

S-RYHMÄN

SELVITYS KESTÄVYYSTYÖSTÄ 2025

ESRS-standardeja mukaileva

LYHYESTI RAPORTISTA

S-ryhmä on vahvasti läsnä suomalaisten arjessa, ja vaikutamme toiminnallamme monin tavoin meitä ympäröivään yhteiskuntaan. Vastuullisena yrityksenä haluamme välittää tietoa sidosryhmillemme toimintamme vaikutuksista. Tämä selvitys S-ryhmän kestävyystyöstä on tärkeä tapa kertoa sidosryhmillemme vastuullisuustyömme etenemisestä.

Tämä raportti on selvitys SOK:n ja S-ryhmän alueosuuskauppojen kestävyystyöstä. Se on laadittu keskusyhteisön toimesta siten, että se käsittää ryhmään kuuluvien osuuskuntien tiedot. Selvitys mukailee eurooppalaisia kestävyysraportointistandardeja (ESRS). E1, E5, S1 ja S2 -osioiden osalta on noudatettu kyseisiä aihekohtaisia ESRS-standardeja. S-ryhmän osalta ESRS-raportointivaatimukset tulevat ensi kertaa sovellettaviksi 1.1.2027 alkavalta tilikaudelta annettavan toimintakertomuksen osana.

Vapaaehtoisen raportin perustana on S-ryhmän kaksoisolennaisuusanalyysi, jonka tulos määrittelee raportoitavat tiedot ja niihin liittyvät oleelliset vaatimukset. KPMG Oy Ab on suorittanut rajoitetun varmuuden antavan varmennuksen raportin osille E1, E5, S1 ja S2.

SISÄLLYS

YLEISET TIEDOT 5

Yleiset tiedot ESRS E2 6
Laatimisperusteet BP-1, BP-2 7
Hallinto-, johto- ja valvontaelinten rooli GOV-1 8
Vastuullisuuden johtaminen ja organisointi GOV-2 9
Kestävyyteen liittyvän suorituskyvyn sisällyttäminen kannustinjärjestelmiin GOV-3 11
Selvitys kestävyyttä koskevasta due diligence -prosessista GOV-4 11
Riskienhallinta ja sisäinen valvonta kestävyysraportoinnin osalta GOV-5 12
Liiketoimintamalli, strategia ja arvoketju SBM-1 13
S-ryhmän strategia GOV-1 13
Sidosryhmien edut ja näkemykset SBM-2 18
Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa ESRS 2, SBM-3 22
Kuvaus olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista IRO-1 24
Indeksitaulukot IRO-2 25

YMPÄRISTÖTIEDOT 35

Ilmastonmuutos ESRS E1 37
Siirtymäsuunnitelma E1-1 40
Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa ESRS 2 SBM-3 42
Ilmastonmuutokseen liittyvät toimintaperiaatteet E1-2 43
Ilmastonmuutosta koskeviin toimintaperiaatteisiin liittyvät toimenpiteet ja resurssit E1-3 43
Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvät tavoitteet E1-4 44
Energiankulutus ja energialähteiden yhdistelmä E1-5 46
Kasvihuonekaasupäästöt E1-6 48
Pilaantuminen ESRS E2 53
Pilaantumiseen liittyvät toimintaperiaatteet E2-1 54
Pilaantumiseen liittyvät toimenpiteet E2-2 54
Pilaantumiseen liittyvät tavoitteet E2-3 54
Vesivarat ja merten luonnonvarat ESRS E3 55
Veteen liittyvät toimintaperiaatteet E3-1 56
Veteen liittyvät toimenpiteet ja resurssit E3-2 56
Veteen liittyvät tavoitteet E3-3 56
Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit ESRS E4 57
Siirtymäsuunnitelma sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien huomioiminen strategiassa ja liiketoimintamallissa E4-1 58
Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvät toimintaperiaatteet E4-2 61
Biologiseen monimuotoisuuteen liittyvät toimenpiteet ja resurssit E4-3 61
Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvät tavoitteet E4-4 63
Biologisessa monimuotoisuudessa ja ekosysteemeissä tapahtuviin muutoksiin liittyvät vaikutusmittaritE4-5 63
Resurssien käyttö ja kiertotalous ESRS E5 64
Kiertotalouteen liittyvät toimintaperiaatteet E5-1 65
Kiertotalouteen liittyvät toimenpiteet E5-2 65
Kiertotalouteen liittyvät tavoitteet E5-3 67
Resurssien sisäänvirtaukset E5-4 67
Resurssien ulosvirtaukset E5-5 68

YHTEISKUNNALLISET TIEDOT 69

Oma työvoima ESRS S1 71
Sidosryhmien edut ja näkemykset ESRS 2 SBM-2 71
Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa ESRS 2 SBM-3 71
Omaan työvoimaan liittyvät toimintaperiaatteet S1-1 74
Prosessit, jotka koskevat yhteydenpitoa vaikutuksista omien työntekijöiden ja heidän edustajiensa kanssa S1-2 74
Prosessit kielteisten vaikutusten korjaamiseksi ja kanavat yrityksen omalle henkilöstölle huolenaiheiden esiintuomiseksi S1-3 74
Toimenpiteet omaan henkilöstöön liittyen S1-4 75
Omaan henkilöstöön liittyvät tavoitteet S1-5 76
Omaa henkilöstöä koskevat tiedot S1-6 77
Työehtosopimusneuvottelujen kattavuus ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu S1-8 78
Monimuotoisuuden mittarit S1-9 78
Riittävä palkka S1-10 79
Sosiaalinen suojelu S1-11 79
Koulutusta ja taitojen kehittämistä koskevat mittarit S1-13 79
Terveyttä ja turvallisuutta koskevat mittarit S1-14 80
Työ- ja yksityiselämän tasapainoa koskevat mittarit S1-15 80
Ansiotuloa koskevat mittarit S1-16 80
Tapaukset, valitukset ja vakavat ihmisoikeusvaikutukset S1-17 80
Arvoketjun työntekijöiden edut ja näkemykset ESRS 2 SBM-2 81
Arvoketjun työntekijöihin liittyvät olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet ESRS 2 SBM-3 81

Arvoketjun työntekijät ESRS S2 81
Arvoketjun työntekijöitä koskevat toimintaperiaatteet S2-1 ... 83
Yhteydenpito arvoketjun työntekijöiden kanssa vaikutuksista S2-2 ... 83
Arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien kielteisten vaikutusten korjaaminen ja ilmoitusmekanismit S2-3 ... 83
Arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimenpiteet ja niiden tehokkuuden seuranta S2-4 ... 84
Arvoketjun työntekijöitä koskevat tavoitteet S2-5 ... 86
Vaikutuksen kohteena olevat yhteisöt ESRS S3 ... 89
Vaikutuksen alaisiin yhteisöihin liittyvät toimintaperiaatteet S3-1 ... 89
Yhteydenpito vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssaS3-2 ... 89
Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin kohdistuvien kielteisten vaikutusten korjaaminen ja ilmoitusmekanismit S3-3 ... 89
Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät toimenpiteet ja niiden tehokkuuden seuranta S3-4 ... 90
Vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevat tavoitteet S3-5 ... 90
Kuluttajat ja loppukäyttäjät ESRS S4 ... 91
Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyvien vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta ESRS 2 SBM-3 ... 91
Kuluttajien ja loppukäyttäjien edut ja näkemykset ESRS 2 SBM-2 ... 93
Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyvät toimintaperiaatteet S4-1 ... 93
Yhteydenpito kuluttajiin ja loppukäyttäjiin S4-2 ... 93
Kuluttajapalautekanavat S4-3 ... 94
Kuluttajiin liittyvät toimenpiteet ja tehokkuuden seuranta S4-4 ... 94
Kuluttajiin liittyvät tavoitteet S4-5 ... 96

HALLINTOTAPATIEDOT ... 97

Liiketoiminnan harjoittaminen ESRS G1 ... 98
Liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta ESRS 2 SBM-3 ... 98
Yrityskulttuuri ja liiketoiminnan harjoittamista koskevat toimintaperiaatteet G1-1 ... 100
Hallinto-, johto- ja valvontaelinten rooli ja asiantuntemus liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvissä asioissa ESRS 2 GOV-1 ... 100
Suhteet toimittajiin G1-2 ... 101
Korruption ja lahjonnan ehkäiseminen ja havaitseminen G1-3 ... 101
Vahvistetut korruptio- ja lahjontatapaukset G1-4 ... 102
Poliittinen vaikuttaminen ja lobbaustoiminta G1-5 ... 102
Maksukäytännöt G1-6 ... 103

YLEISET TIEDOT

ESRS E2 YLEISET TIEDOT 6

YLEISET TIEDOT

ESRS 2

S-ryhmä on suomalainen osuustoiminnallinen, asiakkaiden omistama yritysryhmä. Yritysryhmän muodostavat alueosuuskaupat ja niiden omistama SOK sekä näiden tytäryhtiöt. S-ryhmän tarkoituksena on tuottaa palveluja ja etuja asiakasomistajille. Se tarjoaa marketkaupan, erikoiskaupan, liikennekaupan, matkailu- ja ravitsemiskaupan sekä käteisrahahuolto- ja turvallisuuspalveluita. Lisäksi osa osuuskaupoista harjoittaa autokauppaa ja rautakauppaa, ja koko Suomessa on kattavat pankkipalvelut S-Pankin kautta.

SOK tuottaa osuuskaupoille hankinta-, asiantuntija- ja tukipalveluita ja vastaa myös S-ryhmän strategisesta ohjauksesta ja liiketoimintaketjujen ohjauksesta ja kehittämisestä. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan tuottaa palveluja ensisijaisesti sen jäseninä oleville osuuskaupoille ja muille S-ryhmään kuuluville yhteisöille, ja siinä tarkoituksessa sen tehtävänä on:

- edistää ja kehittää S-ryhmän osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa sekä ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä
- valvoa S-ryhmän ja sen osien toimintaa ja etuja
- hoitaa S-ryhmän tarvitsemat keskitetyt tuki- ja palvelutoiminnot
- harjoittaa liiketoimintaa omissa nimissään tai tytäryhtiöiden tai osakkuusyritysten välityksellä Suomessa ja ulkomailla

S-RYHMÄN TOIMINTA-ALUE: ALUEOSUUSKAUPAT JA ULKOMAANTOIMINNOT

Alueosuuskaupat

Helsinki Helsingin Osuuskauppa Elanto
Joensuu Pohjois-Karjalan Osuuskauppa
Jyväskylä Osuuskauppa Keskimaa
Kajaani Osuuskauppa Maakunta
Kirkkonummi Osuuskauppa Varuboden-Osla Handelslag
Kokkola Osuuskauppa KPO
Kouvola Kymen Seudun Osuuskauppa
Kuopio Osuuskauppa PeeÄssä
Kuusamo Koillismaan Osuuskauppa
Lahti Osuuskauppa Hämeenmaa
Lappeenranta Etelä-Karjalan Osuuskauppa
Mikkeli Osuuskauppa Suur-Savo
Oulu Osuuskauppa Arina
Pori Satakunnan Osuuskauppa
Rauma Osuuskauppa Keula
Salo Suur-Seudun Osuuskauppa
Seinäjoki Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa
Tampere Pirkanmaan Osuuskauppa
Turku Turun Osuuskauppa

Ulkomaantoiminnot

Viro
- Prisma
- Sokos Hotels

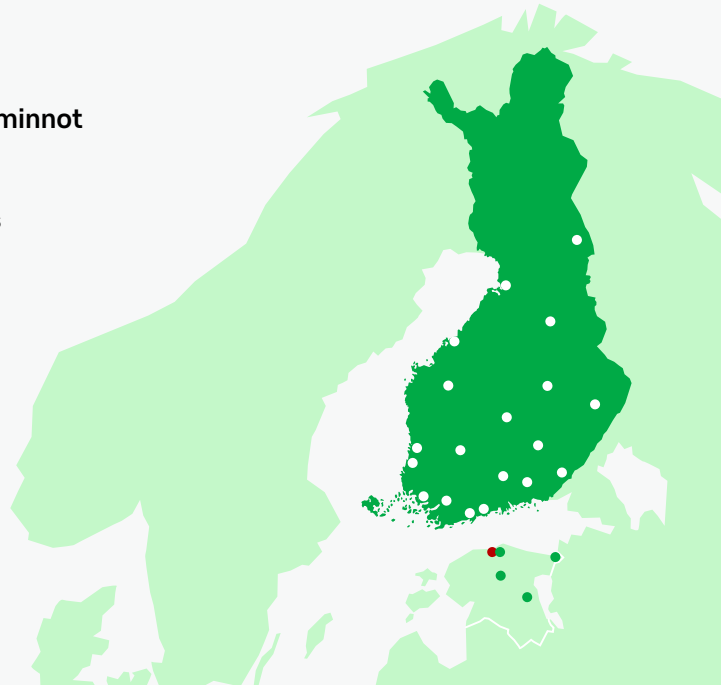

Laatimisperusteet

BP-1, BP-2

Tämä on S-ryhmän ESRS-standardeja mukaileva selvitys kestävyystyöstä, jonka on laatinut Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta, SOK. Selvitystä ei ole varmennettu kokonaisuutena, eikä se ole EU:n kestävyysraportointidirektiivin (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) vaatimusten mukainen.

SOK:n pääkonttori Ässäkeskus sijaitsee osoitteessa Fleminginkatu 34, Helsinki. Yrityksen Y-tunnus on 0116323-1 ja kotipaikka Helsinki.

Raportointijakso ja raportoinnin laajuus

S-ryhmän selvitys on laadittu mukaillen EU:n kestävyysraportointidirektiivin (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) ja siihen sisältyvien eurooppalaisten kestävyysraportointistandardien (European Sustainability Reporting Standards, ESRS) vaatimuksia. Raportointivaatimus astuu voimaan S-ryhmän osalta vuonna 2028, tilikaudesta 2027. EU:n taksonomian raportointivaatimuksia ei ole huomioitu. Alueosuuskaupat eivät laadi omia kestävyysselvityksiä, vaan niitä koskevat tiedot sisältyvät S-ryhmän selvitykseen kestävyystyöstä.

Koko S-ryhmän kattavan selvityksen raportointijakso on sama kuin SOK-yhtymän vuoden 2025 tilinpäätöksen raportointijakso 1.1.2025–31.12.2025, ja laajuus on SOK-yhtymä ja alueosuuskaupat. Selvityksen piiriin kuuluvat myös SOK-yhtymän ja alueosuuskauppojen tilinpäätöksiin yhdisteltävät tytäryhtiöt sekä SOK:n ja alueosuuskauppojen yhteisyritykset, lukuun ottamatta S-Pankkia.

Raportin laajuutta on rajattu seuraavasti:

S-Pankki ei sisälly S-ryhmän selvitykseen. S-Pankkia ei käsitellä S-ryhmän tytäryhtiönä S-ryhmän taloudellisessa informaatiossa. S-Pankki Oyj (PIE-yhteisö) laatii oman lakisääteisen kestävyysraportin. Pankkitoiminnan ja muun S-ryhmän liiketoiminnan osalta kestävyysraportoinnissa korostuvat toisistaan poikkeavat olennaiset aiheet. Pankkitoiminnassa korostuvista olennaisista aiheista kerrotaan S-Pankin kestävyysraportissa. Muun S-ryhmän osalta tunnistetut olennaiset aiheet löytyvät tämän raportin kohdasta IRO-1. Tällä rajauksella kestävyysraportointi on yhdenvertainen S-ryhmän muun taloudellisen ei-tilintarkastetun informaation kanssa.

S-Pankki on mukana S-ryhmän selvityksessä ainoastaan siltä osin, kun pankin toimipiste sijaitsee S-ryhmään kuuluvan toimipaikan yhteydessä eikä sillä ole omaa energiankulutuksen seurantaa tai omia jäteastioita.

Sama rajaus pätee myös S-ryhmän toimipisteissä toimiville Hesburger-ravintoloille, joita S-ryhmä operoi franchising-periaatteella. Hesburgerin ravintoloissa työskentelevä henkilöstö sisältyy S-ryhmän selvitykseen siltä osin kuin työntekijät ovat työsuhteessa alueosuuskauppoihin.

Ei-ketjuohjattujen liiketoimintojen, kuten hautaustoimistojen, kukkakauppojen ja parturi-kampaamoiden, osuus S-ryhmän kokonaisliikevaihdosta ei ole olennainen (ollen kolme prosenttia vuonna 2025). Niiden tiedot sisältyvät osin S-ryhmän selvitykseen. SOK-yhtymän tilinpäätöksessä pääomaosuusmenetelmällä huomioidut osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset eivät sisälly selvitykseen, vaan ne tulevat osaksi selvitystä osana S-ryhmän arvoketjua mahdollisen liikesuhteen kautta. Muut yksittäiset aihe-, osa-alue- tai osa-osa-aluekohtaiset poissulkevat rajaukset kerrotaan selvityksen muissa osissa, asianmukaisessa yhteydessä.

S-ryhmän arvoketjuun liittyvät olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on arvioitu osana yhtiön kaksinkertaisen olennaisuuden arviointia huomioiden sekä arvoketjun ylä- että alavirrat. S-ryhmän arvoketjukuvaus on esitetty Liiketoimintamalli ja strategia -osiossa.

S1 Oma työvoima -osiossa raportoidut tiedot käsittävät S-ryhmän työsuhteiset työntekijät.

Raportoinnissa käytetyt aikavälit

Raportoinnissa käytettävät lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin määritelmät ovat standardivaatimusten mukaiset. Lyhyt aikaväli tarkoittaa kalenterivuotta, keskipitkä aikaväli tarkoittaa 1–5 vuotta ja pitkä aikaväli tarkoittaa yli viiden vuoden aikajännettä.

Raportoitavat tiedot

S-ryhmän ESRS-standardien mukaisessa selvityksessä kestävyystyöstä esitetyt tiedot perustuvat S-ryhmän toimintaperiaatteisiin, politiikkoihin, toimenpiteisiin ja tavoitteisiin sekä ensisijaisiin lähtötietoihin. Erikseen mainituilta osin tiedot on ilmoitettu laskennallisiin keskiarvoihin perustuen. Laskennassa käytettyjä estimaatteja koskevat tiedot on annettu esitettyjen tietojen yhteydessä. KPMG Oy Ab on suorittanut rajoitetun varmuuden antavan varmennuksen raportin osille E1, E5, S1 ja S2. Varmennuksen laajuus on kuvattu tarkemmin sivuilla 104 ja 105.

Muut laatimisperusteet

S-ryhmän vapaaehtoisessa kestävyysselvityksessä ei anneta kaikilta osin ESRS-standardien mukaisia vertailutietoja. Vuodelta 2025 raportoitavat tiedot eivät ole kokonaisuudessaan varmennuksen piirissä. Prosessien kehitystyötä jatketaan vuoden 2026 aikana. S-ryhmän kestävyysselvitys ei kata nykyisellään kirjanpitolain 7. luvun 22. §:n 1. mom:n 2. kohdan mukaista konsernikestävyysraportin merkitsemistä digitaalisilla XBRL-kestävyystunnisteilla.

S-ryhmän selvitys kestävyystyöstä 2025 on hyväksytty SOK:n hallituksessa 19.3.2026.

Hallinto-, johto- ja valvontaelinten rooli

GOV-1

S-ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmät

S-ryhmän muodostavat alueosuuskaupat ja niiden omistama SOK sekä näiden tytäryhtiöt. SOK tuottaa osuuskaupoille hankinta-, asiantuntija- ja tukipalveluita ja vastaa myös S-ryhmän strategisesta ohjauksesta sekä liiketoimintaketjujen ohjauksesta ja kehittämisestä.

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK)

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK) on suomalainen osuuskunta, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan osuuskuntalakia, toimialojen toimintaa koskevia muita säännöksiä sekä SOK:n sääntöjä. Tytäryhtiöiden toimintaa sääntelee muun muassa osakeyhtiölaki, ja koko SOK-yhtymän toimintaa ohjaavat lisäksi muun muassa SOK:n hallituksen hyväksymät periaatteet, toimintapolitiikat ja investointi- ja hyväksymisohjeet sekä eri toimielimille vahvistetut työjärjestykset.

SOK:n hallinto vuonna 2025

Osuuskunnan kokous

SOK:n jäsenet (omistajat) käyttävät päätösvaltaansa osuuskunnan kokouksessa. Osuuskunnan kokous päättää sille osuuskuntalain ja SOK:n sääntöjen nojalla kuuluvista asioista.

SOK:n hallintoneuvosto

- Puheenjohtaja Timo Santavuo, asianajaja, varatuomari, laamanni, Pori
- Ensimmäinen varapuheenjohtaja Jarkko Rautaoja, toimitusjohtaja, Heinola
- Toinen varapuheenjohtaja Tapio Finér, toimitusjohtaja, Lohja
- Perttu Huusko, lehtori, yliopettaja, Sotkamo
- Mikko Junttila, toimitusjohtaja, Kuopio
- Henrik Karvonen, toimitusjohtaja, Seinäjoki
- Sinikka Kelhä, asianajaja, Rauma
- Sami Kettunen, toimitusjohtaja, Jyväskylä
- Juha Kivelä, toimitusjohtaja, kauppaneuvos, Joensuu
- Mathias Kivikoski, toimitusjohtaja, Espoo
- Mikko Lassila, MMM, agronomi, Kouvola
- Antti Latola, asianajaja, Oulu
- Martti Lokka, isännöitsijä, kiinteistöneuvos, Otava
- Harri Lämsä, toimitusjohtaja, Kuusamo
- Anne Mäkelä, asianajaja, Kälviä
- Heli Puura, johtaja, Helsinki
- Mika Rantanen, KM, Kaarina
- Marco Roth, kehityspäällikkö, Tampere
- Kari Suninen, toimitusjohtaja, Lappeenranta

Henkilöstön edustajat

- Anu Akkanen, palveluneuvoja, Helsinki
- Ulla Kivilaakso, projektipäällikkö, Helsinki (4.10.2025 alkaen)
- Olli Rauste, lakimies, Helsinki (3.10.2025 asti)

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa osuuskunnan hallituksen ja pääjohtajan vastuulla olevaa osuuskunnan hallintoa. Hallintoneuvoston rooli on edustaa laajaa omistajakenttää ja toimia yhteisen tahdonmuodostuksen foorumina keskeisimpien strategisten kysymysten osalta. Hallintoneuvosto päättää osuuskunnan toimialan puitteissa asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa laajentamista tai supistamista taikka organisaation olennaista muuttamista. Hallintoneuvosto vahvistaa hallituksen esityksestä S-ryhmän ja SOK-yhtymän strategian.

SOK:n hallitus

- Hannu Krook, pääjohtaja, puheenjohtaja
- Nermin Hairedin, toimitusjohtaja
- Katri Harra, hallitusammattilainen
- Antti Heikkinen, toimitusjohtaja, Pirkanmaan Osuuskauppa
- Veli-Matti Liimatainen, toimitusjohtaja, HOK-Elanto
- Reima Loukkola, toimitusjohtaja, Osuuskauppa Arina
- Harri Miettinen, toimitusjohtaja, Kymen Seudun Osuuskauppa
- Antti Määttä, toimitusjohtaja, Osuuskauppa Keskimaa
- Juha Riikola, toimitusjohtaja, Etelä-Karjalan Osuuskauppa

Hallitus edustaa osuuskuntaa ja huolehtii sen hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä lain ja osuuskunnan sääntöjen mukaisesti.

SOK:n konsernin johtoryhmä

- Pääjohtaja Hannu Krook, SOK
- Kenttäjohtaja ja pääjohtajan varahenkilö Arttu Laine, liiketoimintojen ketjuohjaukset sekä logistiikka- ja hankintayhtiöt
- Johtaja Jari Annala, SOK:n liiketoiminta
- Henkilöstöjohtaja Hanne Lehtovuori, HR
- Johtaja, CTO Sebastian Nyström, Asiakkuus, IT- ja digikehitys (15.9.2025 asti)
- Johtaja, CDO Ville Kinnunen, AI, IT ja digikehitys (16.9.2025 alkaen)
- Johtaja, CFO Jorma Vehviläinen, Talous ja hallinto
- Mediajohtaja Päivi Anttikoski, Markkinointi, Viestintä, Sisällöt, Osuuskauppabrändi, Medialiiketoiminta, Yhteiskuntasuhteet
- Strategiajohtaja Maria Timgren, Strategia ja Asiakkuus (osa-aikavapaalla 31.7.2026 saakka), sijaisena vt. strategiajohtaja Vesa Koivuranta alkaen 1.8.2025
- Lakiasiainjohtaja Anu Tuomola, Lakiasiat

SOK-yhtymän konsernijohtoryhmän tehtävänä on avustaa pääjohtajaa SOK-yhtymän ja S-ryhmän johtamisessa. Konsernijohtoryhmä koordinoi ja käsittelee muun muassa hallitukselle tehtävät keskeiset esitykset.

Selvitys Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä julkaistaan erillisenä dokumenttina SOK:n toimintakertomuksesta.

S-ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmät

SOK:n hallitus on antanut alueosuuskaupoille suosituksen laatia ja julkaista selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

Mikäli alueosuuskaupat poikkeavat Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n hallinnointikoodin mukaisista suosituksista, alueosuuskaupat ilmoittavat poikkeamista alueosuuskauppakohtaisesti omassa selvityksessään.

Kaksiportainen hallintomalli

SOK:ssa ja osuuskaupoissa on sääntöjen mukaan niin sanottu kaksiportainen hallintomalli, eli hallituksen ja toimitusjohtajan lisäksi SOK:lla ja osuuskaupoilla on hallintoneuvosto. Sääntöjen mukaan hallintoneuvosto valitsee hallituksen (suositus 5) edellä tässä kohdassa mainituilla kaksiportaiseen hallintomalliin liittyvillä perusteilla.

Sääntöjen mukaan edustajisto valitsee hallintoneuvoston jäsenet kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan siten, että vuosittain hallintoneuvoston jäsenistä on erovuorossa noin yksi kolmasosa. Kolmen kalenterivuoden toimikausi on perusteltua jatkuvuuden turvaamiseksi hallintoneuvoston työssä.

Useimpien osuuskauppojen sääntöjen mukaan osuuskaupan toimitusjohtaja toimii myös hallituksen puheenjohtajana. Suosituksesta poikkeaminen on perusteltua, koska osuuskaupalla on myös hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan toimintaa.

Useimpien osuuskauppojen sääntöjen mukaan hallintoneuvosto päättää (hallituksen sijasta) toimitusjohtajan palkkauksen perusteista. Suosituksesta poikkeaminen on perusteltua, sillä hallintoneuvosto myös valitsee toimitusjohtajan ja toimitusjohtaja toimii useimmissa osuuskaupoissa hallituksen puheenjohtajana.

Osuuskauppa hyödyntää liiketoiminnassaan S-ryhmän yhteisiä ketjuohjausorganisaatioita. Toimiala- ja palvelutoimintokohtaiset ketjuohjausorganisaatiot johtavat ja koordinoivat S-ryhmän ketjutoimintaa SOK:n hallituksen valvonnassa. S-ryhmätasoista päätöksentekoa varten SOK:n johtajiston tueksi on muodostettu johtamisen tukiryhmät.

Vastuullisuuden johtaminen ja organisointi

GOV-2

Vastuullisuustyötä ohjaavat S-ryhmän vastuullisuusohjelma ja S-ryhmän arvot

Teemme yhdessä paremman paikan elää -vastuullisuusohjelma toteuttaa S-ryhmän missiota, jossa vastuullisuus on keskeisessä roolissa. S-ryhmän tavoitteena on olla vastuullisuuden edelläkävijä niillä toimialoilla, joilla S-ryhmä toimii. Vastuullisuus kattaa S-ryhmässä kaikki liiketoiminta-alueet, ja sitä johdetaan ryhmätasoisesti yhdessä liiketoimintajohdon kanssa.

S-ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmän mukaisesti hallitus huolehtii hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä, mikä sisältää myös vastuun kestävyysaiheista. Hallitus on vahvistanut kirjallisen työjärjestyksen hallituksen tehtävistä ja toiminnan periaatteista. Työjärjestyksen mukaisesti hallitus käsittelee ja päättää taloudellisesti, liiketoiminnallisesti tai periaatteellisesti merkittävät asiat. Sekä hallitus että hallintoneuvosto käsittelevät säännöllisesti vastuullisuus-

Osuuskauppojen hallintomalli

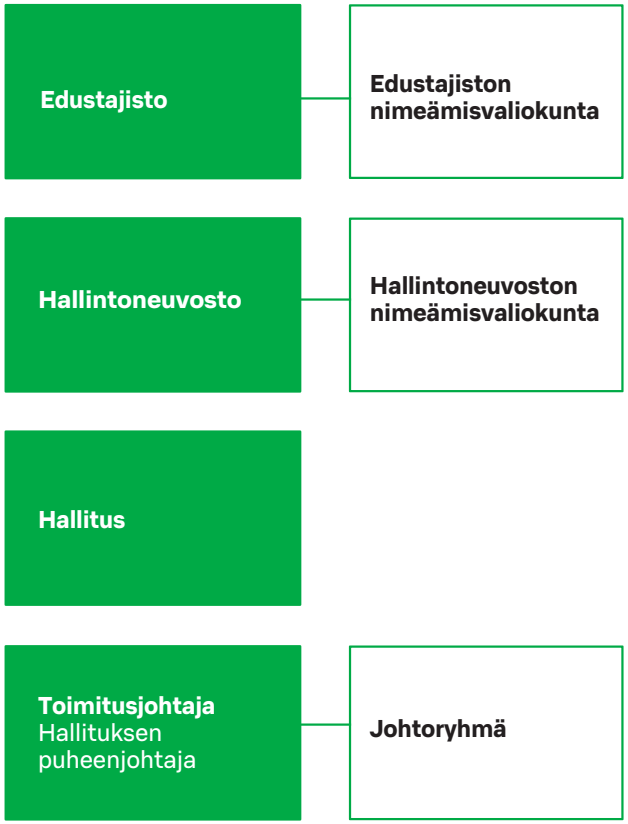

Osuuskaupan hallintomalli on kaksiportainen ja koostuu edustajiston lisäksi hallintoneuvostosta, hallituksesta ja toimitusjohtajasta yllä olevassa kuvassa esitetyn mukaisesti. Yhtiön operatiivisessa johtamisessa toimitusjohtajaa avustaa johtoryhmä.

asioita. Hallitus päättää strategiasta sisältäen kestävyysaiheet ja kestävyyteen liittyvät strategiset tavoitteet. Strategian ja tavoitteiden etenemisestä raportoidaan hallitukselle säännöllisesti muun muassa osana pääjohtajan katsausta. SOK Vastuullisuus -yksikkö tarjoaa hallinnon edustajille mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen valituista kestävyysteemoista. Vuonna 2025 tarjottiin johdolle koulutusta esimerkiksi kestävyysraportoinnista.

Vastuullisuusohjelman, S-ryhmätasoiset vastuullisuusperiaatteet sekä strategiset linjaukset, sitoumukset ja tavoitteet hyväksyy SOK:n hallitus.

Hyväksyttävät periaatteet ovat:

- vastuullisuusperiaatteet
- eettiset periaatteet
- ihmisoikeusperiaatteet
- riskienhallintaperiaatteet.

SOK Vastuullisuus -yksikkö vastaa koko S-ryhmän vastuullisuuden strategisesta tavoitteiden asettamisesta ja kehittämisen painopistealueista. Liiketoimintakohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet määritellään yhteistyössä liiketoiminta-alueiden, tytäryhtiöiden ja vastuullisuusyksikön kanssa. Vastuullisuusyksikkö ohjaa ja valvoo toimeenpanoa ja raportoi säännöllisesti konsernijohtoryhmälle ja SOK:n hallitukselle vastuullisuuden kehittämisestä osana johtamisjärjestelmää. Liiketoiminta-alueet ovat vastuussa vastuullisuustyön edistämisestä S-ryhmän strategian mukaisesti, ja muun muassa tuotteita ja palveluita koskevat linjaukset valmistellaan yhteistyössä liiketoiminta-alueen ja SOK Vastuullisuus -yksikön kesken. Alueosuuskauppojen kanssa keskustellaan vastuullisuusasioista säännöllisesti sisäisten ryhmien, foorumien ja toimintamallien kautta. Vastuullisuusnäkökohtien johtamista on kuvattu kunkin osion yhteydessä tarkemmin.

S-ryhmän ulkopuolisista asiantuntijoista koostuva vastuullisuuden Advisory Group on osa vastuullisuuden johtamis- ja ohjausmallia. Neuvonantajaryhmän rooli on tukea ja haastaa S-ryhmää vastuullisuuden kehittämisessä. Sen tarkoituksena on tuottaa S-ryhmälle tietoa uusista mahdollisuuksista, vastuullisuuden parhaista käytännöistä, innovaatioista ja toimintaympäristön riskeistä. Päätökset kehittämisen painopistealueista tehdään kuitenkin S-ryhmän sisällä. Ryhmän työskentelyyn osallistuvat vastuullisuusjohtajan lisäksi pääjohtaja, kenttäjohtaja sekä liiketoimintojen johto. S-ryhmän tehtävänä on tuottaa etuja ja palveluita ja siten hyvinvointia omistajille – eli asiakkaille. Hyvinvointi ei kuitenkaan tarkoita vain taloudellista hyvinvointia. Yhdessä asiakasomistajien kanssa S-ryhmä toteuttaa missiotaan paremmasta paikasta elää. Suurena toimijana S-ryhmällä on suuri vastuu siitä, millaisen nykyhetken se luo ja millaisen perinnön se jättää jälkeensä.

S-ryhmä on sitoutunut useisiin kansainvälisiin aloitteisiin, joista keskeisimpiä ovat YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (SDGs), YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet, OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, ILO:n sopimus työelämän perusoikeuksista ja YK:n Global Compact -aloite. S-ryhmän lyhyen ja pitkän aikavälin ilmastotavoitteet on vahvistettu tieteeseen perustuvan arviointiprosessin mukaisesti (Science Based Target initiative).

S-ryhmätasoisesta vastuullisuuden strategisesta kehittämisestä, ohjauksesta ja raportoinnista vastaa SOK Vastuullisuus -yksikkö, joka raportoi pääjohtajalle.

Vuonna 2025 SOK-yhtymän hallitus käsitteli muun muassa seuraavia kestävyysaiheita:

- S-ryhmän strategia ja liiketoimintakohtaiset kilpailustrategiat
- vastuullisuusohjelma 2030
- CSRD-raportointi
- ESG-riskit
- ilmastosiirtymäsuunnitelma 2050
- vastuullisuusregulaatio
- vastuullisuuden johtaminen S-ryhmässä

Hallitusten monimuotoisuutta ja jäsenten riippumattomuutta koskevat linjaukset

SOK pyrkii vaikuttamaan siihen, että osuuskaupat noudattaisivat hallinnointikoodia myös hallitusten monimuotoisuuden ja jäsenten riippumattomuuden osalta.

SOK:n hallituksen jäsenten valintaa ohjaavat periaatteet, jotka hallintoneuvosto vahvistaa. Nimitysvaliokunta ottaa jäsenvalintoja valmistellessaan huomioon kyseiset periaatteet. Valintaan vaikuttavat yleisesti kokoonpanon toimivuus, kokemus, monimuotoisuus ja uudistumisen näkökulma, samoin kuin osuuskauppaan liittyvät tekijät S-ryhmän sisältä tulevien jäsenten osalta. Monimuotoisuutta tukevat muun muassa periaatteisiin sisältyvät tekijät:

- hallituksen kokoonpanon monimuotoisuutta ja riippumattomuutta edistetään nimeämällä jäseniä S-ryhmän ulkopuolelta
- eri sukupuolta edustavien jäsenten tavoitteellinen osuus hallituksessa
- riittävä rotaatio uudistumisen kannalta
- jäsenten tulee edustaa kokemusta eri liiketoiminta-alueilta
- kestävyysseikkoihin liittyvä asiantuntemus

Eri sukupuolta edustavien jäsenten osalta päämääränä on, että hallituksessa on tasapuolisemmin eri sukupuolten edustajia.

Hallituksen kokoonpanossa on toteutunut monimuotoisuus useista eri näkökulmista. Jäsenillä on ollut monipuolista osaamista ja kokemusta eri liiketoiminta-alueilta. Hallituksessa on ollut edustettuna sekä S-ryhmän sisäistä että ulkopuolista asiantuntemusta, mikä on tukenut riippumattomuutta ja monipuolista näkökulmaa päätöksenteossa. Hallituksessa on ollut edustettuna useita eri ikäryhmiä. Kestävyysseikkoihin liittyvä asiantuntemus on huomioitu jäsenvalinnoissa. Tilikauden 2025 aikana kaksi hallituksen jäsenistä oli naisia ja seitsemän miehiä eli vähemmän edustetun sukupuolen osuus hallituksen jäsenistä on ollut 22 prosenttia. Hallituksen puheenjohtajana toimi SOK:n pääjohtaja, kuusi jäsenistä oli osuuskauppojen toimitusjohtajia ja kaksi S-ryhmän ulkopuolisia jäseniä.

SOK:n hallintoneuvoston monimuotoisuudesta on määrätty osuuskunnan säännöissä. Niiden mukaan hallintoneuvostoon valitaan osuuskaupan jäseniä S-ryhmään kuuluvien alueosuuskauppojen edustajien tekemien ehdotusten perusteella. Tämän perusteella jäsenet edustavat Suomen eri maantieteellisiä alueita. Lisäksi huomioidaan hallintoneuvoston jäsenten ikä- ja sukupuolijakauma. Myös muu hallintoneuvoston työskentelyä tukeva osaaminen ja kokemus otetaan huomioon. Hallintoneuvoston jäsenet ovat edustaneet laajasti eri maantieteellisiä alueita Suomessa. Jäsenillä on ollut monipuolista osaamista ja kokemusta. Hallintoneuvostossa on ollut edustettuna myös useita eri ikäryhmiä. Tilikauden 2025 lopussa viisi hallintoneuvoston jäsenistä oli naisia ja 16 miehiä eli vähemmän edustetun sukupuolen osuus hallintoneuvoston jäsenistä oli 24 prosenttia. Vuonna 2025 hallintoneuvostossa oli 19 jäsentä ja kaksi henkilöstön edustajaa.

Kestävyyteen liittyvän suorituskyvyn sisällyttäminen kannustinjärjestelmiin

GOV-3

SOK:n hallintoneuvosto on asettanut pysyvän palkitsemisvaliokunnan, jonka tehtävänä on arvioida ja kehittää koko S-ryhmän ylimmän johdon palkitsemisjärjestelmiä ja -periaatteita ja valmistella niitä koskevia suosituksia. Lisäksi S-ryhmällä on yhteisiä henkilöstöä koskevia palkitsemissuosituksia.

S-ryhmän palkitsemissuosituksissa on vastuullisuuteen liittyviä mittareita, joista henkilöstötutkimukseen pohjautuvaa mittaria suositellaan laajasti esihenkilöille ja vastuullisuusohjelman päästövähennystavoitteisiin perustuvaa mittaria ylimmälle johdolle. Lisäksi osalla henkilöstöä on roolikohtaisia vastuullisuusmittareita.

Kukin S-ryhmän yrityksistä päättää palkitsemisjärjestelmistä ja -mittareista oman johtamisjärjestelmänsä mukaisesti.

Selvitys kestävyyttä koskevasta due diligence -prosessista

GOV-4

S-ryhmä perustaa asianmukaisen huolellisuuden prosessinsa kansainvälisiin standardeihin, joita ovat YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet ja OECD:n monikansallisten yritysten toimintaohjeet. Standardien

mukaisesti prosessi sisältää sitoutumisen yleiseen huolellisuuteen liiketoiminnassa, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisen, riskien ennaltaehkäisemisen, korjaavat toimenpiteet ja sidosryhmäviestinnän. Huolellisuusvelvoite on toistuva prosessi, jossa kuullaan aktiivisesti sidosryhmiä ja määritellään olennaisimmat kestävyysteemat tämän dialogin pohjalta.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta kestävyysraportoinnin osalta

GOV-5

Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen ja arviointi tehdään osana S-ryhmän riskienhallintaprosessia. S-ryhmän riskienhallintaprosessi mukailee COSO Enterprise Risk Management -mallia sekä ISO 31000 -metodologiaa. Ilmasto- ja luontoriskien hallintaan hyödynnetään TCFD- JA TNFD-viitekehystä. SOK:n hallitus vahvistaa S-ryhmää koskevat keskeiset riskit ja niiden hallintatoimenpiteet. SOK:n konsernijohtoryhmä arvioi toiminnan keskeisiä riskejä säännöllisesti. Alueosuuskaupat, SOK:n johto, tytäryhtiöt ja yksiköt tarkastelevat ja määrittelevät oman toimintansa merkittävimmät riskit sekä päättävät niiden hallintatoimenpiteet. SOK Vastuullisuus -yksikön asiantuntijat määrittelevät kestävyysriskit ja hallintatoimenpiteet S-ryhmän käytössä olevaan riskienhallintajärjestelmään liiketoimintojen, alueosuuskauppojen ja yksiköiden hyödynnettäväksi.

Suunnitelmat riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamiseksi tehdään yksilöllisten riskiarviointien perusteella. S-ryhmässä tunnistetut riskit ja mahdollisuudet priorisoidaan niiden vaikutusten, todennäköisyyden ja aikataulun sekä arvioitujen taloudellisten vaikutusten perusteella. Ensisijaisesti huomioidaan riskit, jotka todennäköisesti toteutuvat lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä ja joilla on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Tarkastelussa ovat myös riskit, joiden vaikutukset tapahtuvat myöhemmin tai joiden vaikutuksia on vaikea tai erittäin vaikea arvioida, mutta jotka eivät välttämättä edellytä välittömiä toimenpiteitä.

Kestävyysriskien osalta arvioidaan keinoja riskien lieventämiseksi, siirtämiseksi, hyväksymiseksi tai hallitsemiseksi ja laaditaan suunnitelmat riskienhallintatoimenpiteiksi. Taloudellisten riskien merkittävyys on sidottu todennäköiseen taloudelliseen vaikutukseen. Lisäksi on tunnistettu keskeiset prosessit, joihin kohdentuu merkittäviä taloudellisia vaikutuksia riskien toteutuessa. Osana S-ryhmän strategiatyötä tunnistetaan myös kestävyyteen liittyviä mahdollisuuksia. Yksityiskohtaisemmat vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on kuvattu jokaisen aihealueen yhteydessä, esimerkiksi Ilmastonmuutos E1 -osion alussa.

SOK Hallintopalvelut ja riskienhallinta -yksikkö raportoi konsernijohtoryhmälle strategiaprosessin mukaisesti ja SOK:n hallitukselle puolivuosittain S-ryhmän merkittävimmistä riskeistä ja niihin liittyvistä muutoksista.

Sisäinen valvonta on kiinteä osa SOK-yhtymän johtamis- ja hallintojärjestelmää. Sisäisellä valvonnalla tuetaan SOK-yhtymän toimintoja tavoitteiden saavuttamisessa. Sisäiseen valvontaan liittyvistä asioista säännellään yleisellä tasolla muun muassa osuuskuntalaissa sekä osakeyhtiölaissa.

Due diligence -prosessin keskeiset osatekijät	**Kohdat kestävyysselvityksessä**
a) Due diligence -prosessin sisällyttäminen hallintoon, strategiaan ja liiketoimintamalliin	S-ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmän mukaisesti hallitus huolehtii hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä, mikä sisältää myös vastuun asianmukaisen huolellisuuden prosessista. Olennaisten asioiden tunnistamisen prosessi on sisällytetty strategia- ja liiketoimintaprosesseihin sekä osaksi riskienhallintaa. Lue lisää kohdasta GOV-2.
b) Vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa kaikissa due diligence -prosessin keskeisissä vaiheissa	Sidosryhmien osallistaminen on keskeinen osa asianmukaisen huolellisuuden prosessia ja vastuullisuuden johtamista. Lue lisää kohdasta SBM-2 ja S2.
c) Haitallisten ympäristö- ja ihmisoikeusvaikutusten tunnistaminen ja arviointi	Osana olennaisuusarviointia sekä ihmisoikeusriskien arviointia on tunnistettu haitallisia ympäristö- ja ihmisoikeusvaikutuksia. S-ryhmässä vaikutusten tunnistaminen on jatkuva prosessi osana kestävyysasioiden johtamista. Lue lisää IRO-1 ja E1, E2, E3, E4, E5, S1, S2, S3 ja S4.
d) Toimien toteuttaminen kyseisten haitallisten vaikutusten lieventämiseksi ja lopettamiseksi	Tunnistettuja haitallisia vaikutuksia lievennetään ja torjutaan osana huolellisuusvelvoiteprosessia ja vastuullisuuden johtamista. Lue lisää E1, E2, E3, E4, E5, S1, S2, S3 ja S4.
e) Kyseisten toimien tuloksellisuuden seuranta ja viestintä	Toimien tuloksellisuutta seurataan osana Paras paikka elää -vastuullisuusohjelman seurantaa ja osana huolellisuusvelvoiteprosessin käytännön implementointia. Viestintä toteutetaan kestävyysselvityksen ja sidosryhmävuoropuhelun kautta. Lue lisää E1, E2, E3, E4, E5, S1, S2, S3 ja S4.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on tuottaa riittävä varmuus siitä, että:

- toiminta on tehokasta ja tavoitteet saavutetaan
- ulkoinen ja sisäinen raportointi on riittävää ja luotettavaa
- lakeja, säädöksiä ja yrityksen periaatteita ja toimintapolitiikkoja noudatetaan
- toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niiden hallinta toteutetaan kustannustehokkaalla tavalla
- omaisuus on turvattu

S-ryhmän riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuutta varmistetaan sisäisen tarkastuksen avulla. Toiminnon tarkoituksena on arvioida SOK-yhtymän ja alueosuuskaupan sisäisen valvonnan riittävyyttä ja toimivuutta hallitukselle ja/tai tarkastusvaliokunnalle sekä ylimmälle johdolle. Sisäinen tarkastus toimii objektiivisesti ja riippumattomasti.

S-ryhmä korostaa toiminnassaan läpinäkyvyyttä, eettisiä periaatteita ja hyviä kauppatapoja. SOK-yhtymä ottaa hyvin vakavasti velvollisuutensa noudattaa sovellettuvia lakeja, sääntöjä ja määräyksiä. Compliancen varmistaminen ja osoittaminen ovat keskeinen osa toimintaa.

SOK-yhtymällä on Compliance-toimintapolitiikka, jonka SOK:n hallitus on vahvistanut, ja sen mukaisten Compliance-periaatteiden noudattamisella ja varmistamisella on tärkeä rooli SOK-yhtymän sisäisen valvonnan sekä eettisen toimintaympäristön ja -kulttuurin rakentamisessa ja ylläpitämisessä sekä tehokkaan ja häiriöttömän liiketoiminnan toimintaedellytysten turvaamisessa. Tämä politiikka määrittelee Compliance-periaatteet ja kehyksen Compliancen hallinnoimiseksi sekä roolit ja vastuut Compliancen järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. SOK on laatinut S-ryhmän alueosuuskaupoille Compliance-toimintapolitiikkamalliasiakirjan hyödynnettäväksi omissa vastaavissa ohjeistuksissaan.

Liiketoimintamalli, strategia ja arvoketju

SBM-1

Liiketoimintamalli

S-ryhmä muodostuu 19 alueosuuskaupasta, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnasta (SOK) sekä niiden tytäryhtiöistä. Lisäksi S-ryhmään kuuluu kuusi paikallisosuuskauppaa. Osuuskauppojen verkosto ulottuu koko maahan, ja niiden toiminnassa on vahva alueellinen painotus. Osuuskauppojen jäsenet eli asiakasomistajat omistavat osuuskaupat, jotka puolestaan omistavat keskusliike SOK:n. SOK-yhtymän muodostavat Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK) ja sen tytäryhtiöt. SOK on keskusliike, jossa tuotetaan S-ryhmän osuuskaupoille asiantuntija- ja tukipalveluita, kuten ketjuohjaus-, valikoima-, hankinta- ja markkinointipalveluita. SOK vastaa myös S-ryhmän strategisesta ohjauksesta ja liiketoimintaketjujen kehittämisestä. SOK:n tytäryhtiö SOK Liiketoiminta Oy harjoittaa marketkauppaa sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Virossa.

S-ryhmä toimii marketkaupan, erikoiskaupan, liikennekaupan, matkailu- ja ravitsemiskaupan sekä käteisrahahuolto- ja turvallisuuspalvelujen liiketoiminta-alueilla. S-Pankki tarjoaa pankkipalveluja koko Suomessa. Muutamat alueosuuskaupat palvelevat asiakasomistajiaan myös auto- ja autotarvikekaupassa sekä rautakaupassa.

S-ryhmän strategia

GOV-1

S-ryhmän arvot pohjautuvat vastuulliseen osuustoiminnallisuuteen

Osuuskaupat perustettiin tuottamaan kohtuuhintaisia ja laadukkaita tuotteita ja palveluja jäsenilleen, suomalaisille kuluttajille. Vastuulliseen osuustoiminnallisuuteen perustuvat arvot ohjaavat S-ryhmän toimintaa:

- Olemme asiakasta varten.
- Uudistamme jatkuvasti toimintaamme.
- Kannamme vastuuta ihmisistä ja ympäristöstä.
- Toimimme tuloksellisesti.

Visio: Arjesta juhlaa makusi mukaan

Vision saavuttaminen edellyttää paljon työtä. S-ryhmän on pystyttävä uudistumaan, mutta muistettava myös vastuullisen osuustoiminnan juuret ja ideologia. Palveluja kehitettäessä S-ryhmä pitää kirkkaana mielessä osuustoiminnallisen perustehtävänsä: omistajat ja heidän arkensa helpottaminen. Myös osuustoiminnallisen yrityksen toiminnan on oltava kannattavaa, vaikka tulosta ei tarvitse maksimoida. Tuotto käytetään suoraan jäsenten etuihin, palveluihin ja niiden kehittämiseen.

Missio: Teemme yhdessä paremman paikan elää

Osuustoiminnallisena yrityksenä S-ryhmä haluaa olla vastuullisuuden edelläkävijä toimialoillaan. Vastuullisuustyötä tehdään yhdessä sidosryhmien kanssa tavoit-

S-ryhmän rakenne

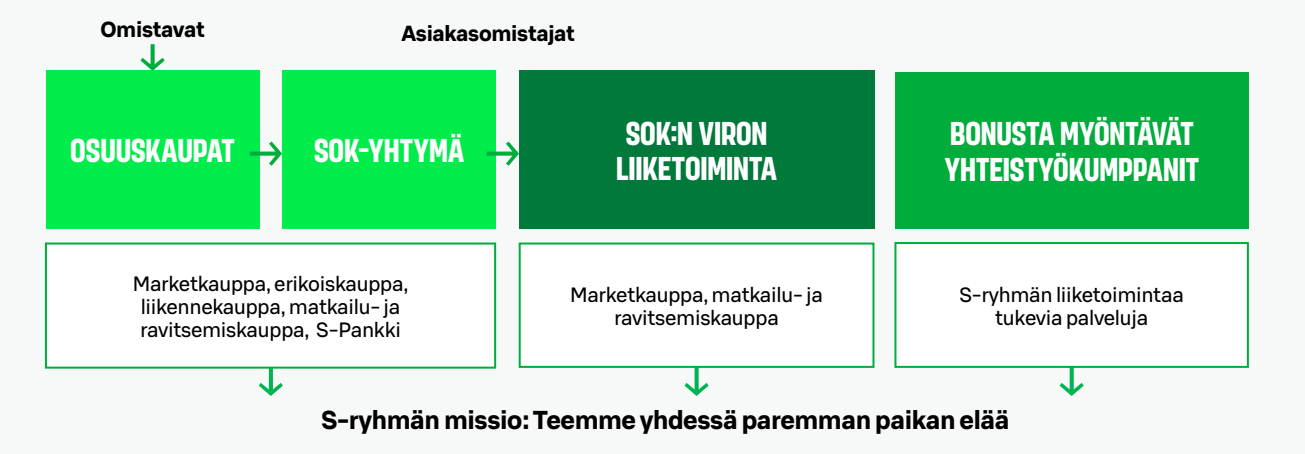

S-ryhmä lukuina

Alueosuuskaupat, SOK ja niiden tytäryhtiöt 1–12/2025

	1–12/2025
Liiketulos (FAS)*	495 milj. €
Investoinnit*	683 milj. €**
Veroton vähittäismyynti yhteensä	14 506 milj. €
Osuuskauppojen jäsenmäärä	2 713 138 hlö
Asiakasomistajille maksetut rahalliset edut	558 milj. €
Asiakasomistajille maksettu Bonus	471 milj. €

*yhteenlaskettu, konsolidoimaton ja tilintarkastamaton
**Investointiluvun laskentaperuste on muuttunut vuodesta 2024.

Alueosuuskauppojen, SOK:n ja niiden tytäryhtiöiden veroton vähittäismyynti 1–12/2025

Liiketoiminta-alue	Myynti (milj. €)	Muutos 1–12/2024 (%)
Marketkauppa*	10 996,9	2,5
Liikennekauppa	1 953,7	-3,8
Matkailu- ja ravitsemiskauppa*	837,6	2,4
Erikoiskauppa	266,3	-1,7
Muut	451,1	1,7
S-ryhmä yhteensä	**14 505,6**	**1,5**

Marketkauppa sisältää S-ryhmän päivittäistavarakaupan ja Prisman käyttötavarakaupan.
*Lukuun sisältyy myynti Virossa.

teellisesti ja avointa vuoropuhelua käyden. S-ryhmä tarjoaa omistajilleen arjen helppoutta myös vastuullisten ja kestävien valintojen tekemisessä.

S-ryhmä osuustoiminnallisena toimijana toteuttaa tehtäväänsä harjoittamalla liiketoimintaa, joka tuottaa palveluja ja etuja jäsenilleen ja näin edistää jäsentensä taloudellista hyvinvointia. S-ryhmän missio on tehdä asiakasomistajiensa kanssa yhdessä paremman paikan elää.

Liiketoimintastrategia

Strategiassa keskitytään niihin liiketoimintoihin, joissa on mahdollista olla kustannustehokas mittakaavaa hyödyntäen. Liiketoiminnan harjoittamisessa tavoitteena ei ole voiton maksimointi, vaan tulevaisuuden turvaavan tuloksen tekeminen vastuullisesti. Strategiassa priorisoidaan toiminta, joka tuottaa suoraa asiakasomistajahyötyä. Menestyksen tuomat eurot käytetään asiakasomistajien hyväksi. Kustannustehokkuus edellyttää toiminnan jatkuvaa uudistamista sekä suorituskyvyn ja tehokkuuden parantamista.

S-ryhmän visio ”Arjesta juhlaa makusi mukaan” realisoituu strategian kautta. S-ryhmän mission, vision ja strategian perustana on vastuu ihmisistä ja ympäristöstä. Toiminnassa noudatetaan S-ryhmätason periaatteita vastuullisuudesta, ihmisoikeuksista sekä eettisyydestä. S-ryhmä kantaa vastuuta kestävästä tulevaisuudesta.

Ryhmästrategiassa tehtyjen valintojen mukaisesti toiminta perustuu ketjumalliin, joka ohjaa liiketoimintoja. Ryhmästrategia asettaa liiketoiminnoille yhteisen suunnan kohti visiota. S-ryhmän strategiassa tahtotilana on markkinaa voittavat toimialat ja tavoitteena on olla toimialojen edelläkävijä vastuullisuudessa. Ryhmästrategian tavoitteet on viety toimialojen kilpailustrategioihin, ja

niissä otetaan kantaa siihen, miten toimialoilla edistetään vastuullisuutta tekojen kautta ja samalla huolehditaan markkinaa voittavista toimista. Toimialoilla toteutetaan S-ryhmän vastuullisuusohjelmaa. Lisääntyvä sääntely edellyttää tehokasta datan saatavuuden ja prosessien kehitystä sekä uusien yhteistyömallien hyödyntämistä arvoketjussa. Aktiivisella yhteistyöllä sidosryhmien kanssa mahdollistetaan vastuullisuuden edelläkävijyysteot ja turvataan tulevaisuuden liiketoimintaedellytyksiä.

Strategian onnistumista vastuullisuudessa (ESG) mitataan tuloskortissa Net Zero -tavoitteilla 2050, ESG-suorituskyvyllä, jossa tavoite on olla toimialojen paras 2030, sekä ESG-mielikuvalla, jossa tavoite on olla kaupan alan paras 2030. Ryhmästrategian tavoitteiden toteutumista seurataan osana johtamisprosesseja.

S-ryhmän arvoketjun kuvaus

Arvoketjun näkökulmasta S-ryhmän pääasialliset liiketoiminta-aktiviteetit on tunnistettu ja ne ovat: päivittäistavarakauppa, käyttötavarakauppa (sis. tavaratalot), palveluliiketoiminta (sis. hotellit ja ravintolat) ja polttonestekauppa. Oleellista on, missä osassa arvoketjua toimintaa tapahtuu – omassa toiminnassa, sitä ennen (arvoketjun alkupää) vai sen jälkeen (arvoketjun loppupää) – mitkä keskeiset liiketoiminnat ovat, mistä aktiviteetissa on kyse, millä alueilla tai missä maissa aktiviteetti tapahtuu ja mitkä sidosryhmät ovat toiminnalle olennaisia.

S-ryhmän oma toiminta sekä arvoketjun loppupään toiminta sijoittuu Suomeen ja Viroon. Arvoketjun alkupään toiminta on globaalia.

Arvoketjun alkupää koostuu niin kutsutuista ”Tier N” -raaka-ainetuottajista, suorista valmistajista ja tavaran- tai palveluntoimittajista ja jakeluketjusta. Raaka-aineiden tuotanto kattaa viljelyn, kasvatuksen, keräämisen, pakkaamisen, metallien louhinnan, öljyn porauksen ja kemialliset prosessit sekä tuotteen kuljetuksen varastoihin, raaka-aineen käsittelyn, prosessoinnin ja varastoinnin.

Valmistus- ja palveluhankinta suorilta toimittajilta kattaa elintarvikkeiden tuotannon, käyttötavaroiden valmistuksen, pakkausten valmistamisen, tuotteen pakkaamisen, pakkauskehityksen, raakaöljyn jalostamisen tuotteeksi, biokomponentin sekoittamisen sekä palveluiden hankinnan ja kilpailuttamisen.

Tuotteiden jakeluketju kattaa tuotteiden varastoinnin, varaston hallinnan, hedelmien kypsyttämisen, pakaste- ja kylmäsäilytyksen, toimitusten hallinnan, keräyksen ja jakelun sekä logistiikkakeskuksen toiminnan.

Oman toiminnan vähittäiskauppa ja palvelut kattavat palveluverkoston (kauppapaikat, hotellit, ravintolat, jakeluasemat), palveluiden tuottamisen, asiakaspalvelun ja yleisesti palveluiden tarjoaman, kiinteistötoiminnot (ml. korjaaminen, huolto, siivous), energiaratkaisut, jätehuollon, rakentamisen, kalustamisen, konseptit sekä digitaalisten palveluiden kehittämisen ja tarjoamisen.

Arvoketjun loppupää kattaa tuotteiden ja palveluiden käytön, asioinnin eli asiakkaiden liikkumisen kodin ja toimipaikan välillä sekä tuotteiden käytöstä poistumisen sisältäen uusiokäytön, lajittelun, kierrätyksen ja jätteenkäsittelyn.

Lisäksi läpi arvoketjun tapahtuu myyntiä ja markkinointia, asiakkuuksien hallintaa, hankintaa ja logistiikkaa sekä laadunhallintaa, varmistamista, testaamista ja tiedonhallintaa. S-ryhmällä on 15 495 tavaran- ja palveluntoimittajaa.

S-RYHMÄN ARVOKETJU LUO POHJAN OLENNAISUUSARVIOINNILLE

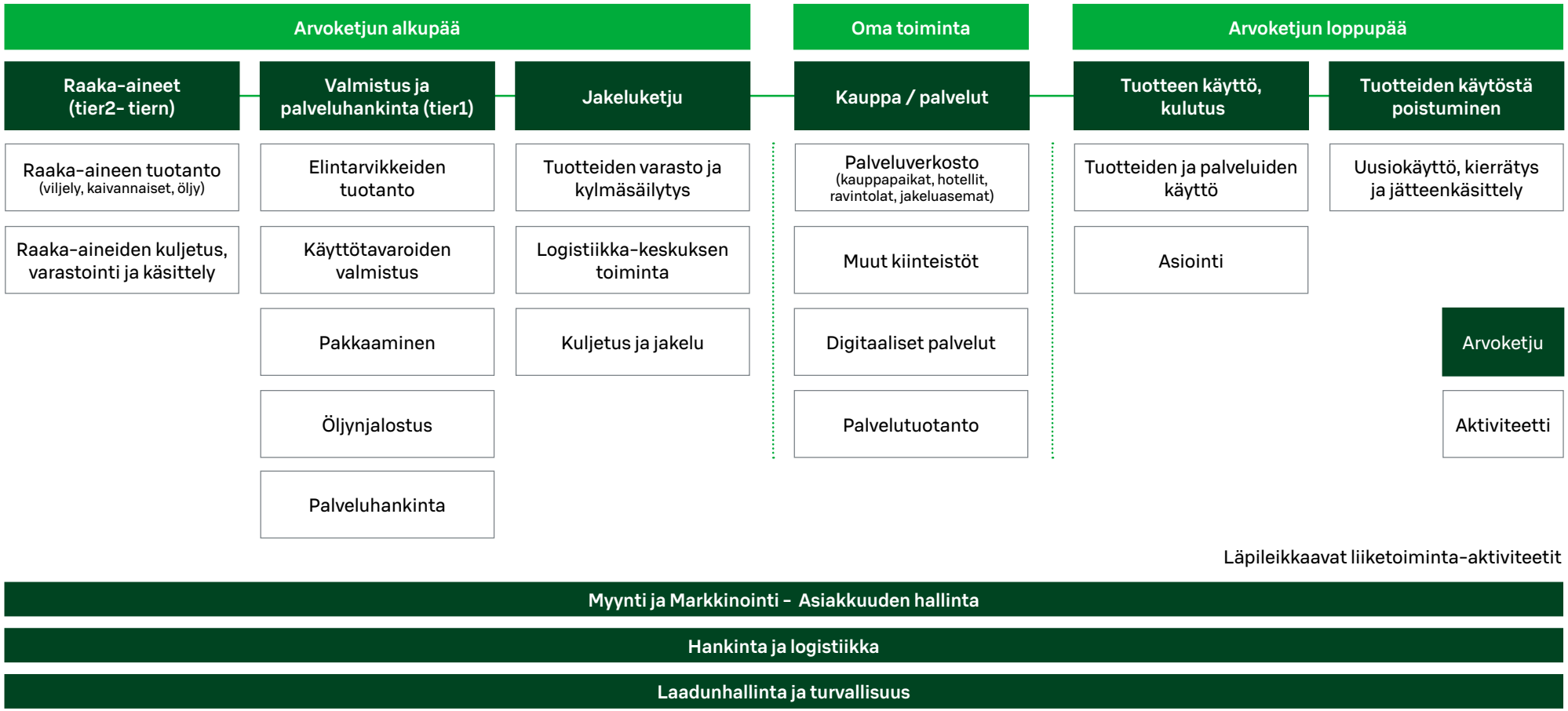

Vastuullisuusohjelma

Vastuullisuustyötä osuuskaupassa ohjaa S-ryhmän yhteinen vastuullisuusohjelma ja arvot. S-ryhmän vastuullisuusohjelma koostuu kolmesta teemasta: kestävän kuluttamisen edistämisestä yhdessä asiakasomistajien kanssa, kestävän kasvun edistämisestä luonnonvaroja kunnioittaen sekä askelista kohti yhdenvertaista maailmaa – eriarvoisuutta poistaen. Vastuullisuusohjelmassa on sekä pitkän että lyhyen tähtäimen tavoitteita.

S-RYHMÄN VASTUULLISUUS 2030 VASTUULLISUUDEN EDELLÄKÄVIJÄ

TEEMME YHDESSÄ PAREMMAN PAIKAN ELÄÄ

Kohti kestävän kuluttamisen uutta normaalia
– yhdessä askel kerrallaan

Vastuullisuuden, terveellisyyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Planetaarisen ruokavalion edistäminen – 65 % kasvipohjaista

Kotimaisuuden edistäminen – 80 % kotimaisia elintarvikkeita

Kohti hiilineutraalia liikkumista

Kohti kestävää kasvua
– luonnonvaroja kunnioittaen

Net Zero 2050

Hiilinegatiivinen 2025

Kohti kiertotaloutta

Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen

Kohti yhdenvertaista maailmaa
– eriarvoisuutta poistaen

Yhteinen, syrjimätön ja monimuotoinen S-ryhmä

Ihmisoikeuksien edistäminen

Avoimuuden lisääminen – tuotteiden alkuperä ja vastuullisuustiedot näkyviin

Elintarvikkeiden pääraaka-aineet vastuullisuusvarmennuksen piiriin

Osallistavan yhteiskunnan vahvistaminen

OLEMME ASIAKASTA VARTEN

KANNAMME VASTUUTA IHMISISTÄ JA YMPÄRISTÖSTÄ

UUDISTAMME JATKUVASTI TOIMINTAAMME

TOIMIMME TULOKSELLISESTI

Sidosryhmien edut ja näkemykset

SBM-2

Onnistuneen sidosryhmätyön kautta S-ryhmä ymmärtää paremmin toimintaympäristöä ja S-ryhmään kohdistuvia odotuksia. S-ryhmän tavoitteena on, että se koetaan vastuullisena yhteiskunnan jäsenenä, elinvoimaisena ja houkuttelevana yrityksenä sekä luotettavana yhteistyökumppanina. Yhdessä sidosryhmien kanssa S-ryhmä on ratkaisemassa yhteiskunnallisia haasteita isoista globaaleista kysymyksistä pienempiin arjen ongelmiin.

S-ryhmän sidosryhmät ja vuorovaikutus -taulukossa on kuvaukset S-ryhmän tärkeimmistä sidosryhmistä, yhteistyökanavista, sidosryhmille tärkeimmistä kestävyysaiheista sekä niiden vaikutuksista kestävyyden johtamiseen. S-ryhmä kehittää sidosryhmäyhteistyötä edelleen.

S-ryhmän sidosryhmät ja vuorovaikutus

S-ryhmän keskeiset sidosryhmät	Sidosryhmien odotukset	Sidosryhmien odotuksiin vastaaminen	Sidosryhmien osallistaminen ja vuorovaikutus
Kuluttajat ja loppukäyttäjät	· Tuoteturvallisuus · Tuotteiden kestävyys · Vastuullisuus · Läpinäkyvyys · Hinta ja saatavuus · Valikoima · Kotimaisuus · Eettisyys · Ympäristön huomioiminen	· Laaja valikoima Kotimaista-omamerkkituotteita. · 75 prosenttia myydystä ruoasta oli kotimaista. Monimuotoisen asiakaskunnan huomioiminen tuotteissa ja palveluissa. · Prosessit varmistavat turvalliset ja laadukkaat tuotteet.	· Päivittäiset asiakaskohtaamiset · Asiakaskyselyt ja palautekanavat · Tuotetoivekanavat (Sinun toive, Kortteli-toive) · S-ryhmän oma media Yhteishyvä · Asiakaspalvelukanavat · Sosiaalinen media
Asiakasomistajat	· Asiakasomistajuuden mukanaan tuomat hyödyt · Vaikutusmahdollisuudet osuuskaupan toimintaan · Alueellisen elinvoiman ylläpitäminen	· Asiakasomistajuuden edut. · Keskittämisen edut – Bonus. · Kattava palveluverkosto. · Paikalliset investoinnit.	· Osuuskauppavaalit · Asiakasomistajista koostuva Ässä-raati asiakaslähtöisten palveluiden kehittämiseen
Oma työvoima	· Työturvallisuus · Työhyvinvointi · Työtyytyväisyys · Riittävät työtunnit · Koulutus ja uramahdollisuudet · Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus · Eettisten periaatteiden mukainen toiminta	· Työturvallisuuden kehittämisohjelma. · Henkilöstön työterveyshuolto. · Yhteisöllisen työvuorosuunnittelun malli. · Vuosittainen laaja työyhteisötutkimus (TYT). · Oppimista ja kehittymistä tukevat toimenpiteet ja koulutukset. · S-ryhmässä palkka määräytyy joko työehtosopimuksien tai tehtävien vaativuudenarviointimallin (TEVA) mukaan. · Vuosittaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. · Vuosittainen eettisten periaatteiden koulutus, selkeät toimintamallit ja kanavat ilmoittaa epäeettisestä toiminnasta.	· Työyhteisötutkimukset ja kehityskeskustelut · Avoin vuoropuhelu · Sähköiset viestintäkanavat ja Ässä-henkilöstölehti · Johtamislupaukset · Eettiset periaatteet · Jatkuvan oppimisen malli · S-ryhmän ilmoituskanava
Yhteiskunnalliset päättäjät	· Vastuullinen yritystoiminta · Työllistäminen · Huoltovarmuus · Läpinäkyvyys	· Paras paikka elää - vastuullisuusohjelman toimeenpano. · Luotettavana työnantajana toimiminen. · Huoltovarmuustoimintaan osallistuminen.	· Vuoropuhelu eri sidosryhmien kanssa. · Avoin dialogi ja tiedon välitys · Tapaamiset · Kuulemiset · Lausunnot

S-ryhmän sidosryhmät ja vuorovaikutus

S-ryhmän keskeiset sidosryhmät	Sidosryhmien odotukset	Sidosryhmien odotuksiin vastaaminen	Sidosryhmien osallistaminen ja vuorovaikutus
Tavaran- ja palveluntoimittajat	· Reilut kauppatavat · Eettinen toiminta	· Yhteistyö ja kumppanuus · Ennakoitavuus	· Toimittajatapaamiset ja tilaisuudet · Toimittajakyselyt · Ilmoituskanava
Toimitusketjun työntekijät	· Eettinen toiminta · Vastuulliset ostokäytännöt · Ihmis- ja työoikeuksien kunnioittaminen	· Ennakoitavuus · Sopimusvaatimukset ja toimittajayhteistyö	· Ilmoituskanavat · Toimitusketjun työntekijäkyselyt · Toimittajatapaamiset · Koulutukset
Järjestöt ja toimialajärjestöt	· Aktiivinen osallistuminen työryhmien, valiokuntien sekä muiden foorumeiden työskentelyyn. · Tiedon tuottaminen ja näkökulmien esiintuominen · Vastuulliset toimintatavat, ihmisoikeuksien edistäminen, päästöjen vähentäminen ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen koko arvoketjussa · Kiertotalouden ratkaisujen tukeminen	· Jäsenyys toimialajärjestöissä (Kaupan liitto, PTY, Mara ry) · Aktiivinen osallistuminen työryhmien ja valiokuntien toimintaan sekä luottamustoimissa toimiminen · Paras paikka elää -vastuullisuusohjelman toteutus	· Yhteydenpito · Aktiivinen osallistuminen · Avoin dialogi ja tiedonvälitys · Kyselyihin vastaaminen
Oppilaitokset ja tutkimuslaitokset	· Yhteistyö olennaisissa kestävyysaiheissa · Oppilaitosyhteistyö	· Harjoittelupaikat · Opinnäytetyöt	· Yhteistyö tutkimushankkeissa · Tiedon jakaminen · Harjoittelu- ja työmahdollisuudet
Media	· Tiedon saaminen S-ryhmän toiminnasta · Kulutustrendit	· Avoin informaation välittäminen toiminnasta	· Tiedotteet · Haastattelut · Mediatapaamiset · S-ryhmän omat viestintäkanavat · Mediapalvelu
Paikallisyhteisöt	· Alueen elinvoimaisuus · Kehitys	· Työllistäminen · Investoinnit · Palveluiden ylläpitäminen · Paikallisten järjestöjen tukeminen	· Palveluverkosto · Investoiminen palveluiden kehittämiseen

Avoimuus on S-ryhmässä keskeinen lähtökohta luottamuksen rakentamisessa. Toiminnasta kerrotaan avoimesti ja aktiivisesti. Asioista kerrotaan jo silloin, kun toiminnalle on vasta asetettu tavoitteita. Sidosryhmien viestejä kuunnellaan, ja S-ryhmä jakaa näkemyksiään rakentavan vuoropuhelun kautta. S-ryhmä pyrkii oppimaan itse ja yhdessä sidosryhmien kanssa.

Yllä esitettyjen sidosryhmien osallistamisen ja vuorovaikutuskanavien lisäksi S-ryhmässä on käytössä anonyymi valitusmekanismi WhistleB.

S-ryhmä on sitoutunut toimimaan läpinäkyvästi, avoimesti ja eettisiä periaatteita noudattaen. Koska eettinen toimintakulttuuri on S-ryhmässä tärkeää, eettisten periaatteiden toteutumista seurataan systemaattisesti jokapäiväisessä toiminnassa. Siksi S-ryhmässä on käytössä yhteistyökumppani WhistleB:n anonyymi ilmoituskanava eli niin sanottu whistleblowing-palvelu, jolla voi ilmoittaa väärinkäytösepäilyistä tai toiminnasta, joka ei noudata S-ryhmän eettisiä periaatteita.

Anonyymiin ilmoituskanavaan tehdään ilmoitukset nimettömänä. Jos ilmoittaja kuitenkin antaa tietonsa tai tekee ilmoituksen toisesta henkilöstä, henkilötietoja käsitellään S-ryhmän eettisten periaatteiden vastaisen toiminnan tunnistamiseen ja selvittämiseen sekä mahdolliseen viranomaisen esitutkintaan saattamiseen ja tutkinnan vaiheiden seurantaan.

Ilmoituskanavan tarkoitus on valvoa S-ryhmän eettisten periaatteiden toteutumista. Ilmoituskanavan kautta on mahdollista saada tärkeää ja systemaattista tietoa mahdollisista väärinkäytösepäilyistä ja -rikkomuksista sekä reagoida niihin ajoissa. Ilmoitusmekanismi on keskeinen osa YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavia periaatteita. Ilmoituskanavan tarkoitus on myös tukea hyvää työnantajamielikuvaa ja yrityskulttuuria mahdollistamalla työntekijöille kanava tuoda esiin epäkohtia ja epäilyksiä. Lue lisää GOV-1.

Sidosryhmäyhteistyön mittaaminen

Sidosryhmien mielikuvia S-ryhmästä selvitetään vuosittain muun muassa T-Median Luottamus ja maine -tutkimuksella. Tutkimuksessa arvioidaan kokonaismainetta kahdeksan aihealueen kautta: hallinto, talous, johto, innovaatiot, vuorovaikutus, tuotteet ja palvelut, työpaikka sekä vastuullisuus. Vuoden 2025 tutkimuksessa S-ryhmä oli Suomen kuudenneksi hyvämaineisin yritys suuren yleisön keskuudessa. S-ryhmän kokonaismainearvosana tutkimuksessa oli 3,84, ja se on S-ryhmän mittaushistorian paras tulos. S-ryhmä ja sen ketjut pärjäsivät jälleen hyvin Euroopan laajimmassa, vuosittain ilmestyvässä vastuullisuusmielikuvia selvittävässä Sustainable Brand Indexissä. Vuonna 2025 suomalaisilta kysyttäessä kotimaisista brändeistä alojensa vastuullisimpien kärkikymmenikköön yltävät S-ryhmä (3. sija), Prisma (8. sija) sekä S-market (9. sija). S-ryhmä koetaan alansa vastuullisimmaksi kuluttajatuotteiden parissa toimivaksi brändiksi ja Prisma ruokakauppojen ykköseksi. S-Pankki, Sokos Hotellit ja ABC miellettiin ykkösiksi omilla toimialoillaan.

Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa

ESRS 2, SBM-3

Tässä osiossa esitetyissä taulukoissa luetellaan vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet, jotka on arvioitu olennaisiksi S-ryhmän kannalta ja joita on käytetty raportoinnin laajuuden määrittämisessä kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin tuloksena. Olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta kuvataan jokaisen aihekohtaisen kappaleen yhteydessä (E1, E2, E3, E4, E5, S1, S2, S3, S4, G1) ja asianmukainen huolellisuuden prosessi kuvataan kappaleessa GOV-4.

Kaksoisolennaisuusanalyysi

Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet

ESRS-standardi	Olennaiset aiheet	Kuvaus
E1	· GHG-päästöt · Toiminta suuren ilmastovaikutuksen sektoreilla · Energiaintensiivisyys · Siirtymäriskit · Fyysiset riskit · Energiariskit	S-ryhmän tuotteiden raaka-aineilla, jalostuksella ja valmistuksella on merkittäviä päästövaikutuksia. Esimerkiksi maatalouden ja metallien louhinnan, öljynjalostuksen ja polttoainehankinnan sekä raaka-aineiden valmistusprosessien energiatarpeet aiheuttavat päästöjä. Lisäksi S-ryhmällä on fyysisiä ja siirtymäilmastoriskejä sekä energiaan (polttonesteeseen) liittyvä riski.
E2	Arvoketjussa: · Veden pilaantuminen · Maaperän pilaantuminen	S-ryhmällä on vaikutuksia pilaantumiseen myymiensä tuotteiden kautta. Muun muassa raaka-aineiden valmistamisella ja maanviljelyllä on vaikutuksia maaperään ja vesistöihin lannoitteiden kautta. Rahtilogistiikka vaikuttaa vesistöihin ja ilman saastumiseen. Jakelulla ja kuljetuksilla on vaikutuksia ilman saastumiseen. Vaikutukset ovat arvoketjussa, ja niiden merkitys on vähäinen kokonaisuuteen nähden.
E3	Arvoketjussa: · Vedenotto ja kulutus · Vesiriski arvoketjussa (kuivuus)	Vedenkulutukseen ja vedenottoon liittyen S-ryhmällä on arvoketjuvaikutuksia – raaka-aineiden viljelyyn käytetään vettä myös vesiniukkuuden ja -stressin alueilla, mikä yhtäältä vähentää alueen elinvoimaisuutta ja toisaalta aiheuttaa toimitusriskejä S-ryhmän tuoteportfolioon. Tuoteriski on joillain alueilla jo realisoitunut. S-ryhmä on tunnistanut veden osalta olennaiseksi vaikutukseksi maatalouden alkutuotannon vesi-intensiivisyyden, joka koskee osaa S-ryhmän myymiä tuotteita. Lisäksi osa S-ryhmän myymien tuotteiden valmistusprosesseista on vesi-intensiivisiä.
E4	Arvoketjussa: · Luonnonvarojen suora hyödyntäminen · Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja lajeihin · Ilmastonmuutoksen biodiversiteettivaikutukset · Ekologinen ennallistaminen	S-ryhmän myymien tuotteiden kautta ryhmän liiketoiminta on riippuvainen luonnon tuottamista resursseista. S-ryhmän tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden edistäminen niin ryhmän omassa toiminnassa kuin arvoketjussa. Yhdessä toimimalla S-ryhmä vaikuttaa maiden ja metsien kestävään käyttöön, huolehtii vesialueiden hyvinvoinnista ja sen eliöistä, mutta myös rakentaa kestävää ruokajärjestelmää.
E5	· Neitseellisten raaka-aineiden käyttö pakkausmateriaalina ja polttonesteissä · Hävikin (ruoka) syntyminen	Resurssien ylikulutus, raaka-aineiden vaihteleva saatavuus sekä tuotteissa käytettyjen raaka-aineiden rajallinen loppukäyttö vaikuttavat S-ryhmän toimintaympäristöön nyt ja tulevaisuudessa. S-ryhmä toteuttaa kiertotalouteen sisältyvää raaka-aineiden ja resurssien tehokasta käyttöä monella tavalla. Keskiössä ovat jätteiden kierrätys, hävikin hallinta sekä kuluttajille tarjottavat ratkaisut. S-ryhmä kartoittaa jatkuvasti kiertotalouteen liittyviä uusia toimintamalleja, joilla arvokkaat raaka-aineet ja resurssit saadaan pysymään kierrossa entistä pidempään ja tehokkaammin.

ESRS-standardi	Ollennaiset aiheet	Kuvaus
S1	· Työolot: työllisyysturva, työaika, perhevapaat, joustavat työajat, lastenhoito, yhdistymisvapaus, kollektiivinen neuvotteluoikeus, työturvallisuus, työtuntien riittävyys · Yhdenvertainen kohtelu: väkivallan ja häirinnän estäminen, tasa-arvo ja tasapalkkaisuus, koulutus, monimuotoisuus · Muut: yksityisyys	S-ryhmä tukee työelämään liittyviä oikeuksia. Jatkuva yhteistyö henkilöstön ja henkilöstön edustajien kanssa, aktiivinen työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu, yhdistymisvapaus sekä TES-järjestelmä ja edustukselliset rakenteet tukevat työllisyysturvaa ja vakaata työelämää. Koulutus tukee yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osaamisen kehittymistä. S-ryhmä kouluttaa työntekijöitä säännöllisesti varmistaakseen, että työntekijöillä on yhtäläiset mahdollisuudet onnistua työtehtävissään. S-ryhmä noudattaa yksityisyydensuojaa ja GDPR:ää. Yö- ja vuorotyöllä voi olla vaikutuksia henkilöstön hyvinvointiin ja yksityiselämään. Liiketoiminnan tarpeita ja mahdollisuuksia yhdistää ne työntekijöiden toiveisiin kehitetään jatkuvasti. Fyysiset kuormitustekijät, tapaturmat ja asiakastilanteiden riskit voivat vaikuttaa henkilöstön työkykyyn. Yhteiskunnassa esiintyy edelleen jonkin verran sukupuolten välistä perusteetonta palkkaeroa sekä naisten aliedustusta joissakin johtotehtävissä. Nämä ilmiöt voivat yleisellä tasolla vaikuttaa myös S-ryhmän henkilöstöön. Työntekijät voivat kohdata asiakkaiden toimesta tapahtuvaa häirintää.
S2	· Työolot: työaika, palkat, kollektiivinen neuvotteluoikeus, yhdistymisvapaus, sosiaalinen vuoropuhelu, terveys ja turvallisuus · Yhdenvertainen kohtelu: monimuotoisuus, tasa-arvo, väkivallan ja häirinnän estäminen · Muut: lapsityövoima, pakkotyö, vesi ja hygienia, asuminen	S-ryhmän arvoketjussa, hankittaessa tuotteita erityisesti maista, joissa lainsäädäntö, sen toimeenpano ja valvonta ovat puutteellisia, on tunnistettu mahdollisia kielteisiä ihmisoikeusvaikutuksia. Samoin vaikutuksia on tunnistettu toimialoilla, joilla työskentelee paljon matalasti koulutettua työvoimaa tai siirtotyöntekijöitä. Näissä tilanteissa ketjun alkupäässä voi olla haasteita riittävän toimeentulon takaamisessa arvoketjun työntekijöille. Raaka-ainetuotannossa ja tehdastoiminnassa on kielteisiä rakenteellisia vaikutuksia työajoissa. Ketjun alkupään terveys- ja turvallisuusvaikutuksia voi esiintyä tehtaissa, jakelussa ja alkutuotannossa. Erityisesti heikoimmassa asemassa olevien ryhmien, kuten naisten, siirtotyöläisten ja nuorten, tasa-arvoinen kohtelu voi vaarantua arvoketjun alkupäässä. S-ryhmän arvoketjun alkupäässä voi olla pakko- ja lapsityövoimaa, johon valvonta ei ylety. Lisäksi asianmukaisten asuinolojen ja puhtaan veden ja sanitaation saatavuuteen voi liittyä haasteita.
S3	Taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet: · Alueellinen elinvoimaisuus	S-ryhmällä on myönteinen työllistävä vaikutus yhteisöihin ja kattavasti paikallista elinvoimaa tukeva vaikutus kotimaassa. S-ryhmän yritykset ja osuuskaupat hankkivat tuotteita laajasti ympäri Suomen.
S4	Tietoihin liittyvät vaikutukset: · Laadukkaan tiedon saatavuus, yksityisyys · Tuoteturvallisuus · Sosiaalinen inkluusio: syrjimättömyys, tuotteiden tasa-arvoinen saatavuus, huoltovarmuus	S-ryhmällä voi olla sekä myönteisiä että kielteisiä potentiaalisia vaikutuksia asiakkaisiin. S-ryhmässä käsitellään henkilötietoja laajasti, ja käsittely on merkittävä osa toimintaa. Ryhmällä on hallussaan merkittävä määrä henkilötietoja, mikä voisi tietovuodon sattuessa aiheuttaa kielteisiä vaikutuksia asiakkaille. S-ryhmälle olennainen tuoteturvallisuuteen liittyvä riski on omavalvonnan pettäminen ja laaja pilaantuneen tuotteen myyminen. Pilaantuneen tai muuten kielteisiä terveysvaikutteita aiheuttavan tuotteen myyminen voisi johtaa asiakkaiden terveysriskeihin. S-ryhmällä voi olla myönteisiä vaikutuksia esimerkiksi asiakkaiden terveyteen ja hiilijalanjälkeen valikoimien, palveluiden ja asiakasviestinnän kautta. Ryhmä ylläpitää kansallista huoltovarmuutta ja tarjoaa syrjimättömästi kattavan kauppa- ja palveluverkoston, jonka palveluihin kaikilla on oikeus.
G1	· Tavaran- ja palveluntoimittajien hallinta · Poliittinen osallistuminen · Korruptio ja lahjonta	S-ryhmälle suurena toimijana on olennaista varmistaa tavaran- ja palveluntoimittajien tasapuolinen kohtelu. Tasapuolinen kohtelu on keskeistä hyvien kauppatapojen edistämisen näkökulmasta. Laskujen ajallaan maksaminen on tärkeää erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille. S-ryhmälle on olennaista varmistaa eettisten periaatteiden toteutuminen sen toiminnassa. Eettisten periaatteiden vastaisen toiminnan ehkäiseminen edellyttää kattavaa koulutusta sekä kanavia havainnosta ilmoittamiseen ja prosessia asioiden tehokkaaseen ja kattavaan raportoimiseen ja korjaamiseen. Kestävyystavoitteiden ja vaikuttamisen yhdenmukaisuus on varmistettava koordinaation ja sisäisen kommunikaation kautta.

Kuvaus olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista

IRO-1

Tässä osiossa käsitellään prosessi, jonka kautta olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu ja arvioitu.

S-ryhmän kaksoisolennaisuusarviointi toteutettiin ensimmäisen kerran vuonna 2024. Kaksoisolennaisuuden arviointi koskee SOK-yhtymää tytäryhtiöineen sekä kaikkia alueosuuskauppoja. Arviointi ei koskenut S-Pankkia, joka raportoi omalla selvityksellä kestävyysasioista.

S-ryhmän ryhmästrategia päivitettiin vuonna 2024, ja vastuullisuus on keskeinen osa päivitettyä strategiaa. S-ryhmän tavoitteena on, että sen toimialat ovat edelläkävijöitä vastuullisuudessa.

S-ryhmän kaksoisolennaisuuden prosessi käynnistyi avainliiketoimintojen arvoketjujen kuvaamisesta, jotta liiketoimintakonteksti voitiin huomioida olennaisuuden vaikutusanalyyseissa. Tämän jälkeen arvioitiin liiketoiminnan vaikutuksia ympäristöön ja yhteiskuntaan. Vaikutukset luokitellaan tosiasiallisiin tai mahdollisiin, kielteisiin tai myönteisiin ja aikajänteen perusteella lyhyisiin, keskipitkiin tai pitkiin. Jokainen vaikutus arvioidaan vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella.

Yrityksen arvoketjun vaikutusten lisäksi arvioitiin toimintaympäristön taloudellisia vaikutuksia yrityksen tuloksentekokykyyn. Näitä riskejä ja mahdollisuuksia arvioitiin niin taloudellisen kuin luontopääoman, henkisen ja sosiaalisen pääoman valossa. Myös riskit ja mahdollisuudet arvioidaan taloudellisen vaikuttavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Riskinäkökulmat linkitettiin S-ryhmätasoisiin riskeihin, ja ne ovat osa ryhmän riskienhallintaprosessia.

Kaksoisolennaisuuden prosessissa määriteltiin olennaiseksi sellaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet, jotka ylittävät olennaisuudelle asetetun raja-arvon. Olennaisia vaikutuksia tunnistettiin ilmastonmuutoksen, pilaantumisen, veden, luonnon monimuotoisuuden, kiertotalouden, oman työvoiman, arvoketjun työntekijöiden, yhteisöjen, asiakkaiden sekä liiketoiminnan harjoittamisen aihealueilla. Riskejä tunnistettiin ilmastonmuutoksen, tuoteturvallisuuden ja liiketoiminnan harjoittamisen aiheissa. ESG-riskit on integroitu osaksi S-ryhmätasoista riskienhallinnan prosessia. Tarkemmin riskienhallinnan prosessi kuvataan kohdassa GOV-5.

Arvioinnin lähtötietoina käytettiin jatkuvaa asiakastutkimusta ”Parempi paikka elää”, kuultiin sidosryhmiä S-ryhmän Advisory Groupissa, keskusteltiin SOK:n sisäisten sidosryhmien kanssa (mm. talous, HR-toiminnot ja kiinteistöt) sekä kuultiin SOK Vastuullisuus -yksikön asiantuntijatiimin ja johdon näkemyksiä. S-ryhmän sidosryhmien kuuleminen kuvataan tarkemmin kohdassa SBM-2.

Kaksoisolennaisuusanalyysia työstettiin S-ryhmän johdon foorumissa toukokuussa 2024. Foorumissa oli mukana SOK:n konsernijohtoryhmän ja hallituksen lisäksi osuuskauppojen johtoa. Kaksoisolennaisuutta käsiteltiin myös S-ryhmän päivittäistavarakaupan, käyttötavarakaupan, liikennekaupan sekä majoitus- ja ravitsemiskaupan sisäisissä foorumeissa. SOK:n hallitus hyväksyi kaksoisolennaisuuden tulokset kesäkuussa 2024.

S-ryhmätasoisesta olennaisuusanalyysin ajantasaisuudesta vastaa SOK Vastuullisuus -yksikkö. Olennaisuusanalyysin päivittämistä arvioidaan vuosittain ja mikäli liiketoiminnassa tai toimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Kaksoisolennaisuusanalyysin vuositarkastelussa analyysi ei olennaisesti muuttunut ja SOK:n hallitus hyväksyi sen kesäkuussa 2025.

Indeksitaulukot

IRO-2

Alla oleva taulukko esittää luettelon kestävyysselvityksen tiedonantovaatimuksista. Olennaiset tiedot on määritelty S-ryhmän kaksinkertaisen olennaisuusarvion tuloksena saatujen vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien perusteella. Lisätietoa kaksinkertaisen olennaisuuden arviointiprosessista ja tuloksista löytyy osiosta IRO-1.

Viite	Tiedonantovaatimus	Sivunumero
ESRS 2 Yleiset tiedot		
BP-1	Kestävyysselvitysten yleiset laatimisperusteet	8
BP-2	Tiettyjä olosuhteita koskevat tiedot	9
GOV-1	Hallinto-, johto- ja valvontaelinten rooli	8
GOV-2	Yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimille toimitettavat tiedot ja niiden käsittelemät kestävyysseikat	9
GOV-3	Kestävyyteen liittyvän suorituskyvyn sisällyttäminen kannustinjärjestelmiin	11
GOV-4	Selvitys kestävyyttä koskevasta huolellisuusprosessista	11
GOV-5	Riskienhallinta ja sisäinen valvonta kestävyysraportoinnin osalta	12
SBM-1	Strategia, liiketoimintamalli ja arvoketju	13
SBM-2	Sidosryhmien edut ja näkemykset	18
SBM-3	Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	22
IRO-1	Kuvaus olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista	24
IRO-2	Yrityksen kestävyysraporteissa huomioon otetut ESRS-standardien tiedonantovaatimukset	25
ESRS E1 ilmastonmuutos		
ESRS 2, GOV-3	Kestävyyteen liittyvän suorituskyvyn sisällyttäminen kannustinjärjestelmiin	11
E1-1	Ilmastonmuutoksen hillintää koskeva siirtymäsuunnitelma	40
ESRS 2 SBM-3	Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	42
ESRS 2, IRO-1	Kuvaus ilmastoon liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista	24, 40
E1-2	Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvät toimintaperiaatteet	43
E1-3	Ilmastonmuutosta koskeviin toimintaperiaatteisiin liittyvät toimet ja resurssit	43
E1-4	Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvät tavoitteet	44
E1-5	Energiankulutus ja energialähteiden yhdistelmä	46
E1-6	Kasvihuonekaasujen Scope 1, Scope 2 ja Scope 3 -bruttopäästöt ja kokonaispäästöt	48
ESRS E2 Pilaantuminen		
ESRS 2 SBM-3	Olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta	53
E2-1	Pilaantumiseen liittyvät toimintaperiaatteet	54
E2-2	Pilaantumiseen liittyvät toimenpiteet ja resurssit	54
E2-3	Pilaantumiseen liittyvät tavoitteet	54
ESRS E3 Vesi ja merten luonnonvarat		
ESRS 2, IRO-1	Kuvaus pilaantumiseen liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista	55
E3-1	Vesivaroihin ja merten luonnonvaroihin liittyvät toimintaperiaatteet	56
E3-2	esivaroihin ja merten luonnonvaroihin liittyvät toimet ja resurssit	56
E3-3	Vesivaroihin ja merten luonnonvaroihin liittyvät tavoitteet	56

Viite	Tiedonantovaatimus	Sivunumero
ESRS E4 Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit		
E4-1	Siirtymäsuunnitelma sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien huomioiminen strategiassa ja liiketoimintamallissa	58
ESRS 2 SBM-3	Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	58
ESRS 2, IRO-1	Kuvaus biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista	24, 58
E4-2	Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvät toimintaperiaatteet	61
E4-3	Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvät toimet ja resurssit	61
E4-4	Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvät tavoitteet	63
E4-5	Biologisessa monimuotoisuudessa ja ekosysteemeissä tapahtuviin muutoksiin liittyvät vaikutusmittari	63
ESRS E5 Resurssien käyttö ja kiertotalous		
ESRS 2, IRO-1	Kuvaus resurssien käyttöön ja kiertotalouteen liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista	24, 64
E5-1	Resurssien käyttöön ja kiertotalouteen liittyvät toimintaperiaatteet	65
E5-2	Resurssien käyttöön ja kiertotalouteen liittyvät toimet ja resurssit	65
E5-3	Resurssien käyttöön ja kiertotalouteen liittyvät tavoitteet	67
E5-4	Resurssien sisäänvirtaukset	67
E5-5	Resurssien ulosvirtaukset	68
ESRS S1 Oma työvoima		
ESRS 2 SBM-2	Sidosryhmien edut ja näkemykset	18, 71
ESRS 2 SBM-3	Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	71
S1-1	Omaan työvoimaan liittyvät toimintaperiaatteet	74
S1-2	Prosessit, jotka koskevat yhteydenpitoa vaikutuksista omien työntekijöiden ja heidän edustajiensa kanssa	74
S1-3	Prosessit kielteisten vaikutusten korjaamiseksi ja kanavat omille työntekijöille huolenaiheiden esiin tuomiseksi	74
S1-4	Toimien toteuttaminen omaan työvoimaan kohdistuvien olennaisten vaikutusten suhteen ja toimintatavat omaan työvoimaan liittyvien olennaisten riskien vähentämiseksi ja olennaisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi sekä kyseisten toimien vaikuttavuus	75
S1-5	Tavoitteet, jotka liittyvät olennaisten kielteisten vaikutusten hallintaan, myönteisten vaikutusten edistämiseen sekä olennaisten riskien ja mahdollisuuksien hallintaan	76
S1-6	Yrityksen työsuhteisten työntekijöiden ominaisuudet	77
S1-8	Työehtosopimusneuvottelujen kattavuus ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu	78
S1-9	Monimuotoisuuden mittarit	78
S1-10	Riittävä palkka	79
S1-11	Sosiaalinen suojelu	79
S1-13	Koulutusta ja taitojen kehittämistä koskevat mittarit	79
S1-14	Terveyttä ja turvallisuutta koskevat mittarit	80
S1-15	Työ- ja yksityiselämän tasapainoa koskevat mittarit	80
S1-16	Ansiotuloa koskevat mittarit	80
S1-17	Tapaukset, valitukset ja vakavat ihmisoikeusvaikutukset	80
ESRS S2 Arvoketjun työntelijät		
ESRS 2, SBM-2	Sidosryhmien edut ja näkemykset	18, 81
ESRS 2, SBM-3	Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	81
S2-1	Arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimintaperiaatteet	83
S2-2	Prosessit, jotka koskevat yhteydenpitoa vaikutuksista arvoketjun työntekijöiden kanssa	83
S2-3	Prosessit kielteisten vaikutusten korjaamiseksi ja kanavat arvoketjun työntekijöille huolenaiheiden esiin tuomiseksi	83
S2-4	Arvoketjun työntekijöihin kohdistuviin olennaisiin riskeihin liittyviin toimiin ryhtyminen ja lähestymistavat arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien olennaisten riskien hallitsemiseksi ja olennaisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi sekä kyseisten toimien tehokkuus	84
S2-5	Olennaisten kielteisten vaikutusten hallintaan, myönteisten vaikutusten edistämiseen ja olennaisten riskien ja mahdollisuuksien hallintaan liittyvät tavoitteet	86

Viite	Tiedonantovaatimus	Sivunumero
ESRS S3 Yhteisöt		
ESRS 2, SBM-2	Sidosryhmien edut ja näkemykset	18
ESRS 2, SBM-3	Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	89
S3-1	Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät toimintaperiaatteet	89
S3-2	Prosessit, jotka koskevat yhteydenpitoa vaikutuksista vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa	18
S3-3	Prosessit kielteisten vaikutusten korjaamiseksi ja kanavat vaikutusten kohteena oleville yhteisöille huolenaiheiden esiin tuomiseksi	89
S3-4	Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin kohdistuviin olennaisiin riskeihin liittyviin toimiin ryhtyminen ja lähestymistavat vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin kohdistuvien olennaisten riskien hallitsemiseksi ja olennaisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi sekä kyseisten toimien tehokkuus	90
S3-5	Olennaisten kielteisten vaikutusten hallintaan, myönteisten vaikutusten edistämiseen ja olennaisten riskien ja mahdollisuuksien hallintaan liittyvät tavoitteet	90
ESRS S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät		
ESRS 2, SBM-2	Sidosryhmien edut ja näkemykset	18
ESRS 2, SBM-3	Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	91
S4-1	Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyvät toimintaperiaatteet	93
S4-2	Prosessit, jotka koskevat yhteydenpitoa kuluttajien ja loppukäyttäjien kanssa	93
S4-3	Prosessit kielteisten vaikutusten korjaamiseksi ja kanavat kuluttajille ja loppukäyttäjille huolenaiheiden esiin tuomiseksi	94
S4-4	Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuviin olennaisiin riskeihin liittyviin toimiin ryhtyminen ja lähestymistavat kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuvien olennaisten riskien hallitsemiseksi ja olennaisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi sekä kyseisten toimien tehokkuus	94
S4-5	Olennaisten kielteisten vaikutusten hallintaan, myönteisten vaikutusten edistämiseen ja olennaisten riskien ja mahdollisuuksien hallintaan liittyvät tavoitteet	96

Viite	Tiedonantovaatimus	Sivunumero
ESRS G1 Liiketoiminnan harjoittaminen ja yrityskulttuuri		
ESRS 2, GOV-1	Hallinto-, johto- ja valvontaelinten rooli	8, 100
ESRS 2, IRO-1	Kuvaus olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista	24, 98
G1-1	Yrityskulttuuri ja liiketoiminnan harjoittamista koskevat toimintaperiaatteet ja yrityskulttuuri	100
G1-2	Suhteet toimittajiin	101
G1-3	Korruption ja lahjonnan ehkäiseminen ja havaitseminen	101
G1-4	Vahvistetut korruptio- tai lahjontatapaukset	102
G1-5	Poliittinen vaikuttaminen ja lobbaustoiminta	102
G1-6	Maksukäytännöt	103

Luettelo muusta EU-lainsäädännöstä johdetuista tietopisteistä

Tiedonantovaatimus ja siihen liittyvä tietopiste	Viitaus tiedonantovelvoite asetukseen	Viittaus pilariin 3	Viittaus vertailuarvoasetukseen	Viittaus EU:n ilmastolakiin	Osio
Yleiset tiedot					
ESRS 2 GOV-1 Hallituksen sukupuolijakauma 21 kohdan d alakohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 13		Komission delegoitu asetus (EU) 2020/1816 (5), liite II		GOV 2 Vastuullisuuden johtaminen ja organisointi
ESRS 2 GOV-1 Riippumattomien hallituksen jäsenten prosenttiosuus 21 kohdan e alakohta			Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		GOV 2 Vastuullisuuden johtaminen ja organisointi
ESRS 2 GOV-4 Selvitys kestävyyttä koskevasta due diligence -prosessista 30 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 10				GOV-4 Selvitys kestävyyttä koskevasta due diligence -prosessista
ESRS 2 SBM-1 Osallistuminen fossiilisiin polttoaineisiin liittyvään toimintaan 40 kohdan d alakohdan i alakohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 4	Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/2453 (6) taulukko 1: Ympäristöön liittyvää riskiä koskevat laadulliset tiedot ja taulukko 2: Yhteiskuntaan liittyvää riskiä koskevat laadulliset tiedot	Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		SBM-1 Liiketoimintamalli, strategia ja arvoketju
ESRS 2 SBM-1 Osallistuminen kemikaalien tuotantoon liittyvään toimintaan 40 kohdan d alakohdan ii alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 9		Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		Ei olennainen
ESRS 2 SBM-1 Osallistuminen kiistanalaisiin aseisiin liittyvään toimintaan 40 kohdan d alakohdan iii alakohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 14		Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 (7) 12 artiklan 1 kohta, delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II		Ei olennainen
ESRS 2 SBM-1 Osallistuminen tupakan viljelyyn ja tuotantoon liittyvään toimintaan 40 kohdan d alakohdan iv alakohta			Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohta, delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II		Ei olennainen

Tiedonantovaatimus ja siihen liittyvä tietopiste	Viitaus tiedonantovelvoite asetukseen	Viittaus pilariin 3	Viittaus vertailuarvoasetukseen	Viittaus EU:n ilmastolakiin	Osio
Ympäristötiedot					
ESRS E1-1 Siirtymäsuunnitelma ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä 14 kohta				Asetuksen (EU) 2021/1119 2 artiklan 1 kohta	E1 Ilmastonmuutos
ESRS E1-1 Pariisin sopimuksen mukaisten vertailuarvojen ulkopuolelle suljetut yritykset 16 kohdan g alakohta		Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/2453 lomake 1: Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset erät – Ilmastonmuutokseen liittyvä siirtymäriski: Vastuiden luottoluokka toimialan, päästöjen ja jäljellä olevan maturiteetin mukaan	Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohdan d–g alakohta ja 12 artiklan 2 kohta		E1 Ilmastonmuutos
ESRS E1-4 Kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteet 34 kohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 4	Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/2453 lomake 3: Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset erät – Ilmastonmuutokseen liittyvä siirtymäriski: Mukauttamismittarit	Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 6 artikla		E1 Ilmastonmuutos
ESRS E1-5 Fossiilisista lähteistä peräisin olevan energian kulutus eriteltynä lähteiden mukaan (vain ilmastovaikutuksiltaan merkittävät alat) 38 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 5 ja taulukon 2 indikaattori 5				E1 Ilmastonmuutos
ESRS E1-5 Energiankulutus ja energialähteiden yhdistelmä 37 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 5				E1 Ilmastonmuutos
ESRS E1-5 Energiaintensiteetti, joka liittyy toimintaan ilmastovaikutuksiltaan merkittävillä aloilla 40–43 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 6				E1 Ilmastonmuutos
ESRS E1-6 Kasvihuonekaasujen scope 1-, scope 2- ja scope 3 -bruttopäästöt ja kokonaispäästöt 44 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattorit 1 ja 2	Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/2453 lomake 1: Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset erät – Ilmastonmuutokseen liittyvä siirtymäriski: Vastuiden luottoluokka toimialan, päästöjen ja jäljellä olevan maturiteetin mukaan	Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 5 artiklan 1 kohta, 6 artikla ja 8 artiklan 1 kohta		E1 Ilmastonmuutos
ESRS E1-6 Kasvihuonekaasujen bruttopäästöjen intensiteetti 53–55 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 3	Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/2453 lomake 3: Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset erät – Ilmastonmuutokseen liittyvä siirtymäriski: Mukauttamismittarit	Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 8 artiklan 1 kohta		E1 Ilmastonmuutos

Tiedonantovaatimus ja siihen liittyvä tietopiste	Viitaus tiedonantovelvoite asetukseen	Viittaus pilariin 3	Viittaus vertailuarvoasetukseen	Viittaus EU:n ilmastolakiin	Osio
Ympäristötiedot					
ESRS E1-7 Kasvihuonekaasujen poistot ja päästöhyvitykset 56 kohta				Asetuksen (EU) 2021/1119 2 artiklan 1 kohta	Ei olennainen
ESRS E1-9 Vertailuarvosalkun alttius ilmastoon liittyville fyysisille riskeille 66 kohta			Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 liite II; delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II		n/a
ESRS E1-9 Rahallisten määrien erittely akuutin ja kroon++isen fyysisen riskin mukaan 66 kohdan a alakohta ESRS E1-9 Sellaisten merkittävien omaisuuserien sijaintipaikka, joihin kohdistuu olennainen fyysinen riski 66 kohdan c alakohta		Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/2453, 46 ja 47 kohta; Lomake 5: Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset erät – Ilmastonmuutokseen liittyvä fyysinen riski: Vastuut, joihin kohdistuu fyysinen riski			n/a
ESRS E1-9 Yrityksen kiinteistöomaisuuden kirjanpitoarvo eriteltynä energiatehokkuusluokittain 67 kohdan c alakohta		Asetuksen (EU) N:o 575/2013 449 a artikla; komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/2453, 34 kohta; Lomake 2: Kaupankäyntivaraston ulkopuoliset erät – Ilmastonmuutokseen liittyvä siirtymäriski: Kiinteistövakuudelliset lainat – Vakuuden energiatehokkuus			n/a
ESRS E1-9 Ilmastoon liittyvien mahdollisuuksien huomioiminen salkussa 69 kohta			Delegoitu asetus (EU) 2020/1818, liite II		n/a
ESRS E2-4 Kunkin sellaisen ilmaan, veteen ja maaperään päätyvän epäpuhtauden määrä, joka mainitaan E-PRTR-asetuksen (epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskeva eurooppalainen rekisteri) liitteen II luettelossa 28 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 8, taulukon 2 indikaattorit 1, 2 ja 3				Ei olennainen
ESRS E3-1 Vesivarat ja merten luonnonvarat 9 kohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 7				Ei olennainen

Tiedonantovaatimus ja siihen liittyvä tietopiste	Viitaus tiedonantovelvoite asetukseen	Viittaus pilariin 3	Viittaus vertailuarvoasetukseen	Viittaus EU:n ilmastolakiin	Osio
Ympäristötiedot					
ESRS E3-1 Kohdennetut toimintaperiaatteet 13 kohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 8				n/a
ESRS E3-1 Merien ja valtamerten kestävyys 14 kohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 12				Ei olennainen
ESRS E3-4 Kierrätetyn ja uudelleenkäytetyn veden kokonaismäärä 28 kohdan c alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 6.2				Ei olennainen
ESRS E3-4 Kokonaisvedenkulutus kuutiometreinä oman toiminnan liikevoittoa kohti laskettuna 29 kohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 6.1				Ei olennainen
ESRS 2 – IRO-1 – E4 16 kohdan a alakohdan i alakohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 7				Ei olennainen
ESRS 2 – IRO-1 – E4 16 kohdan b alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 10				Ei olennainen
ESRS 2 – IRO-1 – E4 16 kohdan c alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 14				n/a
ESRS E4-2 Kestävät maata tai maataloutta koskevat käytännöt tai toimintaperiaatteet 24 kohdan b alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 11				n/a
ESRS E4-2 Kestävät meriin liittyvät käytännöt tai toimintaperiaatteet 24 kohdan c alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 12				Ei olennainen
ESRS E4-2 Metsäkatoon puuttumista koskevat toimintaperiaatteet 24 kohdan d alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 15				E1 Ilmastonmuutos, E4 Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit
ESRS E5-5 Kierrättämätön jäte 37 kohdan d alakohta	Liitteen 1 taulukon 2 indikaattori 13				E5 Kiertotalous

Tiedonantovaatimus ja siihen liittyvä tietopiste	Viitaus tiedonantovelvoite asetukseen	Viittaus pilariin 3	Viittaus vertailuarvoasetukseen	Viittaus EU:n ilmastolakiin	Osio
Ympäristötiedot					
ESRS E5-5 Vaarallinen jäte ja radioaktiivinen jäte kohta 39	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 9				E5 Kiertotalous
Yhteiskunnalliset tiedot					
ESRS 2 – SBM-3 – S1 Pakkotyötapausten riski 14 kohdan f alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 13				n/a
ESRS 2 – SBM-3 – S1 Lapsityövoimatapausten riski 14 kohdan g alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 12				n/a
ESRS S1-1 Ihmisoikeuspoliittiset sitoumukset 20 kohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 9 ja taulukon 1 indikaattori 11				S1 Oma työvoima, S2 Arvoketjun työntekijät
ESRS S1-1 Kansainvälisen työjärjestön kahdeksan perusyleissopimuksen käsittelemiä aiheita koskevat due diligence -käytännöt 21 kohta			Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		S1 Oma työvoima, S2 Arvoketjun työntekijät
ESRS S1-1 Ihmiskaupan ehkäisemistä koskevat prosessit ja toimenpiteet 22 kohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 11				S2 Arvoketjun työntekijät
ESRS S1-1 Työtapaturmien ehkäisemistä koskevat toimintaperiaatteet tai hallintajärjestelmä 23 kohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 1				S1 Oma työvoima
ESRS S1-3 Epäkohtien tai valitusten käsittely-järjestelmät 32 kohdan c alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 5				S1 Oma työvoima
ESRS S1-14 Kuolemantapausten lukumäärä ja työtapaturmien lukumäärä ja osuus 88 kohdan b ja c alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 2		Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		S1 Oma työvoima
ESRS S1-14 Loukkaantumisten, onnettomuuksien, kuolemantapausten tai sairauksien vuoksi menetettyjen päivien määrä 88 kohdan e alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 3				S1 Oma työvoima

Tiedonantovaatimus ja siihen liittyvä tietopiste	Viitaus tiedonantovelvoite asetukseen	Viittaus pilariin 3	Viittaus vertailuarvoasetukseen	Viittaus EU:n ilmastolakiin	Osio
Yhteiskunnalliset tiedot					
ESRS S1-16 Sukupuolten välinen tasoittamaton palkkaero 97 kohdan a alakohta	Liitteen I taulukon 1 indikaattori 12		Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		S1 Oma työvoima
ESRS S1-16 Toimitusjohtajan suhteettoman suuri palkka 97 kohdan b alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 8				S1 Oma työvoima
ESRS S1-17 Syrjintätapaukset 103 kohdan a alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattori 7				S1 Oma työvoima
ESRS S1-17 Yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden ja OECD:n periaatteiden noudattamatta jättäminen 104 kohdan a alakohta	Liitteen I taulukon 1 indikaattori 10 ja taulukon 3 indikaattori 14		Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II; delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohta		S1 Oma työvoima, S2 Arvoketjun työntekijät
ESRS 2 – SBM-3 – S2 Huomattava lapsityövoiman tai pakkotyön käytön riski arvoketjussa 11 kohdan b alakohta	Liitteen I taulukon 3 indikaattorit 12 ja 13				S2 Arvoketjun työntekijät
ESRS S2-1 Ihmisoikeuspoliittiset sitoumukset 17 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 9 ja taulukon 1 indikaattori 11				S2 Arvoketjun työntekijät
ESRS S2-1 Arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimintaperiaatteet 18 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattorit 11 ja 4				S2 Arvoketjun työntekijät
ESRS S2-1 Yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden ja OECD:n toimintaohjeiden noudattamatta jättäminen 19 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 10		Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II; delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohta		S2 Arvoketjun työntekijät
ESRS S2-1 Kansainvälisen työjärjestön kahdeksan perusyleissopimuksen käsittelemiä aiheita koskevat due diligence -käytännöt 19 kohta			Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		S2 Arvoketjun työntekijät
ESRS S2-4 Arvoketjun alku- ja loppupäähän liittyvät ihmisoikeusongelmat ja ihmisoikeuksien loukkaukset 36 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 14				S2 Arvoketjun työntekijät

Tiedonantovaatimus ja siihen liittyvä tietopiste	Viitaus tiedonantovelvoite asetukseen	Viittaus pilariin 3	Viittaus vertailuarvoasetukseen	Viittaus EU:n ilmastolakiin	Osio
Yhteiskunnalliset tiedot					
ESRS S3-1 Ihmisoikeuspoliittiset sitoumukset 16 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 9 ja taulukon 1 indikaattori 11				n/a
ESRS S3-1 Yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden, ILO:n periaatteiden tai OECD:n toimintaohjeiden noudattamatta jättäminen 17 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 10		Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II; delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohta		n/a
ESRS S3-4 Ihmisoikeusongelmat ja ihmisoikeuksien loukkaukset 36 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 14				n/a
ESRS S4-1 Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyvät toimintaperiaatteet kohta 16	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 9 ja taulukon 1 indikaattori 11				S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät
ESRS S4-1 Yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden ja OECD:n toimin-taohjeiden noudattamatta jättäminen 17 kohta	Liitteen 1 taulukon 1 indikaattori 10		Delegoidun asetuksen (EU) 2020/1816 liite II; delegoidun asetuksen (EU) 2020/1818 12 artiklan 1 kohta		S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät G1 Liiketoiminnan harjoittaminen
ESRS S4-4 Ihmisoikeusongelmat ja ihmisoikeuksien loukkaukset 35 kohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 14				n/a
Hallintotapatiedot					
ESRS G1-1 Korruption vastainen Yhdistyneiden kansa-kuntien yleissopimus 10 kohdan b alakohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 15				G1 Liiketoiminnan harjoittaminen
ESRS G1-1 Väärinkäytösten paljastajien suojelu 10 kohdan d alakohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 6				G1 Liiketoiminnan harjoittaminen
ESRS G1-4 Korruption ja lahjonnan torjuntaa koskevien lakien rikkomisesta määrätyt sakot 24 kohdan a alakohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 17		Delegoitu asetus (EU) 2020/1816, liite II		G1 Liiketoiminnan harjoittaminen
ESRS G1-4 Korruption ja lahjonnan torjuntaa koskevat normit 24 kohdan b alakohta	Liitteen 1 taulukon 3 indikaattori 16				n/a

YMPÄRISTÖTIEDOT

ESRS E1 ILMASTONMUUTOS 37

ESRS E2 PILAANTUMINEN 53

ESRS E3 VESIVARAT JA MERTEN LUONNONVARAT 55

ESRS E4 BIOLOGINEN MONIMUOTOISUUS
JA EKOSYSTEEMIT 57

ESRS E5 RESURSSIEN KÄYTTÖ JA KIERTOTALOUS 64

Ympäristövastuuta S-ryhmässä ohjaavat S-ryhmän vastuullisuus- ja eettiset periaatteet. Ilmastonmuutos, ympäristön pilaantuminen, vesivarat, luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemit sekä luonnonvarojen käyttö ja kiertotalous ovat S-ryhmälle olennaisia ympäristöaiheita.

ILMASTONMUUTOS

ESRS E1

Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi yhteiskunnan eri toimijoilta tarvitaan laaja-alaisia toimia, kuten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämistä, energiatehokkuuden parantamista ja kestävän maankäytön edistämistä. Kansainväliset sopimukset, kuten Pariisin ilmastosopimus, asettavat tavoitteita ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi ja kannustavat valtioita ja yrityksiä toimimaan yhdessä ilmastonmuutoksen torjumiseksi. S-ryhmä on sitoutunut Pariisiin 1,5 asteen ilmastotavoitteisiin ja tekee toimia vähentääkseen oman toiminnan ja koko arvoketjunsa kasvihuonepäästöjä.

Ilmastonmuutokseen liittyvät olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet

Ilmastonmuutokseen liittyvät olennaiset vaikutukset

	Osa-aihe	Vaikutus	Aikaväli	Arvoketju	Kuvaus	Hallinta
Ilmastonmuutos	Ilmastonmuutoksen hillitseminen	Tosiasiallinen kielteinen	Pitkä	Alkupää	SOK ostaa tuotteita, joihin liittyy prosesseja, jotka ovat hyvin päästöintensiivisiä.	· Arvoketjuyhteistyö · Toimittajien kannustaminen tieteeseen perustuvaan ilmastotyöhön · Vähäpäästöisten tuotteiden ja palveluiden ostaminen · Resurssitehokkuus
Ilmastonmuutos	Energia	Tosiasiallinen kielteinen	Pitkä	Alkupää	Tuotevolyymit ovat suuria, joten raaka-aineiden ja valmistusprosessien tarvitsema energia synnyttää päästöjä.	· Arvoketjuyhteistyö · Toimittajien kannustaminen tieteeseen perustuvaan ilmastotyöhön · Vähäpäästöisten tuotteiden ja palveluiden ostaminen · Resurssitehokkuus
Ilmastonmuutos	Energia	Tosiasiallinen kielteinen	Pitkä	Alkupää	Öljynjalostus on energiaintensiivinen prosessi.	· Biojakeluvelvoitteen täytäntöönpano ja sähkölataustarjonnan lisääminen
Ilmastonmuutos	Energia	Tosiasiallinen kielteinen	Pitkä	Loppupää	Myytyjen polttoaineiden käyttö aiheuttaa merkittäviä päästöjä.	· Biojakeluvelvoitteen täytäntöönpano ja sähkölataustarjonnan lisääminen

Fyysiset riskit, IPCC:n 3 asteen ilmastoskenaarion mukaan

	Riski	Hallintakeino	Riskien vaikuttavuus ja todennäköisyys huomioiden hallintakeinot
Krooninen riski	Sää lämpenee ennakoitua nopeammin, jolloin raaka-aineiden saatavuudessa tapahtuu pysyviä muutoksia.	Skenaariotarkastelut ja mahdolliset muutokset tuote- ja palvelutarjonnassa. Vastuullisuustavoitteet sekä kemikaalien käyttöön liittyvät linjaukset huomioiden luonnon monimuotoisuus ja ilmastovaikutukset.	Vakava ja mahdollinen

Siirtymäriskit, IPCC:n 1,5 asteen (Pariisin ilmastosopimuksen) mukaan

	Riski	Hallintakeino	Riskien vaikuttavuus ja todennäköisyys huomioiden hallintakeinot
Politiikka ja sääntely	Fossiilisiin polttoaineisiin sidotut omaisuuserät voivat menettää arvoaan nopeasti.	· Aktiivinen sidosryhmäyhteistyö ja avoin vuoropuhelu poliittisten päättäjien kanssa · Vaikuttaminen alan edunvalvonta- ja kansainvälisissä järjestöissä · Oman toiminnan kehittäminen ja koko arvoketjun ilmasto- ja luontotyön edistäminen	Merkittävä ja todennäköinen
Politiikka ja sääntely	Äkilliset muutokset poliittisessa tahtotilassa, sääntelyiden eriytyminen tai ennakoimaton sääntely lisäävät epävarmuutta ja kustannuksia.	· Aktiivinen sidosryhmäyhteistyö ja avoin vuoropuhelu poliittisten päättäjien kanssa · Vaikuttaminen alan edunvalvonta- ja kansainvälisissä järjestöissä. · Proaktiivinen toiminta · Seuranta, arviointi ja reagointi muuttuvaan sääntelyyn	Vakava ja todennäköinen
Politiikka ja sääntely	Lyhytjänteisyys sääntely-ympäristössä ja taloudellisten ohjauskeinojen puutteet hidastavat investointien toteutumista ja heikentävät ilmasto- ja luontotyötä ja vaikeuttavat vastuullisten ratkaisujen käyttöönottoa.	· Vapaaehtoiset, kansalliset ja kansainväliset sitoumukset. · Oman toiminnan kehittäminen ja koko arvoketjun ilmasto- ja luontotyön edistäminen · Hankinnan hajauttaminen ja näiden riskien huomioiminen valikoimatyössä · Vapaaehtoiset, kansalliset ja kansainväliset sitoumukset	Vakava ja mahdollinen
Markkinat	Kansallisten ja kansainvälisten ilmasto- ja luontotavoitteiden ja -ennusteiden epäonnistuminen tai liian hidas toteuttaminen vaikeuttaa liiketoimintaa.	· Investoinnit energia- ja resurssitehokkuuteen sekä uusiutuvaan energiaan · Vastuullisuustavoitteet sekä raaka-ainelinjaukset huomioiden luonnon monimuotoisuus ja ilmastovaikutukset	Vakava ja todennäköinen
Markkinat	Vähähiilisten raaka-aineiden saatavuus ja kustannukset vaikuttavat hintoihin ja kansalaisten ostokykyyn.	· Hankinnan hajauttaminen ja näiden riskien huomioiminen valikoimatyössä · Investoinnit energia- ja resurssitehokkuuteen sekä uusiutuvaan energiaan	Vakava ja todennäköinen
Markkinat	Rahoituksen saatavuus ja hinta kiristyvät lukkiutuneisiin päästöihin sitoutuneiden omaisuuserien takia polttonesteen jakeluun liittyen.	· Investoinnit energia- ja resurssitehokkuuteen sekä uusiutuvaan energiaan · Vastuullisuustavoitteet sekä raaka-ainelinjaukset huomioiden luonnon monimuotoisuus ja ilmastovaikutukset	Merkittävä ja todennäköinen

Siirtymäriskit, IPCC:n 1,5 asteen (Pariisin ilmastosopimuksen) mukaan

	Riski	Hallintakeino	Riskien vaikuttavuus ja todennäköisyys huomioiden hallintakeinot
Maine	Epäonnistuminen kasvavan regulaation vaatimuksiin vastaamisessa.	· Lainsäädännön hyvä, regulaation tehokas implementointi ja aktiivinen seuranta	Vakava ja todennäköinen
Teknologia	Arvoketju ei kaikilta osin ole kykenevä täysimääräisenä hyödyntämään uusia kestävämpiä teknologioita, jolloin niiden käyttöönotto jää puolittaiseksi, osin tehottomaksi.	· Tutkimus- ja kehitystyön tukeminen sekä erilaiset hankkeet uusien teknologioiden ja tietomallien hyödyntämiseksi · Yhteistyö ja dialogi eri toimijoiden kanssa · Toimitusketjun avainkumppaneiden kouluttaminen ja tukeminen uusien teknologioiden käytössä	Vakava ja mahdollinen

Mahdollisuudet

	Mahdollisuus	Hallintakeino	Mahdollisuuden vaikuttavuus ja todennäköisyys huomioiden hallintakeinot
Resurssitehokkuus	Energiatehokkuus omissa operaatioissa laskee operatiivisia kustannuksia.	· Investoinnit energiatehokkuuteen · Energiankulutuksen jatkuva seuranta ja optimointi	Merkittävä ja todennäköinen
Uudet markkinat	Kehittämällä innovatiivisia vähähiilisiä tuotteita ja tukemalla liikenteen vähähiilisyyttä voidaan vastata asiakkaiden kasvaviin odotuksiin.	· Investoinnit tuotekehitykseen ja innovaatioihin · Joustomekanismien ja jakeluvelvoitteen mukanaan tuomien mahdollisuuksien hyödyntäminen liikennekaupassa	Merkittävä ja todennäköinen
Uudet markkinat	Hiilineutraalisuuden tavoittelu vahvistaa S-ryhmän brändiä ja houkuttelee vastuullisia asiakkaita.	· Vastuullisuusviestintä · Konkreettiset päästövähennystoimet	Merkittävä ja mahdollinen
Uudet markkinat	Kiertotalouden ratkaisut ja materiaalitehokkuus laskevat hankintaan liittyviä kustannuksia.	· Hankintaketjujen optimointi ja kierrätettyjen materiaalien suosiminen	Huomattava ja todennäköinen
Uudet kyvykkyydet	Edistyksellinen luonto- ja vastuullisuustyö vahvistaa S-ryhmän mainetta.	· Vastuullisuuden edelläkävijyys konkretisoituu kilpailustrategioissa	Merkittävä ja todennäköinen

S-ryhmän tuotteiden raaka-aineilla, jalostuksella ja valmistuksella on merkittäviä päästövaikutuksia. Esimerkiksi maatalouden ja metallien louhinnan, öljyn-jalostuksen ja polttoainehankinnan sekä raaka-aineiden valmistusprosessien energiatarpeet aiheuttavat päästöjä. Lisäksi S-ryhmällä on fyysisiä ja siirtymäilmastoriskejä sekä energiaan (polttonesteeseen) liittyvä riski. Nämä riskit on kuvattu osiossa SBM-3. Kaksinkertaisen olennaisuuden arviointiprosessi on kuvattu osiossa IRO-1.

Ilmastonmuutoksessa ei ole poisjätettäviä aiheita – ilmastostandardiin ei kuitenkaan sisällytetä kohtia E1-7 tai E1-8, sillä S-ryhmällä ei ole näihin liittyviä projekteja tai toimia käynnissä.

Siirtymäsuunnitelma

E1-1

S-ryhmän siirtymäsuunnitelma

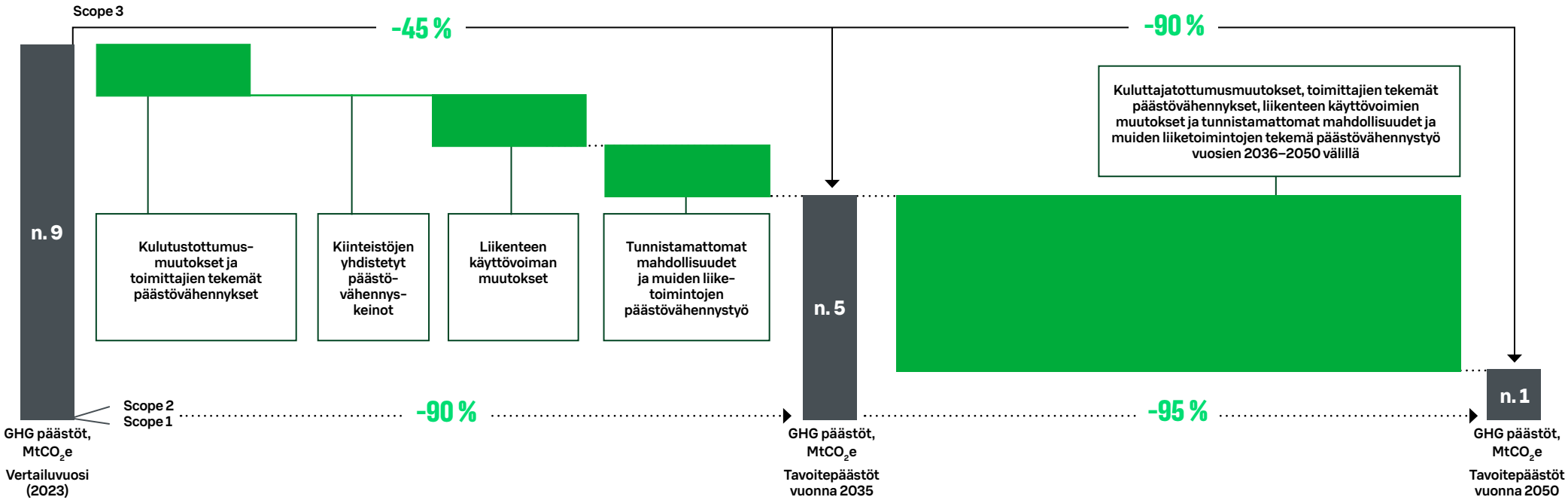

Kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteet

Varmistaakseen, että S-ryhmän ilmastotavoitteet ovat Pariisin sopimuksen 1,5 asteen mukaisia, S-ryhmä on asettanut tieteeseen perustuvan (Science Based Targets initiative, SBTi) kasvihuonekaasupäästöjen nettonolla-päästövähennystavoitekokonaisuuden oman toiminnan ja arvoketjun osalta vuoteen 2050 mennessä. Nettonollatavoitekokonaisuus vastaa 1,5 asteen Pariisin sopimusta ja tavoitteet on validoitu SBTi:n toimesta.

S-ryhmä on EU:n Pariisiin sopimuksen mukaisten vertailuarvojen ulkopuolella, koska S-ryhmä saa tuotoistaan vähintään 10 prosenttia öljypolttoaineiden jakelusta.

S-ryhmä on asettanut tieteeseen perustuvat lyhyen (2035) ja pitkän aikavälin (2050) nettonollatavoitteet, joista kerrotaan tarkemmin kohdassa E1-4.

Hiilestä irtautumisen keinot ja suunnitellut keskeiset toimet

S-ryhmän ilmastoon liittyvä siirtymäsuunnitelma sisältää tavoitteiden toteuttamiseen tarvittavat päästövähennyskeinot ja -kustannukset. SOK:n hallitus on hyväksynyt ilmastoon liittyvän siirtymäsuunnitelman. S-ryhmän kokonaispäästöjen kannalta päästöintensiivisimmät liiketoiminnot ovat päivittäistavarakauppa ja liikennekaupan polttoainekauppa. Nämä liiketoiminnot on huomioitu ilmastosiirtymäsuunnitelmassa. Lisäksi oman toiminnan (scope 1 ja 2) päästöt on sisällytetty siirtymäsuunnitelmaan, vaikka sen osuus S-ryhmän kokonaispäästöistä on vain 0,6 prosenttia. Oman toiminnan päästöjä syntyy kiinteistöissä, ja näiden osalta ilmastosiirtymäsuunnitelma on laadittu jo vuonna 2020 osana aiempia oman toiminnan ilmastopäästövähennystavoitteita. Tätä kiinteistöjen siirtymäsuunnitelmaa on päivitetty osana laajempaa S-ryhmän siirtymäsuunnitelmaa.

Siirtymäsuunnitelma sisältää listan liiketoimintojen päästövähennyskeinoista sekä analyysin niiden päästövähennys- ja kustannusvaikutuksista nettonollatavoitteen saavuttamiseksi. Tunnistetuista päästövähennyskeinoista kvantifioidut keinot koskevat valikoimaa (scope 3), polttoainekauppaa (scope 3) ja kiinteistöjä (scope 1 ja 2). Tunnistetut päästövähennyskeinot ovat samoja, joita on tunnistettu keinoiksi hallita ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä ja vaikutuksia. Siirtymäsuunnitelmaan vaikuttavat liikennekaupan osalta kilpailijaan kohdistuvat pakotteet, jotka vähentävät polttoaineen myyjiä ja jakelijoita Suomessa. Asiakkaat ohjautuvat markkinoille jääville toimijoille. Vuonna 2026 ABC avaa uusia raskaan liikenteen tankkaus- ja latauspisteitä. Muutosten vaikutusta siirtymäsuunnitelmaan ei ole vielä pystytty arvioimaan.

Ilmastonmuutoksen hillintää koskevien toimien investoinnit ja rahoitus

S-ryhmän scope 3 -päästövähennysten kustannustehokkuuden mallintaminen on osoittautunut haastavaksi, ja monet tällä hetkellä kvantifioitavissa olevista päästövähennyskeinoista ovat S-ryhmän suoran vaikutusvallan ulkopuolella, sillä ne tapahtuvat pääasiassa markkina- ja lainsäädäntömuutosten myötä. Tästä syystä S-ryhmän päästövähennysten kustannustehokkuuden mallintaminen ei täysin vastaa tarpeeseen tunnistaa kustannustehokkaimpia scope 3 -päästövähennyskeinoja. Lisäksi päästövähennyskeinot ovat osittain päällekkäisiä eivätkä toisiaan poissulkevia. Keinoihin liittyvien kustannusten tarkempi säännöllinen uudelleenarviointi on tarpeen, jotta arvioinnin tuloksia voidaan käyttää paremmin päätöksenteon tukena.

Siirtymäsuunnitelman laadinnan yhteydessä on arvioitu scope 1- ja 2 -päästöjen osalta tarvittavien investointien määrä tavoitevuosille. Investointipäätökset ja niiden toteuttaminen ovat osa vuosittaista strategiatyötä ja vuosisuunnittelua. S-ryhmän siirtymäsuunnitelman toteuttamiseen tarvittavat investoinnit eivät ole merkittävä osa konsernin kokonaisinvestointeja.

S-ryhmän taksonomian mukainen selvitys raportoidaan vuodesta 2027 alkaen.

Lukkiutuneet päästöt

S-ryhmä on arvioinut keskeisten omaisuuseriensä ja tuotteidensa kasvihuonekaasupäästöjen lukkiutumat. Tällaisia ovat ABC-ketjun hankkimien ja myymien polttoaineiden käytöstä aiheutuvat päästöt sekä polttoainejakelun mahdollistava infrastruktuuri, jonka suurimmat erät ovat jakelukalusto (polttoainesäiliöt, -putkistot ja mittarit) ja sitä tukevat rakenteet (mittarikatos, maaperän tiivistys, asfaltointi/kivetys ja öljynerottelukaivot). SOK omistaa 51 prosenttia NEOT Oy:stä, jonka pääasiallinen tehtävä on polttonestehankinta. Lisäksi S-ryhmä omistaa Haminan, Porin, Vaasan ja Oulun S-Polttonesteterminaalit.

S-ryhmä on tunnistanut kasvihuonekaasupäästöjen lukkiutumiin liittyvät riskit. Näiden riskien ei tunnisteta suuresti vaikuttavan päästövähennystavoitteiden saavuttamiseen. Sekä polttonestejakelun mahdollistavaan infrastruktuuriin (ml. polttonesteterminaalit) että fossiilisiin polttonesteisiin liittyy sääntelyyn ja politiikkaan luokiteltava siirtymäriski: arvottomiksi muuttuvat omaisuuserät, joiden taloudellinen arvo laskee muuttuen

arvottomaksi. Siirtymäriski on sekä polttonestejakelun infrastruktuurin että fossiilisten polttoaineiden osalta suurempi lyhyellä tähtäimellä kuin pitkällä tähtäimellä, sillä pitkällä aikavälillä fossiilisten käyttövoimien käyttö vähenee ja sen seurauksena omaisuuseriin liittyvä siirtymäriski pienenee. Erityisesti sääntelyn sekä teknologian kehitys luovat epävarmuutta siirtymäriskin merkittävyydelle. Riskiä pyritään hallitsemaan käyttämällä samaa infrastruktuuria vähäpäästöisten polttonesteiden jakeluun ja lisäämällä vähäpäästöisten polttonesteiden myyntiä kysyntäperusteisesti. Lisäksi sääntelyn epävarmuuteen pyritään vaikuttamaan aktiivisella vaikuttamistyöllä. Yksityiskohtaisemmin riskejä on tunnistettu osana S-ryhmän TCFD/TNFD-työtä, joka löytyy kohdasta SBM-3.

S-ryhmässä ei vuoteen 2030 mennessä tule olemaan arvottomia omaisuuseriä. ABC-ketjun jakeluasemien sulkemisten oletetaan jäävän vähäisiksi, ja toisaalta mahdollisesti suljettaviin jakeluasemiin sitoutunut pääoma on oletettu täysin tai valtaosin poistetuksi vuoteen 2030 mennessä.

S-ryhmässä ei vuoteen 2050 mennessä tule olemaan arvottomia omaisuuseriä, sillä ABC-ketjun polttonesteiden jakeluun sidottu pääoma pystytään valtaosin poistamaan normaalissa poistoaikataulussa. S-ryhmän kannalta lukkiutuneita päästöihin liittyviä arvottomia omaisuuseriä ei myöskään tule muilta polttonesteisiin liittyviltä osakkuus- ja tytäryhtiöiltä.

Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa

ESRS 2 SBM-3

S-ryhmä on tunnistanut ilmastoon liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia Task Force on Climate related Financial Disclosures- (TCFD) ja luontoasioiden osalta Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD) -viitekehyksen mukaisesti. Ilmastoon ja luontoon liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen on osa jatkuvaa riskienhallinnan työtä. S-ryhmän skenaario- ja resilienssianalyysi perustuu tehtyyn TCFD-työhön. Skenaario- ja riskianalyysissa on huomioitu koko S-ryhmän arvoketju, eikä mitään arvoketjun osaa ole tietoisesti jätetty ulkopuolelle.

Riskienhallintasuunnitelmat tehdään yksilöllisten riskiarviointien perusteella. S-ryhmässä tunnistetut riskit ja mahdollisuudet priorisoidaan niiden vaikutusten, todennäköisyyden ja aikataulun sekä arvioitujen taloudellisten vaikutusten perusteella. Ensisijaisesti huomioidaan riskit, jotka todennäköisesti toteutuvat lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä, ja joilla on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Myös niitä riskejä tarkastellaan, joiden vaikutukset tapahtuvat myöhemmin tai joiden vaikutuksia on vaikea tai erittäin vaikea arvioida, mutta jotka eivät välttämättä edellytä välittömiä toimenpiteitä. Fyysisten riskien osalta riskejä on arvioitu The Intergovernmental Panel on Climate Change eli IPCC:n 3 asteen skenaarion mukaisesti ja vastaavasti siirtymäriskien osalta riskit arvioitiin suhteessa Pariisin ilmastosopimuksen 1,5 asteen skenaarioon.

Ilmasto- ja luontoriskien osalta on arvioitu keinoja riskien lieventämiseksi, siirtämiseksi, hyväksymiseksi tai hallitsemiseksi ja on laadittu suunnitelmat riskienhallintakeinoiksi. Taloudellisten riskien merkityksellisyys on sidottu todennäköiseen taloudelliseen vaikutukseen. Lisäksi on tunnistettu keskeiset prosessit, joihin kohdistuu merkittäviä taloudellisia vaikutuksia riskien toteutuessa.

Ilmasto- ja luontoriskien osalta noudatetaan viitekehyksissä määriteltyjä aikavälejä. Riskejä ja mahdollisuuksia tarkastellaan lyhyellä (alle 5 vuotta), keskipitkällä (5–10 vuotta) ja pitkällä aikavälillä (yli 10 vuotta) sääntelyyn liittyvät mahdolliset muutokset sekä taloudelliset vaikutukset huomioiden. Lisäksi arvioinnissa huomioidaan mahdolliset maantieteelliset eroavaisuudet niissä maissa, joissa S-ryhmällä on suora vaikutus toimipaikkojensa kautta. Hankinnan osalta arvio on yleisellä tasolla. Ilmasto- ja luontoriskien suoraa rahallista vaikutusta S-ryhmän toimintaan on vielä vaikea tarkasti arvioida. Riskinarvioinnissa on kuitenkin arvioitu riskien taloudellista vaikutusta suuruusluokittain. Riskinarvioinnin taustalla on laadullinen tarkastelu, jota tarkennetaan myöhemmin, kun taloudellisiin vaikutuksiin liittyvää tietoa saadaan lisää.

Vastuullisuus sisältyy liiketoimintojen kilpailustrategioihin, joissa määritellään konkreettiset toimenpiteet ryhmätasoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Kilpailustrategioita päivitetään säännöllisesti, ja ryhmätasoiset ilmastotavoitteet huomioidaan liiketoimintakohtaisesti päivityksen yhteydessä. Resilienssianalyysin tekoon on osallistettu olennaiset liiketoiminta-alueet. Resilienssianalyysin tulokset toimivat liiketoimintojen kilpailustrategioiden päivitysprosessissa taustamateri-

aalina. S-ryhmän ryhmästrategia määrittää vastuullisuuden ryhmätasoisen tahtotilan. Kilpailustrategioissa tehdään valinnat, joilla varmistetaan ryhmästrategian tahtotilan toteutuminen.

S-ryhmän nettonollatavoitekokonaisuus on linjassa tehdyn skenaario- ja resilienssianalyysin kanssa. Nettonollatavoite on sisällytettynä S-ryhmän vastuullisuusohjelmaan, jonka mittareilla todennetaan ryhmästrategian toteutuminen.

Ilmastonmuutokseen liittyvät toimintaperiaatteet

E1-2

Eettisten periaatteiden mukaisesti S-ryhmä tunnistaa ja seuraa toimintansa ympäristövaikutuksia. S-ryhmä pyrkii ennaltaehkäisemään mahdolliset haittavaikutukset ja ottamaan käyttöön ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä. Vastuullisuusperiaatteissa linjataan, että S-ryhmä on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen periaatteisiin ja ympäristöhuolellisuuden kautta vähentämään ympäristöön kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia ja edistämään myönteisiä vaikutuksia. S-ryhmä tiedostaa, että luonnonvarojen riittävyys on erityisen tärkeää liiketoiminnalle ja pyrkii resurssitehokkaaseen toimintaan.

Keskeisiä toimintaperiaatteita S-ryhmän ilmastonmuutokseen liittyvien olennaisten vaikutusten hallitsemiseksi ovat vastuullisuusperiaatteet ja eettiset periaatteet. Sekä SOK:n ja sen tytäryhtiöiden hallitukset että toimiva johto vastaavat omien organisaatioidensa ja vastuualueidensa osalta eettisten periaatteiden ja vastuullisuusperiaatteiden mukaisesta toiminnasta. SOK:n hallitus vastaa periaatteiden hyväksymisestä S-ryhmätasolla ja osuuskauppojen hallitukset niiden hyväksymisestä osuuskauppatasolla.

Molemmat periaatteet viedään käytännön toimintaan S-ryhmän vastuullisuusohjelman kautta ja johtamisjärjestelmän mukaisesti. Periaatteet koskevat S-ryhmän liiketoiminta-alueita, osuuskauppoja ja yhteistyökumppaneita kaikissa toimintamaissa.

S-ryhmällä on suoria ja epäsuoria vaikutuksia ilmastoon. S-ryhmän merkittävimmät ilmastovaikutukset painottuvat elintarvikkeisiin ja niiden tuotantoketjuun sekä polttonesteisiin. Ryhmän merkittävimmät ilmastovaikutukset ovat epäsuoria arvoketjuvaikutuksia.

S-ryhmän vastuullisuusperiaatteissa otetaan kantaa ilmastonmuutoksen hillintään. S-ryhmä pyrkii sopeutumaan ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin. Ilmastoriskejä hillitään päästövähennys- ja sopeutumistoimenpiteillä lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä läpi arvoketjun. S-ryhmän keskeinen tavoite on hillitä ilmastonmuutosta noudattamalla Pariisin sopimuksessa ja Science Based Targets -aloitteessa määriteltyä 1,5 °C:n vähentämispolkua. S-ryhmä pyrkii päästöjen nettonollaan viimeistään vuoteen 2050 mennessä. Siirtymässä keskitytään vähentämään etenkin tuotteiden ja palveluiden elinkaaren aikaisia ilmastovaikutuksia ryhmän arvoketjussa. Siirtymä edellyttää myös arvoketjun loppupään muutosta kohti kestävämpää kuluttamista. Oman toiminnan osalta energiatehokkuus ja uusiutuvan energian käyttö ovat keskiössä. S-ryhmä on tunnistanut ilmastonmuutoksen hillinnän toimenpiteiden kautta syntyviä liiketoimintamahdollisuuksia.

S-ryhmän eettiset periaatteet ja henkilöstöpolitiikka määrittelevät, miten s-ryhmäläisten tulee käyttäytyä ja toimia työelämän eri tilanteissa. Eettisten periaatteiden mukaisesti S-ryhmä tunnistaa ja seuraa toiminnan ympäristövaikutuksia. S-ryhmä pyrkii ennaltaehkäisemään mahdolliset haittavaikutukset ja ottaa käyttöön ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä.

Ilmastonmuutosta koskeviin toimintaperiaatteisiin liittyvät toimenpiteet ja resurssit

E1-3

Merkittävimmät toimenpiteet scope 1- ja scope 2 -päästöjen vähentämiseksi ovat energiatehokkuus ja uusiutuvan energian hankinta. S-ryhmän tavoitteena on parantaa energiatehokkuuttaan 30 prosenttia vuoden 2015 tasosta vuoteen 2030. Tavoite koskee Suomen toimipaikkoja. Vuonna 2025 S-ryhmä kulutti Suomen toimipaikoissa energiaa 256 kWh/brm2, mikä on 12 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Edelliseen vuoteen verrattuna energiankulutus pysyi suurin piirtein samalla tasolla. Tärkeimpiä energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä ovat kylmälaitosuusinnat, kylmäkalusteiden ovitus ja kansitus, led-valaistuksen käyttöönotto sekä lämpöpumppujen asennus. S-ryhmä tavoittelee kohteissaan kokonaisvaltaista energia- ja kustannustehokkuuden parantamista esimerkiksi hyödyntämällä hukkalämpöä, optimoimalla kokonaisuuksia ja ohjaamalla kiinteistöjärjestelmien tarpeenmukaista käyttöä.

S-ryhmä on ollut mukana energiatehokkuussopimuskausilla 2008–2016 ja 2017–2025 sekä kaupan alan että matkailu- ja ravintolapalveluiden toimenpideohjelmissa. S-ryhmä on mukana myös sopimuskaudella 2026-2035

molemmissa toimenpideohjelmissa. S-ryhmän tavoitteena on molemmissa toimenpideohjelmissa saavuttaa 10 prosentin energiankäytön tehostuminen laskettuna vuoden 2024 energiankäytöstä. Välitavoitteena on kuuden prosentin energiankäytön tehostuminen vuoteen 2030 mennessä. Vuoden 2025 lopussa päättyvällä sopimuskaudella kaupan osalta energiansäästötoimenpiteitä kirjattiin noin 168,2 GWh, mikä on 193 prosenttia tavoitteesta. Hotellien ja ravintoloiden osalta vuoden 2025 lopussa päättyvällä sopimuskaudella energiansäästötoimenpiteitä kirjattiin 4,2 GWh, mikä on 30 prosenttia tavoitteesta.

Vuonna 2025 S-ryhmän tavoitteena on ollut, että 80 prosenttia kulutetusta sähköstä on tuotettu uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian käytön todentamiseksi uusiutuvalle sähkölle on hankittu uusiutuvan energian alkuperätakuut. Vuonna 2025 S-ryhmän käyttämästä sähköstä 87 prosenttia tuotettiin tuulivoimalla. Uusiutuvan kaukolämmön osalta tavoitteita ei ole asetettu. Vuonna 2025 S-ryhmä käytti yhteensä 236 GWh uusiutuvaa kaukolämpöä, mikä on todennettu alkuperätakuutodistuksilla. Uusiutuvasta energiasta 96 prosenttia on hankittu erillisinä alkuperätakuutodistuksina ja neljä prosenttia energiasopimusten yhteydessä.

Vuonna 2025 ei tehty suoria scope 3 -päästöjä vähentäviä toimenpiteitä, vaan keskityttiin pääasiassa parantamaan päästöjen seurantaa automatisoimalla laskentaa ja mahdollistamalla datanäkymiä liiketoiminnoille. Lisäksi alkuvuodesta 2025 luotiin S-ryhmän ilmastosiirtymäsuunnitelma yhdessä päivittäistavarakaupan, liikennekaupan ja kiinteistötoimintojen kanssa. Arvoketjuun eli scope 3:een liittyviksi tärkeimmiksi keinoiksi siirtymäsuunnitelmassa on tunnistettu kulutustottumusten muutoksiin liittyvät päästövähennykset, ostettuihin tuotteisiin ja palveluihin liittyvät arvoketjun päästövähennykset, kasvipohjaisten tuotteiden myynnin kasvaminen ja polttoainekaupan kehitys käyttövoimien muutosten osalta. Nämä keinot on tunnistettu sekä lyhyelle että pitkälle aikavälille nettonollatavoitteiden saavuttamiseksi. Keinojen osalta on tunnistettu riippuvuuksia sekä polttoaineiden lainsäädännöllisiin muutoksiin että toimittajien tekemiin päästövähennyksiin. Näiden vaikutusten arvioita ei ole pystytty ennustamaan. Tavoitteisiin pääsemiseen tarvitaan uusia tunnistamattomia teknologioita, joita otetaan käyttöön niiden saatavuuden mukaan. Yleisesti S-ryhmän päästövähennystavoitteiden saavuttaminen vaatii sekä datakyvykkyyden kehittämistä että strategista työskentelyä ja yhteistyötä valikoiman ja palveluiden osalta koko arvoketjussa. Lisäksi kulutustottumusten muuttaminen sekä aktiivinen asiakasviestintä on tunnistettu tärkeiksi keinoiksi päästövähennysten aikaansaamiseksi arvoketjun loppupäässä. Lisäksi alkusyksystä 2025 aloitettiin tieteeseen perustuvien ilmastotavoitteiden validointi, joka päättyi marraskuussa 2025 hyväksyttyihin nettonolla- ja FLAG (Forest, Land and Agriculture) -tavoitteisiin. Vuonna 2025 ei ole tehty toimenpiteitä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyen.

Taksonomian pääoma- ja toimintamenoja koskevien tunnuslukujen osalta tarkastelu tehdään vuoden 2027 osalta ja mahdollisesti soveltuvin osin taksonomian mukaiseen CapEx-suunnitelmaan. S-ryhmä arvioi jatkuvasti, mitä investointeja, tukia tai rahoitusmalleja tarvitaan lyhyen aikavälin päästötavoitteiden saavuttamiseen. Vuonna 2025 erityisiä pääoma- ja toimintamenoja ei ole tunnistettu. Mallinnetun transitiosuunnitelman toteutuminen ei ole riippuvainen S-ryhmän resurssien saatavuudesta. S-ryhmän päästövähennystavoitteet ovat saman suuntaisia muiden arvoketjutoimijoiden kanssa ja arvoketjussa tehtävät toimenpiteet heijastuvat S-ryhmän tavoitteiden toteutumiseen.

Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvät tavoitteet

E1-4

Olemme kuvanneet päästövähennystavoitteet tarkemmin tämän taulukon lisäksi kohdassa E1-1. S-ryhmä on asettanut tieteeseen perustuvan (Science Based Targets initiative, SBTi) kasvihuonekaasupäästöjen nettonollapäästövähennystavoitekokonaisuuden oman toiminnan ja arvoketjun osalta vuoteen 2050 mennessä. Nettonollatavoitekokonaisuus vastaa 1,5 asteen Pariisin sopimusta, ja tavoitteet on validoitu SBTi:n toimesta. Tämä on linjassa S-ryhmän vastuullisuusperiaatteiden kanssa, joissa S-ryhmä on sitoutunut noudattamaan Pariisin sopimusta. SOK:n hallitus on hyväksynyt nettonollapäästövähennystavoitekokonaisuuden, joka koskettaa koko S-ryhmää. S-ryhmän ulkoisia sidosryhmiä ei ole osallistutettu tavoitteita asetettaessa. Osana SBTi-tavoitteita S-ryhmä on sitoutunut siihen, ettei se hanki vuoden 2025 jälkeen tuotteita, joiden keskeiset raaka-aineet aiheuttavat metsäkatoa. Vuonna 2024 päästölaskennan metodologia päivitettiin. Vuoden 2024 päästöluvut eivät olleet selvillä, kun SBTi-validointiprosessi alkoi, joten SBTi-tavoitteissa vertailuvuotena on 2023. Vuosi 2023 on todettu SBTi-prosessissa edustavaksi ja vertailukelpoiseksi. Päästöt eivät laskeneet vuonna 2025 vuoteen 2024 verrattuna.

Lyhyen (2035) ja pitkän (2050) aikavälin päästövähennystavoitteet

Tavoitealue	Päästöluokka	Vähennystavoite 2035	Vähennystavoite 2050	Vertailuvuosi 2023 (tCO_2e)	Vuosi 2024 (tCO_2e)	Vuosi 2025 (tCO_2e)
Oman toiminnan (scope 1 ja scope 2 markkinaperusteiset) päästövähennystavoitteet	Absoluuttiset päästöt (markkinaperusteiset) sis. biogeeniset maaperäiset päästöt ja poistot bioenergiasta	-90 %	-95 %	64 171	58 272	46 159
Hankinnoista, kuljetuksista, liikematkustuksesta ja työmatkaliikenteestä aiheutuvien päästöjen vähennystavoite (scope 3.1, 3.4, 3.6 ja 3.7)	Absoluuttiset päästöt sis. biogeeniset maaperäiset päästöt ja poistot bioenergiasta	-45 %	-90 %	3 093 416	3 127 126	3 456 733
Fossiilisen polttoaineen myynnistä aiheutuvien päästöjen vähennystavoite (scope 3.11)	Absoluuttiset päästöt sis. biogeeniset maaperäiset päästöt ja poistot bioenergiasta	-63 %	-90 %	2 413 900	2 448 374	2 360 620
Hankintaketjussa tapahtuvasta maankäytöstä aiheutuvien päästöjen lyhyen aikavälin vähennystavoite (scope 3.1 FLAG)	Absoluuttiset päästöt sis. FLAG-päästöt ja poistot (naudanliha, vehnä, maitotuotteet, kananmunat, sianliha, siipikarja, lohi)	-45,45 %	-	2 096 069	2 163 740	2 130 003
Hankintaketjussa tapahtuvasta maankäytöstä aiheutuvien päästöjen pitkän aikavälin vähennystavoite (scope 3.1 FLAG)	Absoluuttiset päästöt sis. FLAG-päästöt ja poistot (naudanliha, vehnä, maitotuotteet, kananmunat, sianliha, siipikarja, lohi, banaani, kaakao, kahvi, maissi, appelsiini, oliiviöljy, palmuöljy, rypsi, riisi, soija, tee, tupakka, kurkku, tomaatti, salaatti ja muut vihannekset)	-	-72 %	2 775 111	2 854 206	2 829 854

Energiankulutus ja energialähteiden yhdistelmä

E1-5

Raportoituja yksittäisiä mittareita ei ole erikseen validoitu ulkopuolisen tahon toimesta.

Kokonaisenergiankulutus MWh

	2023	2024	2025
a) Energiankulutus fossiilisen energian lähteistä (MWh)	**238 814**	**166 350**	**145 452**
i. Polttoaineen kulutus hiilestä ja kivihiilituotteista (MWh)	–	–	–
ii. Polttoaineen kulutus raakaöljystä ja öljytuotteista (MWh)	7 163	3 595	2 906
iii. Polttoaineen kulutus maakaasusta (MWh)	3 743	–	209
iv. Polttoaineen kulutus muista fossiilisista lähteistä (MWh)	–	–	–
Ostetun tai hankitun sähkön, lämmön, höyryn ja jäähdytyksen kulutus fossiilisista lähteistä (MWh)	227 908	162 755	142 337
Fossiilisten lähteiden osuus energiankokonaiskulutuksesta (%)	15,4 %	11,3 %	10,0 %
b) Ydinenergian kulutus (MWh)	**1 009 232**	**1 016 580**	**138 154**
Ydinenergian kulutuksen osuus energian kokonaiskulutuksesta (%)	65,0 %	68,9 %	9,5 %
c) Energiankulutus uusiutuvista lähteistä (MWh)	**328 743**	**314 076**	**1 199 354**
i. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan polttoaineen kulutus ml. biomassa (MWh)	–	–	–
ii. Ostetun tai hankitun sähkön, lämmön, höyryn ja jäähdytyksen kulutus uusiutuvista lähteistä (MWh)	260 050	235 956	384 564
iii. Itse tuotetun uusiutuvan energian kulutus ilman polttoaineita (MWh)	68 694	78 120	814 790
Uusiutuvien lähteiden osuus energian kokonaiskulutuksesta (%)	21,2 %	21,3 %	82,5 %
Kokonaisenergiankulutus (MWh)	1 576 789	1 497 006	1 482 960

Vuonna 2025 S-ryhmä tuotti itse 774 GWh tuulivoimaa. Fossiilista energiaa tuotettiin kiinteistöjen lämpökattiloissa 3 GWh.

Vähittäismyyntiin perustuva energiaintensiteetti korkean ilmastovaikutuksen aloilla (MWh/M€)

	2023	2024	2025	Muutos edelliseen vuoteen %
Vähittäismyyntiin perustuva energiaintensiteetti korkean ilmastovaikutuksen aloilla	100	116	90	22 %

Ilmastovaikutuksiltaan merkittävien alojen vähittäismyynti (M€)

	2023	2024	2025
Energiaintensiteetin laskennassa käytetty ilmastovaikutuksiltaan merkittävien alojen toiminnasta peräisin oleva vähittäismyynti	13 336	11 071	13 642
Vähittäismyynti (muut toiminnat)	1 075	873	1 080
Vähittäismyynti yhteensä	14 411	11 944	14 722

Ilmastovaikutuksiltaan merkittävät alat on määritelty komission delegoidussa asetuksessa (EU 2022/1288) listattujen NACE-luokkien perusteella. Käytännössä ilmastovaikutuksiltaan merkittäviksi aloiksi S-ryhmässä määritellään kaikki muut liiketoiminta-alueet paitsi matkailu- ja ravitsemiskauppa, pesulat, parturit ja huvipuisto. Vähittäismyynti on raportoitu sivulla 13. Vähittäismyynti sisältää alueosuuskaupat, SOK:n ja niiden tytäryhtiöt. Luku poikkeaa S-ryhmän julkaisemasta vähittäismyyntiraportista, joka ei sisällä Inexin ja Meira Novan lukuja.

Energiankulutus sisältää S-ryhmän omistamat ja hallinnoimat kiinteistöt Suomessa ja Virossa niiltä osin, kun kulutustiedot ovat saatavilla tai arvioitavissa. Kulutustiedoissa on jonkin verran puutteita esimerkiksi kirjaamatta jätettyjen manuaalimittarilukemien ja vikaantuneiden automaattimittareiden vuoksi. Puuttuva kulutus arvioidaan kohteiden pinta-alatietojen perusteella. Puuttuvan kulutuksen osuus vuonna 2025 oli yksi prosentti sähkön kokonaiskulutuksesta ja kolme prosenttia kaukolämmön kokonaiskulutuksesta.

Energiankulutuksen laadintaperiaatteet

Kulutusluvut perustuvat ostosähkön ja kaukolämmön kulutukseen energialähteittäin sekä itse tuotetun lämmön laskennalliseen energiankulutukseen. Kulutustiedot saadaan S-ryhmän energianseurantajärjestelmästä. Yritysten kiinteistöistä vastaavat seuraavat kohdekohtaisia kulutuksia ja tekevät tarvittaessa korjauksia mittaustietoihin.

Sähkön jakautuminen eri energianlähteisiin perustuu sähkön hankinnan alkuperätakuutodistuksiin. Kaukolämmön osalta uusiutuvana lasketaan kaukolämmön kulutus, joka on uusiutuvaksi varmennettu. Muilta osin kaukolämpö huomioidaan fossiilisena. S-ryhmän käyttämät alkuperätakuut on myönnetty olemassa olevan EECS GO -standardijärjestelmän mukaisesti (European Energy Certificate System Guarantee of Origin), joka yhdenmukaistaa energian alkuperätakuiden myöntämistä, siirtoa ja mitätöintiä. Sen käyttö perustuu EU:n lainsäädäntöön, erityisesti uusiutuvan energian direktiiveihin. Öljyn sekä kaasun kulutuksessa huomioidaan kohteet, joiden lämmitysmuoto on raportointikauden aikana ollut kokonaan tai osittain öljy- tai kaasulämmitys.

Energiaintensiteetti on laskettu jakamalla energian kokonaiskulutus tilinpäätöksessä raportoidun vähittäismyynnin määrällä. S-ryhmän liiketoiminta luokitellaan pääosin korkean ilmastovaikutuksen alaksi. S-ryhmän liiketoiminnasta matkailu- ja ravitsemiskauppaa, pesuloita, partureita ja huvipuistoa ei lasketa korkean ilmastovaikutuksen aloiksi.

Kasvihuonekaasupäästöt

E1-6

Raportoituja yksittäisiä mittareita ei ole erikseen validoitu ulkopuolisen tahon toimesta. Scope 3 -päästöistä primääridatalla on laskettu 27 prosenttia. Scope 1- ja 2 -päästöt ilman biogeenisiä päästöjä vähentyivät 12 prosenttia, ja scope 3 -päästöt ilman biogeenisia kasvoivat kolme prosenttia vuonna 2025 vuoteen 2024 verrattuna.

Kasvihuonekaasujen scope 1–3 bruttopäästöt ja kokonaispäästöt

	Perusvuosi, 2023	2024	2025	Muutos (%)
Scope 1 -kasvihuonekaasupäästöt				
Kasvihuonekaasujen scope 1 -bruttopäästöt ilman biogeenisia (tCO_2-ekv.)	31 806	31 832	24 050	-24,4 %
Scope 2 -kasvihuonekaasupäästöt				
Kasvihuonekaasujen sijaintiperusteiset scope 2 -bruttopäästöt ilman biogeenisia (tCO_2-ekv.)	178 393	139 383	84 928	-39,1 %
Kasvihuonekaasujen markkinaperusteiset scope 2 -bruttopäästöt ilman biogeenisia (tCO_2-ekv.)	33 142	27 075	22 200	-18,0 %
Merkittävät scope 3 -kasvihuonekaasupäästöt				
Kasvihuonekaasujen epäsuorat scope 3 -kokonaisbruttopäästöt ilman biogeenisia (tCO_2-ekv.)	8 794 448	8 962 600	9 192 406	2,6 %
1) Ostetut tavarat ja palvelut (tCO_2)	6 144 780	6 252 724	6 576 686	5,2 %
1a) Pilvipalvelut ja datakeskuspalvelut (tCO_2)	6 485	8 068	18 723	132,1 %
2) Tuotantohyödykkeet (tCO_2)	3 554	2 692	2 808	4,3 %
3) Polttoaineeseen ja energiaan liittyvät toiminnat (jotka eivät sisälly scope 1- tai scope 2 -päästöihin) (tCO_2)	37 796	50 838	50 372	0,9 %
4) Tuotantoketjun alkupään kuljetukset ja jakelu (tCO_2)	114 471	123 634	115 733	-6,4 %
5) Toiminnassa muodostuva jäte (tCO_2)	21 175	23 258	25 358	9,0 %
6) Liiketoimintaan liittyvä matkustaminen (tCO_2)	4 331	5 464	1 986	-63,7 %
7) Työsuhteisten työntekijöiden työmatkaliikenne (tCO_2)	13 995	14 138	15 175	7,3 %
11) Myytyjen tuotteiden käyttö (tCO_2)	2 422 725	2 457 865	2 371 376	-3,5 %
12) Myytyjen tuotteiden loppukäsittely (tCO_2)	13 125	13 494	13 738	1,8 %
15) Investoinnit (tCO_2)	18 497	18 493	19 174	3,7 %
Kokonaiskasvihuonekaasupäästöt				
Kokonaiskasvihuonekaasupäästöt (sijaintiperusteiset) ilman biogeenisia (tCO_2-ekv.)	9 004 647	9 133 816	9 301 384	1,8 %
Kokonaiskasvihuonekaasupäästöt (markkinaperusteiset) ilman biogeenisia (tCO_2-ekv.)	8 859 397	9 021 508	9 238 656	2,4 %

Biogeenisten kasvihuonekaasujen scope 1–3 bruttopäästöt ja kokonaispäästöt

	Perusvuosi	Tavoite		
	2023	2024	2025	Muutos (%)
Biogeeniset kasvihuonekaasujen scope 1 -bruttopäästöt (tn CO_2)	113	96	56	-41,5 %
Biogeeniset kasvihuonekaasujen sijaintiperusteiset scope 2 -bruttopäästöt (tn CO_2)	0	0	0	0,0 %
Biogeeniset kasvihuonekaasujen markkinaperusteiset scope 2 -bruttopäästöt (tn CO_2)	0	0	0	0,0 %
Biogeeniset kasvihuonekaasujen scope 3 -bruttopäästöt (tn CO_2)	84 385	85 644	95 141	11,1 %
Biogeeniset kokonaiskasvihuonekaasupäästöt (tn CO_2)	84 497	85 739	95 197	11,0 %

Vuonna 2025 S-ryhmän biogeeniset kokonaispäästöt kasvoivat noin 16 prosenttia vuoteen 2024 verrattuna. Kasvu johtuu scope 3 -biogeenisten päästöjen kasvusta.

Vähittäismyyntiin perustuva kasvihuonekaasuintensiteetti

	2023	2024	2025	Muutos (%)
Vähittäismyyntiin perustuva kasvihuonekaasuintensiteetti sijaintiperusteisesti (tn CO_2e/M€)	625	765	632	17 %
Vähittäismyyntiin perustuva kasvihuonekaasuintensiteetti markkinaperusteisesti (tn CO_2e/M€)	615	755	628	17 %
Vähittäismyynti yhteensä (M€)	14 411	11 944	14 722	

Vähittäismyynti on raportoitu sivulla 13. Vähittäismyynti sisältää alueosuuskaupat, SOK:n ja niiden tytäryhtiöt. Luku poikkeaa S-ryhmän julkaisemasta vähittäismyyntiraportista, joka ei sisällä Inexin ja Meira Novan lukuja.

Kasvihuonekaasupäästöjen laadintaperiaatteet

S-ryhmä raportoi suorat ja epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt (scope 1, scope 2 ja scope 3) GHG-protokollan mukaisesti (GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard ja Corporate Value Chain Accounting and Reporting Standard). Päästöjen raportoinnissa sovelletaan operatiivisen määräysvallan periaatetta, jolloin päästöt raportoidaan niistä yhtiöistä, jotka kuuluvat SOK-yhtymän ja alueosuuskauppojen operatiivisen määräysvallan alle. Operatiivisen määräysvallan ulkopuolella olevat yhtiöt on kuvattu osiossa BP-1, BP-2.

S-ryhmä laskee päästöt sekä oman toiminnan (scope 1 ja 2) että arvoketjun (scope 3) osalta. S-ryhmä on määrittänyt päästölaskennan perusvuodeksi vuoden 2023. Aikaisempien vuosien vertailutietoja ei esitetä kestävyysraportointidirektiivin mahdollistaman siirtymähelpotuksen perusteella. Laskennassa käytetyt päästökertoimet sisältävät jokaisesta päästölähteestä olennaisimmat kasvihuonekaasut. Päästöt on muunnettu ja ilmoitetaan hiilidioksidiekvivalentteina (tn CO_2e). Lisäksi laskennoissa on huomioitu erikseen biogeenisten ja maankäyttösektorin (FLAG, Forest, Land and Agriculture) päästöt.

Päästöintensiteetti on laskettu jakamalla päästöjen kokonaismäärä tilinpäätöksessä raportoidun vähittäismyynnin määrällä.

Scope 1 – suorat kasvihuonekaasupäästöt

Oman toiminnan päästöt sisältävät itse tuotetun lämmön polttoaineiden aiheuttamat päästöt sekä kylmävuodoista syntyvät päästöt. Itse tuotetun lämmön päästöt on laskettu polttoainekulutuksen perusteella. Kylmäainevuotojen päästöissä on mukana erityisesti myymälöiden kylmälaitosten kylmäainevuodot. Kylmäainevuotojen päästöt lasketaan kylmäaineiden täyttömäärän ja eri kylmäaineiden päästökertoimien perusteella. Käytettyjen lämmityspolttoaineiden osalta laskennassa eritellään biogeeniset päästöt.

Scope 2 – energiankulutuksen epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt

Oman toiminnan scope 2 -päästöt sisältävät ostoenergian päästöt. Tähän sisältyy ostosähkö, ostettu kaukolämpö ja -kylmä. Näille lasketaan sekä sijaintiperusteinen että markkinaperusteinen päästö. Sijaintiperusteinen päästö lasketaan kansallisilla keskimääräisillä päästökertoimilla. Markkinaperusteisessa päästössä huomioidaan hankitut sähkön ja kaukolämmön alkuperätakuut. Sähkön osalta kaikelle sähkönkulutukselle hankitaan joko uusiutuvan energian tai ydinvoiman alkuperätakuut. Kaukolämmön osalta, kun alkuperätakuita ei hankita, päästökertoimina käytetään laitoskohtaisia kertoimia. Mikäli laitoskohtaista kerrointa ei ole saatavilla, päästö lasketaan valtakunnallisella keskimääräisellä kertoimella. Biogeeniset päästöt erotellaan laskennassa muista päästöistä.

Scope 3 – arvoketjun epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt

Arvoketjun scope 3 -päästöistä raportoidaan kategoriat 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12 ja 15. Poisjätetyt epäolennaiset scope 3 -kategoriat ovat 8, 9, 10, 13 ja 14.

Scope 3, kategoria 8 (vuokratut omaisuuserät) on S-ryhmälle relevantti vuokrattujen IT-laitteiden, muun kaluston sekä työntekijöille vuokrattujen autojen osalta, mutta IT-laitteiden käytöstä aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt sisältyvät scope 2 -päästöihin ja elinkaaren muiden vaiheiden päästötcope 3, kategoriaan 1.

Scope 3, kategoria 9 (alavirran kuljetukset ja jakelu eli asiakasliikenne) ei ole vähittäiskaupalle relevantti, ja SBTi on esittänyt sen poissuljettavaksi.

Scope 3, kategoria 10 (myytyjen tuotteiden jatkojalostus) on S-ryhmälle relevantti, mutta ravintoloiden ja myymälöiden ostettujen raaka-aineiden kasvihuonekaasupäästöt sisältyvät scope 3, kategoriaan 1 ja ruoanvalmistusvaiheen päästöt scope 1–2 -päästöihin.

Scope 3, kategoria 13 (vuokratut omaisuuserät) ei ole S-ryhmälle relevantti, koska S-ryhmä ei vuokraa omaisuutta muille yrityksille, joiden päästöt eivät jo sisältyisi scope 1- tai scope 2 -inventaarioihin.

Scope 3, kategoria 14 (franchising) on S-ryhmälle relevantti S-ryhmän pyörittämien Suomen Hesburger-pikaruokaravintoloiden osalta, mutta näiden franchising-ravintoloiden päästöt sisältyvät ainoastaan S-ryhmän scope 1- ja scope 2 -inventaarioihin.

Kategoria 1 ostetut tuotteet ja palvelut

Laskenta on tehty käyttäen keskimääräisiä elinkaaren aikaisia päästökertoimia cradle-to-gate, joita hankitaan esimerkiksi Howgoodilta ja Jyväskylän yliopistolta. Laskenta pohjautuu tilikauden aikana hankittujen tuotteiden fyysiseen massaan (kilogrammoina) tai tilavuuteen (litroina). Mikäli volyymia ei ole saatavilla, lasketaan päästöt euromääräisten tietojen perusteella inflaation vaikutus huomioiden. Hankittujen palveluiden päästöt lasketaan europerusteisesti. Päästölaskennassa huomioidaan lisäksi hankittujen uusien autojen valmistuksen päästöt sekä hankitun veden määrä kuutiometreinä. Epäsuorien ostojen osalta Viron tiedot puuttuvat osittain päästölaskennasta järjestelmämuutosten vuoksi. Näiden osuus ostettujen tuotteiden ja palvelujen päästöistä on arviolta 0,061 prosenttia. Tällä ei ole merkittävää vaikutusta kokonaispäästöihin. Kategoriassa 3.1 on tunnistettu osittaista päällekkäisyyttä scope 1–2 sekä 3.4 -päästöjen osalta, mutta niitä ei ole kaikilta osin vähennetty tästä kategoriasta, koska tietoa vähittäis- ja varastointiosuudesta ei kaikissa kategoriakohtaisissa päästökertoimissa ole riittävästi. Tämä aiheuttaa hyvin pienen päällekkäisyyden päästöihin. Polttoaineen osalta käyttövaiheen (tank-to-wheel) päästöt on jätetty pois kategoriasta 1 ja raportoitu kategoriassa 11, joten kategoria 1 sisältää vain arvioidun päästöjen osuuden polttoaineen tuotannosta ja jakelusta (well-to-tank) siihen asti, kun se on ajoneuvon tankissa. Sähkölatauksen päästöt on sisällytetty kategoriaan 1, vaikka myyty lataus on päästötöntä; arvoketjussa syntyy kuitenkin pieniä päästöjä, esimerkiksi sähköhäviöitä ylävirrassa. Inflaatiokorjaus on tehty europerusteisiin laskelmiin vertaamalla kuluttajahintaindeksiä vuoteen 2019, koska päästökertoimet ovat vuodelta 2019. Paikalliset ostot hotellien ja ravintoloiden osalta Suomessa ja Virossa on ekstrapoloitu tietojen puutteen vuoksi.

FLAG-päästöt (Forest, Land and Agriculture)
Merkittävimmät FLAG-raaka-aineet tunnistetaan ostomäärien ja riskiraaka-aineiksi lueteltujen kansainvälisten tieteeseen perustuvien listausten perusteella. Koska tuotteiden reseptit ja ainesosatiedot eivät ole kattavasti saatavilla, hyödynnetään varovaisuusperiaatetta olettamalla, että tietyt tuotteet sisältävät FLAG-hyödykkeen pääainesosana. Laskennassa käytetään sekä manuaalista luokittelua että tullinimikkeisiin (CN-koodit) perustuvaa menetelmää. Niiltä osin kuin reseptiikkaa on omamerkki -tuotteiden osalta saatavilla, on tiettyjen tuotekategorioiden osalta pystytty päästöt erittelemään useammalle FLAG-raaka-aineelle. FLAG-päästöt lasketaan ensisijaisesti tuotekategorioiden suurimpien hyödykkeiden osalta, ja näille sovelletaan cradle-to-gate -päästökertoimia. Laajan tuotevalikoiman vuoksi loput tuotteet lasketaan käyttäen kategorian korkeinta päästökerrointa. Käytetyt päästökertoimet ovat Howgoodilta. Alkuperämaiden osalta käytetään luotettavaa tietoa silloin, kun se on saatavilla, ja muissa tapauksissa hyödynnetään toissijaisia tietolähteitä, kuten Chatham House Resource Trade Databasea. Päästöjen sidontaa ei ole sisällytetty laskelmiin ensisijaisen datan puutteen vuoksi.

Kategoria 2 Tuotantohyödykkeet
Laskenta sisältää vuoden 2025 aikana rakennettujen uusien rakennusten ja merkittävien laajennusten päästöt. Laskenta perustuu tehtyihin ilmastoselvityksiin. Niiden hankkeiden osalta, joissa selvitystä ei ole tehty, päästöt arvioidaan muiden tehtyjen ilmastoselvitysten perusteella. Laskenta sisältää myös tuulipuistojen rakentamisen aiheuttamat FLAG-päästöt, jotka on jyvitetty 20 vuoden ajalle. Tuulipuistojen rakentamisen FLAG-päästöt on laskettu IPCC:n ohjeiden mukaisesti.

Kategoria 3 Polttoaineeseen ja energiaan liittyvät toiminnat
Päästöt sisältävät vuonna 2025 käytetyn energian jakelusta ja siirrosta aiheutuvan hävikin päästöt sekä käytetyn energian tuotannon ylävirran päästöt. Päästöt lasketaan koko S-ryhmän kuluttamasta sähköstä sekä soveltuvilla Defran ja NREL:in kertoimilla. Laskennassa on huomioitu myös puuttuvat energiankulutusmittaukset, joiden osuus on kerrottu kohdassa Energiankulutus ja energialähteiden yhdistelmä.

Kategoria 4 Tuotantoketjun alkupään kuljetukset ja jakelu
Laskenta kattaa Inexin kotimaan ja ulkomaan, Meira Novan sekä NEOT:in kuljetusten päästöt. Inexin kotimaan kuljetusten osalta laskenta perustuu tietoihin Inexin asiakkaista, kuljetusreiteistä, sopimuskumppaneista ja kuljetetuista volyymeista, jotka yhdistetään päästöraportiksi LIPASTO-päästökertoimien mukaisesti. Kansainväliset päästöt lasketaan etäisyyslaskelmien ja kuljetuspainon perusteella. Meira Novan laskelmat perustuvat sopimuskumppaneina toimivien logistiikkayritysten raportoimiin ajokilometreihin ja niihin liittyviin kasvihuonekaasupäästöihin. Kuljetusten päästöistä SOK:lle kohdistuva osuus määritetään sen mukaan, kuinka suuri osa tuotteista on toimitettu SOK:lle raportointivuoden aikana. Polttoainekuljetusten päästöt toimittaa NEOT. Nämä luvut perustuvat kuljetusyritysten raportoimiin maa- ja merikuljetusten päästötietoihin.

Kategoria 5 Toiminnassa muodostuva jäte
Jätteiden osalta päästötiedot on saatu suurimmilta sopimuskumppaneilta. Mikäli kumppani ei ole pystynyt toimittamaan päästödataa, on käytetty tietokantapohjaisia (Exiobase) päästökertoimia eri jätejakeille. Laskennassa on huomioitu myös puuttuvat energiankulutusmittaukset, joiden osuus on kerrottu kohdassa Jätetietojen laadintaperiaatteet.

Kategoria 6 Liiketoimintaan liittyvä matkustaminen
Päästötiedot saadaan S-ryhmän käytössä olevien leasing-autojen ja S-ryhmän työntekijöiden lentomatkojen osalta yhteistyökumppaneilta. Liiketoimintaan liittyvästä matkustuksesta tiedot puuttuvat osittain (esimerkiksi laiva-, juna- ja taksimatkoista sekä leasing-autojen huolloista) liiketoimintamuutosten vuoksi. Näiden osuus liikematkojen päästöistä on arviolta 30 prosenttia. Näillä ei kuitenkaan ole vaikutusta kokonaispäästöihin.

Kategoria 7 Työsuhteisten työntekijöiden työmatkaliikenne
Laskenta kattaa Suomen. Viron liiketoiminta-alueen työntekijät on jätetty laskennan ulkopuolelle, koska Viron liiketoiminta edustaa 1,7 prosenttia SOK-yhtymän ja S-ryhmän vähittäismyynnistä ilman veroja. Tarvittaessa laskentamenetelmän kehittämistä harkitaan. Laskenta perustuu Suomessa työskentelevien S-ryhmän työntekijöiden tietoihin, joilla on työntekijätiedot yhdistettynä S-ryhmän asiakasomistajakorttiin. Keskimääräinen työmatkan pituus on arvioitu työntekijän postinumeron ja työpaikan välisen etäisyyden perusteella. Kulkuväline

on arvioitu kansallisen liikkumistutkimuksen perusteella, joka määrittää eri kulkutapojen osuudet erikokoisissa kunnissa ja kaupungeissa. Keskimääräinen ajomatka ja kulkutapa on kerrottu keskimääräisillä vuotuisilla työpäivillä, ja osa-aikaisten työntekijöiden vuotuiset työpäivät on arvioitu heidän keskimääräisten viikoittaisten työtuntien perusteella. On tunnistettu, että laskennassa voi olla päällekkäisyyttä scope 3 -kategorian 11 päästöjen kanssa, kun työntekijät ostavat polttoainetta työmatkojaan varten S-ryhmän huoltoasemilta, mutta tämän päällekkäisyyden osuutta on vaikea arvioida tarkasti. Käytetty laskentamenetelmä ja tietolähteet sisältävät epävarmuuksia, kuten yleiset arviot siitä, kuinka usein työntekijät matkustavat työpaikalle ja millä kulkutavalla, joten tuloksia voidaan käyttää vain hyvin karkean tason arviona S-ryhmän työntekijöiden työmatkojen ilmastovaikutuksesta.

Kategoria 11 Myytyjen tuotteiden käyttö
Myytyjen polttoaineiden TTW (tank-to-wheel) -päästöt lasketaan myytyjen polttoaineiden määrällä kerrottuna kunkin polttoaineen päästökertoimella. Lisäksi tässä kategoriassa lasketaan elektronisten tuotteiden ja kodinkoneiden käytön aikaisia päästöjä. Käytetty menetelmä perustuu ostettujen ja myytyjen elektronisten laitteiden määriin. Koska laitteiden kirjo on laaja, päästöjen kohdistaminen scope 3.11 -kategoriaan on tehty laitetasoa ylemmällä kategoriatasolla. Käyttövaiheen päästöjen arviointi perustuu elinkaariarviointitutkimuksien keskiarvoihin eri laiteluokille. Menetelmä perustuu kahteen tekijään: myytyjen elektronisten laitteiden ja kodinkoneiden osuus S-ryhmän kokonaismyynnistä sekä kyseisen kategorian käyttövaiheen päästöosuus.

Kategoria 12 Myytyjen tuotteiden loppukäsittely
Laskenta kattaa myytyjen elintarvikkeiden päästöt, jotka aiheutuvat elintarvikkeiden elinkaaren loppuvaiheen käsittelystä ja lisäksi huomioidaan kotitalouksissa syntyvä ruokahävikki ja niihin liittyvä jätehuollon päästöt. Laskennassa käytetään keskimääräistä ruokahävikin tasoa Suomessa eli viisi prosenttia S-ryhmän myydystä elintarvikkeesta päätyy ruokahävikiksi. Kategoria 12 ei sisällä käyttötavaroiden loppukäsittelyä, koska niiden kertoimet eivät mahdollista jakoa eri scope 3 -luokkiin, siten niiden loppukäsittelyyn sisältyvät päästöt ovat mukana scope 3.1 -luokassa.

Kategoria 15 Investoinnit
Päästölaskenta perustuu tietoihin S-ryhmän yhtiöiden osake- ja rahastosijoituksista. Tiedot omistusosuuksista ja päästöistä saadaan palveluntarjoajilta. Lisäksi tämä kategoria sisältää Coop Tradingin ja NEOT:in scope 1- ja scope 2 -päästöt S-ryhmän omistusosuuden suhteessa.

PILAANTUMINEN

ESRS E2

Maaperän ja vesistöjen pilaantuminen vaikuttaa S-ryhmän liiketoimintaan muun muassa valikoiman ja tuotteiden saatavuuden kautta. Maaperän ja vesistöjen pilaantuminen voi aiheuttaa terveyshaittoja elintarvikeketjussa. Pilaantumisella tarkoitetaan muun muassa maaperän tai veden pilaantumista haitallisten aineiden vaikutuksesta. S-ryhmälle keskeinen näkökulma on ruokaketjun rehevöittävät ja happamoittavat päästöt ja kemiallisten aineiden käyttö. Lisäksi polttoaineiden hankintaketjuun liittyy riski haitallisten, vaarallisten aineiden leviämiseen maaperään ja/tai vesistöön.

Pilaantumiseen liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta

Pilaantumiseen liittyvät olennaiset vaikutukset

	Osa-aihe	Vaikutus	Aikaväli	Arvoketju	Kuvaus	Hallinta
Pilaantuminen	Maaperän pilaantuminen	Tosiasiallinen kielteinen	Pitkä	Loppupää	· Maatalouden ja öljynjalostuksen vaikutukset maaperään ja vesistöihin. · Maanviljely vaikuttaa maaperään mm. lannoitteiden kautta sekä rehevöittävästi vesistöihin.	· Öljynjalostukseen ja maatalouden maaperän pilaantumiseen liittyen ei suoria hallintakeinoja. · Epäsuoria hallintakeinoja ovat muun muassa luomutarjonta ja kemikaaleihin liittyvät sopimusehdot. · Arvoketjun kannustaminen uudistavaan maatalouteen.

S-ryhmällä on vaikutuksia pilaantumiseen myymiensä tuotteiden kautta. Muun muassa raaka-aineiden valmistamisella ja maanviljelyllä on vaikutuksia maaperään ja vesistöihin lannoitteiden kautta.

Pilaantumisen osalta poisjätettävät aiheet ovat elävien organismien ja elintarvikkeiden pilaantuminen, ongelma-aineet, erityistä huolta aiheuttavat aineet ja mikromuovit. Elintarvikkeiden pilaantuminen katsotaan asiakkaita koskevaksi terveysriskiksi, joihin on olemassa omavalvontasuunnitelmat. Ongelma-aineet ja erityistä huolta aiheuttavat aineet katsotaan maan- ja vedenkäyttöön sekä polttonesteiden ilmansaastevaikutuksiin verrattuna hyvin pienen vaikuttavuuden aiheiksi. Mikromuovit tuotteissa on seurattava näkökulma, mutta ei ylitä olennaisuuden rajaa.

Rahtilogistiikka vaikuttaa vesistöihin ja ilman saastumiseen. Jakelulla ja kuljetuksilla on vaikutuksia ilman saastumiseen. Vaikutukset ovat arvoketjussa, ja niiden merkitys on vähäinen kokonaisuuteen nähden.

Pilaantuminen ei ole omassa toiminnassa olennainen aihe – siksi siitä ei ole mittaamisvelvoitetta, eli tiedonantovaatimukset E2-4 ja E2-5 eivät koske S-ryhmän raportointia.

S-ryhmä on tunnistanut merkittävimmiksi vaikutuksiksi pilaantumisen osalta arvoketjun maatalouden ja öljynjalostuksen vaikutukset maaperään ja vesistöihin. On yleisesti tunnettua ja lukuisat tutkimukset vahvistavat, että maanviljelyssä käytettyihin lannoitteisiin ja torjunta-aineisiin liittyy pilaantumisriskejä, jotka kohdistuvat maaperään ja vesistöihin. Fossiilisten polttoaineiden hankintaketjuun liittyvässä öljyn pumppaamisessa ja jalostuksessa on yleisesti tunnistettuja, pilaantumiseen liittyviä merkittäviä vaikutuksia. S-ryhmällä ei ole kuitenkaan vaikutusmahdollisuuksia öljyn hankintaketjun alkupään toimintaan. S-ryhmän oman toiminnan osalta on tunnistettu pilaantumisriskejä muun muassa polttoainejakelupisteiden osalta, mutta toiminta on luvanvaraista ja pilaantumiseen liittyvät riskit ovat pienet ja mahdollisiin vahinkoihin on valmius ja välineistö. Tämän vuoksi pilaantumisriskin toteutuminen S-ryhmän omassa toiminnassa on epätodennäköistä, eikä se noussut esiin merkittävänä näkökohtana kaksoisolennaisuusanalyysissä. Kaksinkertaisen olennaisuuden arviointiprosessi on kuvattu osiossa IRO-1.

Pilaantumiseen liittyvät toimintaperiaatteet

E2-1

S-ryhmä on sitoutunut vähentämään ympäristön pilaantumista ja ympäristöhuolellisuuden kautta vähentämään ympäristöön kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia. S-ryhmä tiedostaa, että luonnonvarojen riittävyys on erityisen tärkeää liiketoiminnalle ja pyrkii resurssitehokkaaseen toimintaan. Tämä on huomioitu S-ryhmän vastuullisuusperiaatteissa, joissa sitoudutaan vahvistamaan kestävään maankäyttöön ja maan pilaantumisen ehkäisyyn liittyviä toimenpiteitä, kehittämään luontohaittalaskentaa julkiseen käyttöön ja kehittämään hankintaperiaatteita riskiraaka-aineisiin. S-ryhmä toimii ekosysteemien suojelun, kestävän maankäytön, ennallistamisen ja metsäkadon estämisen eteen ja arvioi erityisen tarkasti toimintansa luonnon kannalta herkillä alueilla. S-ryhmä ei suoraan tunnista vaikutusmahdollisuuksia öljynporaukseen ja -jalostukseen liittyvien pilaantumisriskien hallitsemiseen, ja siksi näitä ei ole huomioitu S-ryhmän toimintaperiaatteissa. Huolta aiheuttavien aineiden korvaaminen ja minimoiminen sekä erityistä huolta aiheuttavien aineiden käytön asteittainen käytöstä poistaminen ei ole S-ryhmälle olennainen asia.

Pilaantumiseen liittyvät toimenpiteet

E2-2

S-ryhmä on tunnistanut tarpeen kehittää edelleen hallintakeinoja pilaantumisen estämiseen ja vähentämiseen arvoketjussa. S-ryhmä on pyrkinyt tukemaan pilaantumisen riskiä vähentävää ja ehkäisevää uudistavaa maataloutta, ja S-ryhmä osallistuu luontohaittalaskentaan liittyvään tutkimukseen muun muassa ymmärtääkseen paremmin arvoketjun ja oman toiminnan pilaantumisvaikutuksia. S-ryhmä on tunnistanut olennaiseksi riskiksi valikoiman osalta erityisesti ruokaan liittyvien lannoitteiden käytön ja niiden rehevöittävän vaikutuksen. Siihen liittyvä tavoitekokonaisuus kuvataan biodiversiteettiä käsittelevässä raportointiosuudessa.

S-ryhmä edistää kemikaalien turvallista ja kestävää käyttöä. Esimerkiksi hedelmien ja vihanneksien alkutuotanto on Global Gap -sertifioitua, jonka yhteydessä on tarkastettu myös käytänteet kemikaalien käytölle. Myös muihin raaka-ainelinjauksiin sisältyy vaatimuksia kemikaalien kestävälle käytölle. S-ryhmä tulee kehittämään hankintaperiaatteita tunnistettuihin, pilaantumista aiheuttaviin raaka-aineisiin ja tuotteisiin.

Oman toiminnan osalta pohjavesialueilla ja vesistöjen läheisyydessä sijaitsevien toimipaikkojen ympäristöluvissa on huomioitu vesiin liittyvät riskit ja niihin varautuminen. Erityisesti polttoainemyynnin aiheuttamaa maaperän pilaantumisriskiä huomioidaan poikkeustilannevarautumisessa ja lupamenettelyissä. Kaikilla ABC-asemilla on huomioitu vuoto-/päästöriskit, on jakeluasema joko ympäristöluvitettu tai rekisteröity. Lisäksi ABC-asemilla on poikkeustilanteiden hallintaan liittyviä ohjeistuksia. Kaikki toimipaikkojen jätevesi päätyy kunnalliseen jäteveden käsittelyyn.

Vuonna 2025 S-ryhmä tuki John Nurmisen Säätiön Uskelanjoen Pellon perintö -hanketta, jossa vähennetään maatalouden vesistökuormitusta muun muassa kipsin ja rakennekalkin levityksellä, talviaikaisen kasvipeitteisyyden lisäämisellä sekä suojavyöhykkeiden perustamisella, jotta joen ja Saaristomeren tila paranee. Lisäksi S-ryhmä osallistui vuonna 2025 Afryn ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen yhteishankkeeseen, joka on osa Saaristomeri-ohjelmaa. Sen tavoitteena on sitouttaa ruokaketjun yritykset vesivastuullisuuteen vähentämällä ravinnekuormitusta Saaristomeren valuma-alueella sekä edistää kestävää vedenkäyttöä ja vesiensuojelutoimia yhteistyössä elintarvikeyritysten ja sidosryhmien kanssa.

Pilaantumiseen liittyvät tavoitteet

E2-3

S-ryhmä ei ole vielä asettanut pilaantumiseen liittyviä tavoitteita, mutta tulee asettamaan niitä lähivuosina.

VESIVARAT JA MERTEN LUONNONVARAT

ESRS E3

Vesivastuullisuus on keskeinen osa S-ryhmän vastuullisuustyötä. Vesivastuullisuudella tarkoitetaan veden kestävää käyttöä ja vesien suojelua, ja siinä huomioidaan ympäristölliset, taloudelliset, kulttuuriset ja oikeudenmukaisuuden näkökulmat. S-ryhmässä vesivastuullisuus kattaa niin omat toimipaikat kuin hankinta- ja arvoketjut. Vesivastuu kattaa muun muassa vedenoton, veden saatavuuden, hygienian ja sanitaation, tuotteiden valmistukseen käytetyn tai tuotteisiin sitoutuneen veden ja jätevesien käsittelyn. Vesivastuun edistäminen paikallisesti vaatii yhteistyötä valuma-alueen toimijoiden kanssa.

Vesivaroihin liittyvien vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta

Vesivaroihin liittyvät olennaiset vaikutukset

	Osa-aihe	Vaikutus	Aikaväli	Arvoketju	Kuvaus	Hallinta
Vesivarat ja merten luonnonvarat	Vesi	Mahdollinen kielteinen	Pitkä	Alkupää	Osa maatalouden alkutuotannosta on vesi-intensiivistä ja sen lisäksi osa tuotteiden valmistusprosesseista on vesi-intensiivistä.	· Ei suoria hallintakeinoja toistaiseksi · Arvoketjuyhteistyöt

Vedenkulutukseen ja vedenottoon liittyen S-ryhmällä on arvoketjuvaikutuksia – raaka-aineiden viljelyyn käytetään vettä myös vesiniukkuuden ja -stressin alueilla, mikä yhtäältä vähentää alueen elinvoimaisuutta ja toisaalta aiheuttaa toimitusriskejä S-ryhmän tuoteportfolioon. Tuoteriski on joillain alueilla jo realisoitunut.

S-ryhmän liiketoiminnassa jätevesipäästöt eivät liity olennaisesti mihinkään merkittävään osaan liiketoimintaa. Arvoketjun alkupäässä tekstiilituotannossa tunnistetaan mahdollinen kielteinen vaikutus, mikä ei kuitenkaan ole mittaluokaltaan merkittävä. Merten luonnonvarojen hyödyntämisessä ei ole vakavia vaikutuksia, vaikka arvoketjun alkupäässä liikakalastuksella voi olla vakavia vaikutuksia kalakantojen uusiutumiseen – tässä tapauksessa laajuus ei ole merkittävä. Vastuullinen raaka-aineiden hankinta toistuu kuitenkin useissa aiheissa, ja näihin on olemassa periaatelinjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet myös kalastuksen osalta.

S-ryhmä on tunnistanut veden osalta olennaiseksi vaikutukseksi maatalouden alkutuotannon vesi-intensiivisyyden, joka koskee osaa S-ryhmän myymiä tuotteita. Lisäksi osa S-ryhmän myymien tuotteiden valmistusprosesseista on vesi-intensiivisiä. Vesivaroihin ja merten luonnonvaroihin liittyvät riskit ja mahdollisuudet voivat vaikuttaa S-ryhmän taloudelliseen suorituskykyyn. Näiden vaikutusten mahdolliset taloudelliset seuraukset on arvioitu ja sisällytetty riskien arviointiin. Veteen liittyen on tunnistettu muun muassa vesivarojen niukkuuden ja tulvien mahdolliset vaikutukset valikoimaan. Kaksinkertaisen olennaisuuden arviointiprosessi on kuvattu osiossa IRO-1.

Veteen liittyvät toimintaperiaatteet

E3-1

Vesivastuullisuutta on huomioitu S-ryhmän vastuullisuusperiaatteissa, mutta S-ryhmän toiminta huomioiden vesivarojen hallinta omassa toiminnassa ja veteen liittyvien kysymysten ja merten luonnonvarojen huomioonottaminen tuotteiden ja palvelujen suunnittelussa ei ole olennaista. Osana vesivastuullisuutta S-ryhmä on tunnistanut merkittävimmät vesiriskit ja edellyttää oman toiminnan osalta sekä kumppaneilta vastuullista toimintaa vesialueiden ympärillä. S-ryhmän osalta olennaiset vesiasiat keskittyvät oman toiminnan ulkopuolelle arvoketjuun. S-ryhmän valikoiman vesivaikutukset ovat merkityksellisempiä kuin oman toiminnan vedenkulutus.

Veteen liittyvät toimenpiteet ja resurssit

E3-2

S-ryhmä on laatinut vesitiekartan sekä oman toiminnan että arvoketjun osalta vuoteen 2030 asti. Tiekartassa kuvataan vuositason toimenpiteet vesivastuun edistämiseksi. Omien kiinteistöjen osalta tehdään muun muassa vedenkulutuksen seurantaa ja kulutusta vähentäviä toimenpiteitä. Omassa toiminnassa vesitehokkuuteen liittyviä ratkaisuja on tehty esimerkiksi hotellien vesikalusteiden osalta ja liikenneasemien pesukaduilla.

S-ryhmä tekee arvoketjussa yhteistyötä sidosryhmien kanssa vesivarojen kestävän käytön edistämiseksi. Osana S-ryhmän vesivastuullisuutta on tunnistettu merkittävimmät vesiriskit, ja S-ryhmä edellyttää omassa toiminnassa sekä sen kumppaneilta vastuullista toimintaa vesialueiden ympärillä. S-ryhmä ja S-ryhmän osaomistama hankintayhtiö Coop Trading ja kolme muuta eurooppalaista kaupparyhmää osallistuvat kestävän vedenkäytön pilotointiin vesikriittisellä Huelvan ja Doñanan alueella Etelä-Espanjassa. Uudenlaista kestävään vedenkäyttöön liittyvää yhteistyöhanketta koordinoi kansainvälinen yhteistyöverkosto Alliance for Water Stewardship (AWS), ja kyseinen hanke on ensimmäinen laatuaan Euroopassa. Vuonna 2023 alkaneen hankkeen tavoitteena on ollut lisätä alueella toimivien ruoantuottajien ja ruokaketjun toimijoiden yhteistyötä ja ymmärrystä yhteisiin vesivaroihin vaikuttavista toiminnoista sekä löytää ratkaisuja vesihaasteisiin maanviljelyksessä. Espanja on keskeinen kasvisten tuottajamaa Euroopassa, ja hanke koskee alueen hedelmä-, marja- ja vihannestuottajia, jotka kärsivät ilmastonmuutoksen voimistamista sään ääri-ilmiöistä, kuten tulvista ja lisääntyvistä kuivuusjaksoista. AWS Impact Accelerator -hankkeessa selvitetään valuma-alueen veden tilaa ja juurisyitä vesihaasteiden takana. Lisäksi viljelytiloille järjestetään koulutustilaisuuksia ja annetaan tilakohtaisia suosituksia korjaavista vesivastuutoimista. Vuonna 2025 hankkeessa tehtiin tilakohtaiset toimenpidesuunnitelmat tarvittavien muutosten toteuttamiseen ja järjestettiin tiloille koulutuksia ja yhteistapahtuma toisen vesivastuuprojektin kanssa samalla alueella kollektiivisen vesivastuutyön vahvistamiseksi. Pilotin odotetaan päättyvän vuonna 2026.

Erilaisilla raaka-aine- ja tuotesertifioinneilla voidaan varmentaa tuotteiden sosiaalista ja ympäristövastuuta. S-ryhmä on asettanut sertifiointivaatimuksia erityisesti oma merkki -tuotteille. Esimerkiksi Reilu kauppa- ja Rainforest Alliance -sertifikaattien kriteerit asettavat muiden ympäristökriteeriensä ohella vaatimuksia vedenkulutukselle ja ohjaavat viljelijöitä vesivarojen sekä jätevesien hallinnan jatkuvaan parantamiseen. Lisäksi vastuullisen palmuöljyn Roundtable for Sustainable Palm Oil (RSPO) -sertifiointi sekä vastuullisen soijan varmentamisessa S-ryhmän käyttämä Round Table on Responsible Soy (RTRS) sekä ProTerra asettavat viljelijöille useita vaatimuksia muun muassa veden riittävyyteen, hallintaan ja laatuun liittyen.

Veteen liittyvät tavoitteet

E3-3

S-ryhmä ei ole vielä asettanut veteen liittyviä tavoitteita, mutta tulee asettamaan niitä lähivuosina.

BIOLOGINEN MONIMUOTOISUUS JA EKOSYSTEEMIT

ESRS E4

Luontokato ja luonnon köyhtyminen ovat merkittävä uhka ihmiskunnalle ja ympäristölle. S-ryhmien myymien tuotteiden kautta ryhmän liiketoiminta on riippuvainen luonnon tuottamista resursseista. S-ryhmän tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden edistäminen niin ryhmän omassa toiminnassa kuin arvoketjussa. Yhdessä toimimalla S-ryhmä vaikuttaa maiden ja metsien kestävään käyttöön, huolehtii vesialueiden hyvinvoinnista ja sen eliöistä, mutta myös rakentaa kestävää ruokajärjestelmää.

Lisätietoa kaksinkertaisen olennaisuuden arviointiprosessista on osiossa IRO-1.

Biologiseen monimuotoisuuteen liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta

Biologiseen monimuotoisuuteen liittyvät olennaiset vaikutukset

	Osa-aihe	Vaikutus	Aikaväli	Arvoketju	Kuvaus	Hallinta
Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	· Suora hyödyntäminen · Vaikutukset lajien tilaan · Vaikutukset ekosysteemien laajuuteen ja tilaan · Vaikutukset ja riippuvuudet ekosysteemipalveluista	Tosiasiallinen kielteinen	Pitkä	Alkupää	· Ruoan alkutuotanto · Luonnonvarojen hyödyntäminen	· Uudistavan viljelyn tukeminen · Arvoketjuyhteistyö · Kestävän kuluttamisen edistäminen · Hankintalinjaukset · Kiertotalouden edistäminen
Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	· Ilmastonmuutos · Vaikutukset lajien tilaan · Vaikutukset ekosysteemien laajuuteen ja tilaan · Vaikutukset ja riippuvuudet ekosysteemipalveluista	Mahdollinen kielteinen	Pitkä	Alkupää	· Ruoantuotannon ilmastovaikutuksilla on myös merkittäviä kielteisiä vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen.	· Uudistavan viljelyn tukeminen · Arvoketjuyhteistyö · Kestävän kuluttamisen edistäminen · Hankintalinjaukset · Ilmastotyö · Kiertotalouden edistäminen
Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	· Vaikutukset lajien tilaan · Vaikutukset ekosysteemien laajuuteen ja tilaan · Vaikutukset ja riippuvuudet ekosysteemipalveluista	Tosiasiallinen kielteinen	Pitkä	Alkupää	· Ruoantuotanto vaikuttaa koko arvoketjussa suoran maankäytön, rehun ym. kautta lajien ja ekosysteemien tilaan.	· Uudistavan viljelyn tukeminen · Arvoketjuyhteistyö · Kestävän kuluttamisen edistäminen · Hankintalinjaukset · Vesivastuullisuuden edistäminen

Merkittävimmät suorat luontokadon ajurit ovat maan- ja vedenkäyttö, luonnonvarojen suora hyödyntäminen, ilmastonmuutos, saasteet sekä haitalliset vieraslajit. Suorien luontokadon ajurien taustalla on puolestaan epäsuoria ajureita liittyen esimerkiksi kulutuskäyttäytymiseen. S-ryhmä on laatinut luonnon monimuotoisuuden viitekehyksen, ja se koostuu kestävän kulutuksen edistämisestä, vaikutusten ja päästöjen minimoinnista sekä suojelutoimien vahvistamisesta. Keskeisiä asioita luonnonsuojelun lisäksi ovat myös S-ryhmän tekemä ilmastotyö ja kierrätys. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen on osa S-ryhmän vastuullisuusohjelmaa, ja luonnon monimuotoisuuden viitekehyksen kautta edistetään S-ryhmän luonnon monimuotoisuuden toimenpiteitä.

Ruoan alkutuotannossa hyödynnetään luonnonvaroja. Ruoantuotanto vaikuttaa koko arvoketjussa suoran maankäytön, rehun ynnä muun kautta lajien ja ekosysteemien tilaan.

Biologisen monimuotoisuuden vähenemiseen vaikuttavat tekijät voivat vaikuttaa suoraan myös lajien tilaan, ekosysteemien laajuuteen ja tilaan sekä ekosysteemipalveluihin. S-ryhmän toiminnan laajuus huomioiden esimerkiksi ruoantuotannosta nousevat luonnon hyödyntämisen tai rehunkäytön suorat vaikutukset vaikuttavat myös lajeihin, ekosysteemeihin ja ekosysteemipalveluihin. Ruoantuotannon ilmastovaikutuksilla on myös merkittäviä kielteisiä vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen.

Maankäytön ja vesistöjen muutosten vaikutukset tunnistettiin myös laajaksi, varmaksi vaikutukseksi – nämä eivät kuitenkaan mittakaavan ja peruuttamattomuuden vuoksi nousseet olennaiseksi. Pilaantumisen vaikutukset esimerkiksi eläinten tai kasvien sukupuuttoon todettiin vakavaksi, mutta epätodennäköiseksi vaikutukseksi. Polttonesteen jakelun vaikutukset todettiin peruuttamattomiksi ja tosiasiallisiksi, mutta laajuus ja mittakaava eivät olleet kyllin merkittäviä nostamaan vaikutusta olennaiseksi. Haitallisiin vieraslajeihin liittyviä vaikutuksia ei tunnistettu.

Olennaiset vaikutukset ovat siis biologisen monimuotoisuuden osalta arvoketjussa, eivätkä siksi koske omaa toimintaa. Biodiversiteetin mittausvelvoite koskee esimerkiksi yrityksen luonnonsuojelualueilla omistamien, vuokraamien tai hallinnoimien toimipaikkojen lukumäärää siltä osin kuin toiminta vaikuttaa alueisiin kielteisesti. Muutoin mittausvelvoitteet koskevat omaa toimintaa, joka edistää maankäytön muutosta, makean veden käytön muutosta ja/tai merten käytön muutosta aiheuttavia vaikutustekijöitä, jotka eivät ole S-ryhmälle olennaisia. Muut mittarit ovat vapaaehtoisia indikaattoreita esimerkiksi lajien tilasta ja haitallisten vieraslajien mahdollisesta määrästä.

S-ryhmä tunnistaa ennallistamiseen liittyvät liiketoimintamahdollisuudet olennaisiksi, sillä niiden kautta voidaan edistää paikallista yhteistyötä ja luoda pitkäaikaista kilpailukykyä muun muassa houkuttelemalla ympäristötietoisia asiakkaita, täyttämällä sidosryhmävaatimuksia ja tarjoamalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Tämä voi johtaa kasvaneeseen myyntiin, asiakasuskollisuuteen ja parantuneeseen markkina-asemaan.

Siirtymäsuunnitelma sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien huomioiminen strategiassa ja liiketoimintamallissa

E4-1

S-ryhmä ei ole laatinut luonnon monimuotoisuuteen liittyvää siirtymäsuunnitelmaa, mutta sellainen tullaan laatimaan vuoden 2027 loppuun mennessä.

Suurena kaupan alan toimijana S-ryhmä on riippuvainen sekä ilmastosta että luonnosta. S-ryhmä on tunnistanut niihin liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia ilmaston osalta Task Force on Climate related Financial Disclosures- (TCFD) ja luontoasioiden osalta Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD) -viitekehyksen mukaisesti. Ilmastoon ja luontoon liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen on osa jatkuvaa riskienhallinnan työtä. Riski- ja mahdollisuusarviointien sekä raportoinnin tarkentaminen ja kehittäminen on osa riskiprosessia. S-ryhmän skenaario- ja resilienssianalyysi perustuu tehtyyn TCFD-työhön. Skenaario- ja riskianalyysissa on huomioitu koko S-ryhmän arvoketju, eikä mitään arvoketjun osaa ole tietoisesti jätetty ulkopuolelle.

SOK:n hallitus vahvistaa SOK:ta koskevat riskienhallintakeinot. SOK-yhtymän konsernijohtoryhmä arvioi toiminnan keskeisiä riskejä vuosittain. SOK:n liiketoiminnat, tytäryhtiöt ja yksiköt tarkastelevat ja määrittelevät oman toimintansa suurimmat riskit sekä päättävät riskienhallintatoimenpiteet. SOK Vastuullisuus -yksikön asiantuntijat määrittelevät ilmastonmuutokseen ja luontokatoon liittyvät riskit ja hallintatoimenpiteet S-ryhmän käytössä oleviin riskityökaluihin liiketoimin-

tojen, alueosuuskauppojen ja yksiköiden hyödynnettäväksi. Ilmastonmuutokseen ja luontokatoon liittyvien riskien arvioinnissa ovat mukana myös SOK Vastuullisuus -yksikön asiantuntijat.

Riskienhallintasuunnitelmat tehdään yksilöllisten riskiarviointien perusteella. S-ryhmässä tunnistetut riskit ja mahdollisuudet priorisoidaan niiden vaikutusten, todennäköisyyden ja aikataulun sekä arvioitujen taloudellisten vaikutusten perusteella. Ensisijaisesti huomioidaan riskit, jotka todennäköisesti toteutuvat lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä ja joilla on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Myös niitä riskejä tarkastellaan, joiden vaikutukset tapahtuvat myöhemmin tai joiden vaikutuksia on vaikea tai erittäin vaikea arvioida, mutta jotka eivät välttämättä edellytä välittömiä toimenpiteitä. Fyysisten riskien osalta riskejä on arvioitu The Intergovernmental Panel on Climate Change eli IPCC:n 3 -asteen skenaarion mukaisesti, ja vastaavasti siirtymäriskien osalta riskit arvioitiin suhteessa Pariisin ilmastosopimuksen 1,5 asteen skenaarioon.

Ilmasto- ja luontoriskien osalta on arvioitu keinoja riskien lieventämiseksi, siirtämiseksi, hyväksymiseksi tai hallitsemiseksi ja laadittu suunnitelmat riskienhallintakeinoiksi. Taloudellisten riskien merkityksellisyys on sidottu todennäköiseen taloudelliseen vaikutukseen. Lisäksi on tunnistettu keskeiset prosessit, joihin kohdistuu merkittäviä taloudellisia vaikutuksia riskien toteutuessa.

Ilmasto- ja luontoriskien osalta noudatetaan viitekehyksissä määriteltyjä aikavälejä. Riskejä ja mahdollisuuksia tarkastellaan lyhyellä (alle viisi vuotta), keskipitkällä (5–10 vuotta) ja pitkällä aikavälillä (yli 10 vuotta) sääntelyyn liittyvät mahdolliset muutokset sekä taloudelliset vaikutukset huomioiden. Lisäksi arvioinnissa huomioidaan mahdolliset maantieteelliset eroavaisuudet niissä maissa, joissa S-ryhmällä on suora vaikutus toimipaikkojensa kautta. Hankinnan osalta arvio on yleisellä tasolla. Ilmasto- ja luontoriskien suoraa rahallista vaikutusta S-ryhmän toimintaan on vielä vaikea tarkasti arvioida. Riskinarvioinnissa on kuitenkin arvioitu riskien taloudellista vaikutusta suuruusluokittain. Riskinarvioinnin taustalla on laadullinen tarkastelu, jota tarkennetaan myöhemmin, kun taloudellisiin vaikutuksiin liittyvää tietoa saadaan lisää.

Biologiseen monimuotoisuuteen liittyvät olennaiset riskit ja mahdollisuudet

Fyysiset riskit

	Riski	Hallintakeino	Riskien vaikuttavuus ja todennäköisyys huomioiden hallintakeinot
Krooninen riski	Sää lämpenee ennakoitua nopeammin, jolloin raaka-aineiden saatavuudessa tapahtuu pysyviä muutoksia.	• Skenaariotarkastelut ja mahdolliset muutokset tuote- ja palvelutarjonnassa • Vastuullisuustavoitteet sekä kemikaalien käyttöön liittyvät linjaukset huomioiden luonnon monimuotoisuus ja ilmastovaikutukset	Vakava ja mahdollinen

Siirtymäriskit

	Riski	Hallintakeino	Riskien vaikuttavuus ja todennäköisyys huomioiden hallintakeinot
Politiikka ja sääntely	Äkilliset muutokset poliittisessa tahtotilassa, sääntelyiden eriytyminen tai ennakoimaton sääntely lisäävät epävarmuutta ja kustannuksia.	· Aktiivinen sidosryhmäyhteistyö ja avoin vuoropuhelu poliittisten päättäjien kanssa · Vaikuttaminen alan edunvalvonta- ja kansainvälisissä järjestöissä · Proaktiivinen toiminta · Seuranta, arviointi ja reagointi muuttuvaan sääntelyyn	Vakava ja todennäköinen
Politiikka ja sääntely	Lyhytjänteisyys sääntely-ympäristössä hidastaa investointien toteutumista ja heikentää ilmasto- ja luontotyötä.	· Vapaaehtoiset, kansalliset ja kansainväliset sitoumukset · Oman toiminnan kehittäminen ja koko arvoketjun ilmasto- ja luontotyön edistäminen	Vakava ja mahdollinen
Politiikka ja sääntely	Taloudelliset ohjauskeinot eivät tue yritysten ilmasto- tai luontotyötä ja vaikeuttavat vastuullisten ratkaisujen käyttöönottoa.	· Hankinnan hajauttaminen ja näiden riskien huomioiminen valikoimatyössä · Vapaaehtoiset, kansalliset ja kansainväliset sitoumukset	Vakava ja mahdollinen
Markkinat	Kansallisten ja kansainvälisten ilmasto- ja luontotavoitteiden ja -ennusteiden epäonnistuminen tai liian hidas toteuttaminen vaikeuttaa liiketoimintaa.	· Investoinnit energia- ja resurssitehokkuuteen sekä uusiutuvaan energiaan · Vastuullisuustavoitteet sekä raaka-ainelinjaukset huomioiden luonnon monimuotoisuus ja ilmastovaikutukset	Vakava ja todennäköinen
Markkinat	Vähähiilisten ja/tai luontoa myönteisesti huomioivien raaka-aineiden saatavuus ja kustannukset vaikuttavat hintoihin ja kansalaisten ostokykyyn.	· Hankinnan hajauttaminen ja näiden riskien huomioiminen valikoimatyössä · Investoinnit energia- ja resurssitehokkuuteen sekä uusiutuvaan energiaan	Vakava ja todennäköinen
Maine	Epäonnistuminen kasvavan regulaation vaatimuksiin vastaamisessa.	· Lainsäädännön hyvä, regulaation tehokas implementointi ja aktiivinen seuranta	Vakava ja todennäköinen
Teknologia	Arvoketju ei kaikilta osin ole kykenevä täysimääräisenä hyödyntämään uusia kestävämpiä teknologioita, jolloin niiden käyttöönotto jää puolittaiseksi, osin tehottomaksi.	· Tutkimus- ja kehitystyön tukeminen sekä erilaiset hankkeet uusien teknologioiden ja tietomallien hyödyntämiseksi · Yhteistyö ja dialogi eri toimijoiden kanssa · Toimitusketjun avainkumppaneiden kouluttaminen ja tukeminen uusien teknologioiden käytössä	Vakava ja mahdollinen

Mahdollisuudet

	Mahdollisuus	Hallintakeino	Mahdollisuuden vaikuttavuus ja todennäköisyys huomioiden hallintakeinot
Uudet markkinat	Kehittämällä innovatiivisia vähähiilisiä, luontoa huomioivia tuotteita voidaan vastata asiakkaiden kasvaviin odotuksiin.	· Investoinnit tuotekehitykseen ja innovaatioihin	Merkittävä ja todennäköinen
Uudet markkinat	Edistyksellinen luonto- ja vastuullisuustyö vahvistaa S-ryhmän mainetta.	· Vastuullisuuden edelläkävijyys konkretisoituu kilpailustrategioissa	Merkittävä ja todennäköinen

Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvät toimintaperiaatteet

E4-2

Eettisten periaatteiden mukaisesti S-ryhmä tunnistaa ja seuraa toimintansa ympäristövaikutuksia. S-ryhmä pyrkii ennaltaehkäisemään mahdolliset haittavaikutukset ja ottamaan käyttöön ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä. Vastuullisuusperiaatteissa linjataan, että S-ryhmä on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen periaatteisiin ja ympäristöhuolellisuuden kautta vähentämään ympäristöön kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia ja edistämään myönteisiä vaikutuksia. S-ryhmä tiedostaa, että luonnonvarojen riittävyys on erityisen tärkeää liiketoiminnalle.

Keskeisiä toimintaperiaatteita S-ryhmän biologiseen monimuotoisuuteen liittyvien olennaisten vaikutusten hallitsemiseksi ovat vastuullisuusperiaatteet ja eettiset periaatteet. Sekä SOK:n ja sen tytäryhtiöiden hallitukset että toimiva johto vastaavat omien organisaatioidensa ja vastuualueidensa osalta eettisten periaatteiden ja vastuullisuusperiaatteiden mukaisesta toiminnasta. SOK:n hallitus vastaa periaatteiden hyväksymisestä S-ryhmätasolla ja osuuskauppojen hallitukset niiden hyväksymisestä osuuskauppatasolla.

Molemmat periaatteet viedään käytännön toimintaan S-ryhmän vastuullisuusohjelman kautta ja johtamisjärjestelmän mukaisesti. Periaatteet koskevat S-ryhmän liiketoiminta-alueita, osuuskauppoja ja yhteistyökumppaneita kaikissa toimintamaissa.

S-ryhmän vastuullisuusperiaatteissa todetaan, että S-ryhmä tiedostaa luonnonvarojen riittävyyden olevan erityisen tärkeää yrityksen liiketoiminnalle ja pyrkii resurssitehokkaaseen toimintaan. S-ryhmä sitoutuu vahvistamaan kestävään maankäyttöön ja maan pilaantumisen ehkäisyyn liittyviä toimenpiteitä, kehittämään luontohaittalaskentaa julkiseen käyttöön ja kehittämään hankintaperiaatteita riskiraaka-aineisiin. S-ryhmä toimii ekosysteemien suojelun, kestävän maankäytön, ennallistamisen ja metsäkadon estämisen eteen sekä arvioi erityisen tarkasti toimintaa luonnon kannalta herkillä alueilla.

S-ryhmän eettiset periaatteet ja henkilöstöpolitiikka määrittelevät, miten s-ryhmäläisten tulee käyttäytyä ja toimia työelämän eri tilanteissa. Eettisten periaatteiden mukaisesti S-ryhmä tunnistaa ja seuraa toiminnan ympäristövaikutuksia. S-ryhmä pyrkii ennaltaehkäisemään mahdolliset haittavaikutukset ja ottaa käyttöön ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä.

Biologiseen monimuotoisuuteen liittyvät toimenpiteet ja resurssit

E4-3

S-ryhmä edistää omassa toiminnassaan YK:n kestävän kehityksen periaatteita ja on sitoutunut omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan lieventämään ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvia vaikutuksia. S-ryhmä noudattaa luontotyössään hierarkiaa, jonka mukaisesti ensin pyritään välttämään kielteisiä vaikutuksia. Tämän jälkeen kielteisiä vaikutuksia pyritään vähentämään ja korjaamaan tai ennallistamaan ja lopulta hyödyntämään ekologista kompensaatiota. Toistaiseksi S-ryhmä ei ole hyödyntänyt ekologista kompensaatiota luontovaikutuksiin.

S-ryhmä on sitoutunut kansainväliseen ympäristö- ja sosiaalisen vastuun järjestelmän amforin BEPI (Business Environment Performance Initiative) toimintaperiaatteisiin (Code of Conduct) ja esittämään sen periaatteita toiminnassaan ja kaikessa hankinnassaan. S-ryhmä edellyttää hankinnassaan sen toimittajia sitoutumaan vastaavasti amfori BEPIn toimintaperiaatteisiin ja sen liitteiden sisältöön ja vaatimuksiin sekä OECD:n toimintaperiaatteiden ja YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden (UNGP) mukaisiin menettelytapoihin ympäristöriskien tunnistamiseksi, pienentämiseksi ja korjaamiseksi.

S-ryhmä on laatinut luonnon monimuotoisuuden vahvistamista korostavan metsäkatolinjauksen. Linjaus ottaa kantaa metsäkatoa aiheuttaviin raaka-aineisiin. Linjauksen keskeinen periaate on, ettei S-ryhmä lisää metsäkatoa omalla toiminnallaan. S-ryhmä vaikuttaa metsäkatoon myös erilaisilla raaka-ainelinjauksilla, jotka liittyvät esimerkiksi soijaan, palmuöljyyn, kahviin, kaakaoon, puuhun ja naudanlihaan. S-ryhmä varmentaa tuotteiden sosiaalista ja ympäristövastuuta erilaisilla raaka-aine- ja tuotesertifioinneilla. Esimerkiksi Reilu kauppa- ja Rainforest Alliance -sertifikaattien kriteerit asettavat erilaisia ympäristökriteereitä. Linjauksia ja sertifioitujen tuotteiden osuuksia käsitellään kappaleessa S2-5.

S-ryhmällä on WWF:n kalaoppaaseen pohjautuva kalalinjaus, jolla pyritään suojaamaan kalakantoja. Kalalinjauksen perusperiaate on, että valikoimiin ei hyväksytä kaloja uhanalaisista, vaarantuneista tai ylikalastuksen kohteena olevista kalakannoista ja kalan alkuperän tulee aina olla tunnettu. Myöskään alamittaisia tai rauhoitettuja kaloja ei hyväksytä valikoimiin.

Ruoantuotanto ja -kulutus vaikuttaa suoraan myös metsiin ja vesistöihin. Planetaarisen ruokavalion keskeinen ajatus on, että syömällä terveellisesti voi toimia myös planeetan kannalta järkevästi. Tähän liittyen S-ryhmällä on tavoite elintarvikkeiden kasvipohjaisuuteen liittyen, mistä kerrotaan tarkemmin kohdassa S4-5.

S-ryhmä on mukana Jyväskylän yliopiston resurssiviisausyhteisö JYU.Wisdomin tutkimushankkeessa, jossa selvitetään S-ryhmän toiminnan luontojalanjälki eli S-ryhmän toiminnan haitat luonnon monimuotoisuudelle. S-ryhmän ja Sitran rahoittaman yhteisen tutkimushankkeen tavoitteena on kehittää organisaation luontohaittojen kokonaisvaltainen laskentamalli. Hankkeessa kehitetyt menetelmät ja työkalut valmistuivat vuoden 2025 lopussa, ja ne julkaistiin tammikuussa 2026. Työkalut mahdollistavat luontokatoa ehkäisevien toimenpiteiden suunnittelun ja organisaatioiden sitoutumisen luontoa heikentävän toiminnan välttämiseen. Mallissa luontohaitan mittarina käytetään osuutta lajeista, jotka ovat riskissä kuolla sukupuuttoon globaalisti (PDF = potentially disappeared fraction of species). Vuonna 2025 julkaistiin hankkeen loppuraportti, ja sen mukaan S-ryhmän ja sen hankintaketjun luontojalanjäljestä suurimman osan muodostavat elintarvikkeet ja polttoaineet. Valtaosa luontojalanjäljestä kohdistuu Suomen rajojen ulkopuolelle.

S-ryhmä on liittynyt TNFD (Task Force for Nature-related Disclosures) -aloitteen early adopter -ohjelmaan, jossa ryhmä on sitoutunut raportoimaan luontoon liittyvistä vaikutuksistaan eri sidosryhmille vuodesta 2024 alkaen. S-ryhmän ilmasto- ja luontoriskien hallinnassa hyödynnetään TNFD-viitekehystä. S-ryhmä on mukana kansainvälisessä ”Business for Nature´s Call for Action” -aloitteessa. Luonnon monimuotoisuutta koskeva aloite yhdistää liiketoiminnan ja järjestöt sekä herättelee valtioita aktiivisiin toimiin eläin- ja kasvilajien katoamisen pysäyttämiseksi jo tällä vuosikymmenellä. Vuonna 2025 S-ryhmä on osallistunut aktiivisesti keskusteluun luontoarvomarkkinasta ja tarvittavista toimenpiteistä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi eri sidosryhmien kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti. Vuonna 2025 käynnistettiin S-ryhmän ensimmäinen ennallistamishanke Pielavedellä.

Vuonna 2025 S-ryhmä tuki Baltic Sea Action Groupin uudistavan viljelyn e-opistoa. Kurssi tarjoaa tietoa maanviljelijän työstä ja maaperän merkityksestä. Lisäksi kurssilla opitaan, miten kokonaisvaltaisella tilanpidolla parannetaan kannattavuutta ja ympäristön tilaa. Kurssi perustuu tieteeseen, ammentaa viljelijöiden kokemuksista ja tuo yhteen kokoelman tuttuja ja parhaita uusia viljelykäytäntöjä.

S-ryhmä pyrkii vähentämään luontohaittoja ja edistämään luonnon monimuotoisuutta. Tätä tehdään yhteistyökumppaneiden kanssa. Chiquitan kanssa on toteutettu hanke, jossa parannetaan luonnon monimuotoisuutta viljelmillä istuttamalla ekologinen käytävä viljelmien ympärille. Istutukset yhdistävät sademetsiä yhtenäiseksi verkostoksi parantaen kasvien ja eläinten elinolosuhteita. Vuonna 2025 hanke eteni haasteista huolimatta. Vuoden 2025 aikana istutuksia on jatkettu ja paikallisista asukkaista on etsitty uusia yhteistyökumppaneita.

Biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvät tavoitteet

E4-4

Tavoite	Mittayksikkö	Tavoitearvo	Tavoitevuosi	2025
Tavoitteena on, että omien merkkien tuotteissa ja S-ryhmän ravintoloissa käytetään vain sertifioitua tai vastuulliseksi varmennettua kahvia.	% myyntivolyymista	100	Jatkuva	Omat merkit: 100 % Ravintolat: 99 %
Tavoitteena on, että omien merkkien tuotteissa ja S-ryhmän ravintoloissa käytetään vain sertifioitua teetä.	% myyntivolyymista	100	Jatkuva	Omat merkit: 100 % Ravintolat: 83 %
Tavoitteena on, että omien merkkien tuotteissa käytetään vain sertifioitua kaakaota.	% myyntivolyymista	100	Jatkuva	Omat merkit: 99 %
Tavoitteena on, että omien merkkien tuotteissa raaka-aineena käytetty, riskialkuperää oleva soija ja omien merkkien tuotteissa käytetyn eläinperäisen raaka-aineen (liha, kala, maito, kananmuna) tuotantoketjuissa käytetty riskialkuperää oleva rehusoija ovat sertifioituja. Lisäksi tavoitteena on, että ravintoloiden ja kahviloiden annoksissa käytetty soija sekä niissä käytettyjen eläinperäisten raaka-aineiden (liha, kala, maito, kananmuna) tuotantoketjuissa käytetty riskialkuperää oleva rehusoija on sertifioitua.	% myyntivolyymista	100	Jatkuva	S-ryhmän tuotteissa raaka-aineena tai eläinperäisten tuotteiden tuotantoketjuissa rehuna käytetystä riskialkuperää olevasta soijasta 92 % on sertifioitua.
Tavoitteena on, että omien merkkien ja oman maahantuonnin tuotteissa käytetään ainoastaan vastuullisesti tuotettua puuvillaa vuoden 2025 loppuun mennessä.	%	100	2025	93 %
Tavoitteena on, että omien merkkien tuotteissa ja ravintoloiden syväpaistoöljyssä käytetään vain jäljitettävää, sertifioitua palmuöljyä.	%	100	Jatkuva	Omat merkit: 100 % Ravintoloiden syväpaistoöljyssä ei käytetty palmuöljyä.
Ennallistetaan kansallisella tasolla 500 luontoarvohehtaaria vuoteen 2035 mennessä.	ha	500	2035	0

S-ryhmän biologiseen monimuotoisuuteen liittyvät tavoitteet eivät perustu tutkittuun tietoon. SOK:n hallitus on hyväksynyt tavoitteet osana CSRD-tavoitteiden hyväksyntää. S-ryhmän ulkoisia sidosryhmiä ei ole osallistutettu tavoitteita asetettaessa.

Riskiraaka-ainesertifiointi- tai vastuullisuusvarmennuspeittotavoitteiden kattavuutta tullaan arvioimaan ja laajentamaan riskiarvioinnin perusteella muuhun valikoimaan vuoden 2026 loppuun mennessä. Ennallistamistavoite jakautuu kahteen osa-alueeseen: metsien ennallistaminen ja vesistöjen rehevöitymisen vähentäminen.

S-ryhmän tekemän luontohaittalaskelman perusteella ryhmän keskeisimmät luontohaitat tapahtuvat arvoketjussa alkutuotannossa ja merkittävä osa luontohaitasta on Suomen rajojen ulkopuolella. Suurimmat luontohaitat muodostuvat ruoan tuotannosta, ja tässä keskeinen vaikutus on eläinperäisillä tuotteilla. Vaikutukset liittyvät maankäyttöön ja vesistöjen rehevöitymiseen. Tämän perusteella tavoitteet on asetettu arvoketjuun tunnistettujen riskiraaka-aineiden osalta, ja ennallistamistavoite keskittyy maankäyttöön ja vesistöjen rehevöitymiseen. Tavoitetta asetettaessa on osallistettu ulkoisia sidosryhmiä, esimerkiksi luontoarvojen myyjiä, viranomaisia ja välittäjäorganisaatioita. Kasvipohjaisuustavoitteella (jota käsitellään kohdassa S4-5) pyritään edistämään ruokavalion muutosta, joka vähentäisi eläinperäisistä tuotteista aiheutuvaa luontohaittaa.

Biologisessa monimuotoisuudessa ja ekosysteemeissä tapahtuviin muutoksiin liittyvät vaikutusmittarit

E4-5

S-ryhmällä ei ole tällä hetkellä käytössä biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyviä vaikutusmittareita. Jyväskylän yliopiston tutkimushankkeessa kehitetään mittareita luontohaitan mittaamiseen. Näitä mittareita otetaan käyttöön tulevaisuudessa S-ryhmän luontohaitan mittaamiseen.

RESURSSIEN KÄYTTÖ JA KIERTOTALOUS

ESRS E5

Resurssien ylikulutus, raaka-aineiden vaihteleva saatavuus sekä tuotteissa käytettyjen raaka-aineiden rajallinen loppukäyttö vaikuttavat S-ryhmän toimintaympäristöön nyt ja tulevaisuudessa. S-ryhmä toteuttaa kiertotalouteen sisältyvää raaka-aineiden ja resurssien tehokasta käyttöä monella tavalla. Keskiössä ovat jätteiden kierrätys, hävikin hallinta sekä kuluttajille tarjottavat ratkaisut. S-ryhmä kartoittaa jatkuvasti kiertotalouteen liittyviä uusia toimintamalleja, joilla arvokkaat raaka-aineet ja resurssit saadaan pysymään kierrossa entistä pidempään ja tehokkaammin.

Lisätietoa kaksinkertaisen olennaisuuden arviointiprosessista on osiossa IRO-1.

Kiertotalouteen liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta

Kiertotalouteen liittyvät olennaiset vaikutukset

	Osa-aihe	Vaikutus	Aikaväli	Arvoketju	Kuvaus	Hallinta
Kiertotalous	Resurssien sisäänvirtaus	Tosiasiallinen kielteinen	Lyhyt	Alkupää	· Päivittäistavarakaupan tuotevolyymit aiheuttavat valtavan pakkausmateriaalien tarpeen. S-ryhmän vastuulla ovat oma merkki -tuotteiden pakkaukset.	· Pakkauslinjaukset · Elintarvikealan materiaalitehokkuussitoumus, SUP Green Deal
Kiertotalous	Resurssien sisäänvirtaus	Tosiasiallinen kielteinen	Keskipitkä	Alkupää	· Liikennekaupassa ostetaan merkittäviä määriä polttonestettä.	· Biojakeluvelvoitteen täytäntöönpano ja sähkölataustarjonnan lisääminen
Kiertotalous	Jätteet	Tosiasiallinen kielteinen	Keskipitkä	Oma toiminta	· Myymättä jääneiden hyödykkeiden ruokahävikki ravintoloissa ja myymälöissä.	· Hävikinhallinta · Punalaputetut tuotteet · Hedelmien, vihannesten ja leipien hyvikkilaatikot · ResQ Club · Myymättä jääneiden tuotteiden toimittaminen hyväntekeväisyyteen

S-ryhmä on tunnistanut kiertotalouteen liittyvät olennaiset myönteiset ja kielteiset vaikutukset. Kuluttamisella on kielteisiä arvoketjuvaikutuksia, esimerkiksi käyttötavaratuotteiden raaka-aineiden, pakkausmateriaalien ja liikennekaupan polttonestehankintojen kautta. Lisäksi omamerkkipakkaukset ja ravintoloiden ja kauppojen ruokahävikki ovat olennaisia. Vaikutuksia tunnistettiin myös arvoketjun alkupäässä tuotettaviin polttonesteisiin liittyen, koska niitä tuotetaan uusiutumattomista raaka-aineista ja suurina volyymeinä.

Lyhyen ja keskipitkän aikavälin tosiasialliset kielteiset vaikutukset liittyvät oma merkki -tuotteiden pakkauksiin, polttonesteeseen ja ruokahävikkiin. S-ryhmän valikoimassa on tuotteita, joilla on kestävyyden kannalta haitallisia vaikutuksia (esim. mineraalit elektroniikassa). Tällaisten tuotteiden osuus todettiin kuitenkin pieneksi suhteutettuna kokonaismyyntivolyymiin. Vaikutus pisteytettiin siis keskisuuren mittaluokan kansallisen laajuuden vaikutukseksi, joka on jokseenkin korjattavissa, eikä se noussut olennaiseksi. Siksi resurssien ulosvirtaukset eivät, jätteitä lukuun ottamatta, nousseet olennaiseksi. S-ryhmällä ei ole omaa valmistustoimintaa, mutta liiketoimintamme on riippuvaista luonnonvaroista, joita tarvitaan S-ryhmän käyttämien ja myymien

tuotteiden valmistukseen. Kuluttamisella on kielteisiä arvoketjuvaikutuksia, ja S-ryhmällä on isona toimijana tärkeä rooli ja vastuu auttaa asiakkaita tekemään kestäviä valintoja.

Kiertotalouteen liittyvät toimintaperiaatteet

E5-1

Keskeisiä toimintaperiaatteita S-ryhmän kiertotalouteen liittyvien olennaisten vaikutusten hallitsemiseksi ovat vastuullisuusperiaatteet ja eettiset periaatteet. Eettisten periaatteiden mukaisesti S-ryhmä tunnistaa ja seuraa toimintansa ympäristövaikutuksia. S-ryhmä pyrkii ennaltaehkäisemään mahdolliset haittavaikutukset ja ottamaan käyttöön ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä. Vastuullisuusperiaatteissa linjataan, että S-ryhmä on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen periaatteisiin ja ympäristöhuolellisuuden kautta vähentämään ympäristöön kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia ja edistämään myönteisiä vaikutuksia. S-ryhmä tiedostaa, että luonnonvarojen riittävyys on erityisen tärkeää liiketoiminnalle ja pyrkii resurssitehokkaaseen toimintaan.

Sekä SOK:n ja sen tytäryhtiöiden hallitukset että toimiva johto vastaavat omien organisaatioidensa ja vastuualueidensa osalta eettisten periaatteiden ja vastuullisuusperiaatteiden mukaisesta toiminnasta. SOK:n hallitus vastaa periaatteiden hyväksymisestä S-ryhmätasolla ja osuuskauppojen hallitukset niiden hyväksymisestä osuuskauppatasolla.

Molemmat periaatteet viedään käytännön toimintaan S-ryhmän vastuullisuusohjelman kautta ja johtamisjärjestelmän mukaisesti. Periaatteet koskevat S-ryhmän liiketoiminta-alueita, osuuskauppoja ja yhteistyökumppaneita kaikissa toimintamaissa.

S-ryhmän vastuullisuusperiaatteissa todetaan, että S-ryhmällä on suoria ja epäsuoria vaikutuksia ympäristöön. S-ryhmän merkittävimmät ympäristövaikutukset painottuvat elintarvikkeisiin ja niiden tuotantoketjuun sekä polttonesteisiin. Ryhmän merkittävimmät ympäristövaikutukset ovat epäsuoria arvoketjuvaikutuksia.

S-ryhmä edistää kestävää kuluttamista kiertotalouden malleja kehittämällä ja kannustamalla asiakkaita kestäviin kulutusratkaisuihin. Lisäksi S-ryhmä vähentää ruokahävikkiä sekä pakkausmateriaalien käyttöä. S-ryhmä pyrkii noudattamaan jätehierarkiaa kaikessa toiminnassaan.

S-ryhmän eettiset periaatteet ja henkilöstöpolitiikka määrittelevät, miten s-ryhmäläisten tulee käyttäytyä ja toimia työelämän eri tilanteissa. Eettisten periaatteiden mukaisesti S-ryhmä tunnistaa ja seuraa toiminnan ympäristövaikutuksia. S-ryhmä pyrkii ennaltaehkäisemään mahdolliset haittavaikutukset ja ottaa käyttöön ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä.

Kiertotalouteen liittyvät toimenpiteet

E5-2

Kiertotalouden kehittäminen on osa S-ryhmän normaalia toimintaa, eikä erityisiä pääoma- ja toimintamenoja ole tunnistettu. S-ryhmä arvioi jatkuvasti, mitä investointeja, tukia tai rahoitusmalleja tarvitaan kiertotalouden edistämiseen.

Jätteiden hallinta

S-ryhmä on sitoutunut pienentämään loppukäsittelyyn ohjatun jätteen määrää ja nostamaan kiertoon ohjattujen jätteiden määrää omassa toiminnassaan.

Vuonna 2025 S-ryhmässä on tehty useita toimenpiteitä jätteisiin liittyen. Toimipaikkojen päälliköitä on osallistettu ja sitoutettu kierrätyksen parantamiseen esimerkiksi erilaisilla vertailuilla, tulospalkkiotavoitteilla ja viestinnällä. Henkilöstön koulutusta on lisätty, ja jätetilojen opasteita selkeytetty. Keräysvälineitä ja niiden sijoittelua jätetiloissa on parannettu, jotta syntypaikkalajittelu tehdään mahdollisimman helpoksi. Energia- ja sekajätepuristimille on tehty sisältöanalyyseja, joiden tuloksien perusteella toimipaikkojen ohjeistusta on parannettu. Vuonna 2025 on panostettu erityisesti yritysmuovin keräyksen laajentamiseen ja tehostamiseen. Myös vuokralaisten, siivouksen ja kiinteistöhuollon toiminnasta syntyvän jätteen lajittelumahdollisuuksia on parannettu. Lajittelun ja jätehuollon tarpeiden huomiointia rakennusprojektien ja remonttien suunnittelussa on parannettu.

Ruokahävikki

S-ryhmä tähtää ruokahävikin puolittamiseen vuoteen 2030 mennessä vuoden 2014 tasosta. Tavoite kattaa S-ryhmän marketkaupan, ravintolat ja ABC Ravintolat Suomessa. Tavoite liittyy jätehierarkian jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen. Ruokahävikkiin lasketaan jätteeksi tai eläinrehuksi päätyneet elintarvikkeet sekä ruoka-apulahjoitukset. Ruokahävikkiprosentti lasketaan suhteuttamalla euromääräinen ruokahävikki ruokamyyntiin raportointikauden aikana.

S-ryhmän ruokakauppojen hävikki vuonna 2025 oli 1,15 prosenttia. Tärkeimpiä keinoja hävikin ennaltaehkäisyyn marketkaupassa on suunnitelmallinen tilausten, toimitusten, kuljetusten sekä varastojen hallinta. Tällä varmistetaan tuotteiden tuoreus ja oikea-aikainen, synkronoitu täydennystilaaminen sekä toimitukset myymälöihin.

Yksi näkyvistä hävikin hallintakeinoista on myymälöiden punalaputetut tuotteet. S-ryhmän ruokakaupoissa vanhaksi menossa olevia tuotteita on punalaputettu systemaattisesti yli 10 vuoden ajan. Viime vuosina käyttöön on otettu myös hevihävikkilaatikot ja -pussit. Edulliseen hintaan myytäviin laatikoihin ja pusseihin kerätään myyntiin heviosastojen tuotteet, jotka eivät ole enää täydellisessä myyntikunnossa, mutta ovat kuitenkin vielä syöntikelpoisia. Sama toimintamalli on käytössä myös leipäosastolla. Käyttökelpoista ruokaa lahjoitetaan myös hyväntekeväisyyteen. Näitä toimenpiteitä on jatkettu myös vuonna 2025.

S-ryhmän ravintoloiden ruokahävikki oli 1,14 prosenttia vuonna 2025. Vuonna 2025 on suositeltu ravintoloille ResQ Clubiin liittymistä, ja vuoden 2025 lopussa noin 20 prosenttia ravintoloista hyödynsi ResQ Clubia. Vuonna 2025 Biovaa'an käyttöönottoa on laajennettu Pizza&Buffa –ravintoloissa, ja vuoden lopussa Biovaaka oli käytössä yli puolessa Pizza&Buffa -ravintoloista. Mallia on myös testattu kolmessa hotellissa. Hävikkiviikolla ravintoloiden asiakkaille on viestitty hävikin vähentämisestä.

ABC Ravintoloiden ruokahävikki oli puolestaan 2,53 prosenttia vuonna 2025. Biovaaka on otettu laajasti käyttöön ABC-asemilla, ja sen on tarkoitus helpottaa ja tarkentaa hävikinkirjaamista. Suurin osa ABC-asemista on mukana ResQ Clubissa. Ruokatuotannon ohjausjärjestelmää on kehitetty tuottamaan hävikkiraportteja, ja toimintamallikierroksilla käsitellään hävikinhallintaa raporttien pohjalta, jotta korjaavia toimenpiteitä voidaan kohdistaa oikein.

Pakkaukset

Pakkauksen tärkein tehtävä on suojata tuotetta. Toimiva pakkaus edistää tuotteen säilyvyyttä ja turvallisuutta sekä estää hävikkiä. Erityisesti elintarvikkeiden pakkauksilla on suuri merkitys ruokahävikin minimoimisessa. S-ryhmän pakkauslinjaus linjaa tärkeimmät pakkausten vastuullisuutta koskevat tavoitteet ja vaatimukset.

Pakkausten vastuullisuudessa S-ryhmä noudattaa seuraavia viittä periaatetta:

1. Pakkausmateriaalien vähentäminen. S-ryhmän tavoitteena on minimoida kaikki turha pakkaaminen ja vähentää käytetyn materiaalin määrää.
2. Pakkausten kierrätettävyys ja lajitteluohjeet. S-ryhmän tavoitteena on, että oma merkki -tuotteiden kuluttajapakkaukset ja myymälässä pakattavien elintarvikkeiden pakkaukset ovat kierrätettäviä. Oma merkki -tuotteiden kuluttajapakkauksiin lisätään selkokieliset lajitteluohjeet, jotta kuluttajan on helppo lajitella pakkaus oikeaoppisesti kierrätykseen.
3. Kierrätysmateriaalien käytön lisääminen. Kierrätysmateriaalien, kuten kierrätysmuovin tai kierrätyskartongin, hyödyntämisellä pyritään vähentämään tarvetta neitseellisten materiaalien käytölle.
4. Uusiutuvien materiaalien käytön lisääminen. Uusiutuvilla materiaaleilla, kuten kartongilla, paperilla ja biopohjaisella muovilla, voidaan usein korvata fossiilisten raaka-aineiden, kuten tavanomaisen muovin käyttöä.
5. Selvitetään mahdollisuuksia korvata kertakäyttöisiä pakkauksia uudelleenkäytettävillä pakkauksilla.

S-ryhmä on tehnyt useita pakkauksiin liittyviä sitoumuksia. S-ryhmä on mukana elintarvikealan materiaalitehokkuussitoumuksessa ja SUP green dealissa (Single Use Plastic), joissa sitoudutaan ruokahävikin vähentämiseen, jätteiden kierrätysasteen nostamiseen sekä kertakäyttömuovien käytön vähentämiseen liittyviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

Vuonna 2025 S-ryhmä on ollut mukana VTT:n ja Vaasan yliopiston johtamassa Reusify-tutkimuskokonaisuudessa, jossa tutkitaan uudelleenkäytettävien pakkausten mahdollisuuksia.

Polttonesteet

Osana jakeluvelvoitetta polttonesteisiin sekoitetaan jäte- ja tähdepohjaisia raaka-aineita. Jakeluvelvoitteen biokomponentin osuus määritetään lainsäädännössä. S-ryhmä on panostanut ABC-latausverkoston kasvattamiseen, ja verkostoa on laajennettu myös vuonna 2025.

Kiertotalouteen liittyvät tavoitteet

E5-3

Tavoite	Mittayksikkö	Tavoitearvo	Tavoitevuosi	2025
Myynnin ja jätteen irtikytkentätavoite: suhdeluku (inflaatiokorjattu) 6.7 vuoteen 2030 mennessä.	tn/M€	6,7	2030	8,0
Ylläpidetään yli 80 prosentin kierrätysaste vuosittain.	%	yli 80	2030	75,3

S-ryhmän kiertotaloustavoitteet eivät perustu tutkittuun tietoon, eikä S-ryhmän olisi ollut pakko asettaa tavoitteita. SOK:n hallitus on hyväksynyt kiertotalouteen liittyvät tavoitteet osana CSRD-tavoitteiden hyväksyntää. S-ryhmän ulkoisia sidosryhmiä ei ole osallistutettu tavoitteita asetettaessa.

Myynnin ja jätteen määrän irtikytkentätavoitteella pyritään seuraamaan jätteiden kokonaismäärää suhteessa myyntiin. S-ryhmän yleisimmät jätejakeet ovat pahvi ja biojäte, joiden molempien määrä kasvaa myynnin kasvaessa. Jätehierarkiassa tavoite liittyy jätteen määrän vähentämiseen. Kierrätysastetavoite perustuu S-ryhmän tekemään elintarvikealan materiaalitehokkuussitoumukseen. Kierrätysastetavoite mittaa tuotteiden ja pakkausten valmistukseen ohjautuvan materiaalin osuutta kokonaisjätteistä. Jätehierarkiassa tavoite liittyy kierrätyksen lisäämiseen.

Polttonesteisiin liittyviä kiertotaloustavoitteita ei toistaiseksi ole asetettu, vaan polttonesteiden osalta keskitytään päästövähennystavoitteiden edistämiseen.

Resurssien sisäänvirtaukset

E5-4

S-ryhmän kautta kulkee suuri määrä tuotteita ja pakkauksia valmistavasta teollisuudesta kuluttajille. S-ryhmällä ei ole tuotteiden tai pakkauksien valmistusta, minkä vuoksi resurssien sisäänvirtauksia ei raportoida, vaikka aihe onkin olennainen.

Resurssien ulosvirtaukset

E5-5

Jätteiden määrä

Jätteet	Tonnia
Syntyneen jätteen kokonaismäärä (t)	122 835
Loppukäsittelystä muualle ohjatun vaarallisen jätteen kokonaismäärä hyödyntämistyypeittäin (t)	1 384
Valmistelu uudelleenkäyttöä varten (t)	99
Kierrätys (t)	787
Muut hyödyntämistoimet (t)	498
Loppukäsittelyyn ohjatun vaarallisen jätteen kokonaismäärä käsittelytyypeittäin (t)	190
Poltto (t)	71
Kaatopaikalle sijoittaminen (t)	-
Muu loppukäsittely (t)	119
Loppukäsittelystä muualle ohjatun tavanomaisen jätteen kokonaismäärä hyödyntämistyypeittäin (t)	115 774
Valmistelu uudelleenkäyttöä varten (t)	1 219
Kierrätys (t)	90 767
Muut hyödyntämistoimet (t)	23 787
Loppukäsittelyyn ohjatun tavanomaisen jätteen kokonaismäärä käsittelytyypeittäin (t)	5 487
Poltto (t)	-
Kaatopaikalle sijoittaminen (t)	87
Muu loppukäsittely (t)	5 399
Kierrättämättömän jätteen kokonaismäärä (t)	29 962
Kierrättämättömän jätteen prosenttiosuus (%)	24,4 %
Tuotetun vaarallisen jätteen kokonaismäärä (t)	1 574
Tuotetun radioaktiivisen jätteen kokonaismäärä (t)	-

Raportoituja yksittäisiä mittareita ei ole erikseen validoitu ulkopuolisen tahon toimesta.

S-ryhmässä jätteitä syntyy erityisesti myymälöissä ja logistiikkakeskuksissa. Suurin S-ryhmän jätejakeista on pahvi, jota syntyy tuotteiden pakkaamisesta kuljetusta ja varastointia varten. Toiseksi suurin jätejae on biojäte, jota syntyy myymälöissä myymättä jääneistä elintarvikkeista sekä ravintoloissa ruoan valmistuksessa ja asiakkaiden lautashävikkinä. Myymälöiden osalta biojäte sisältää entiset eläinperäiset elintarvikkeet (luokan 3 sivutuotteet), kuten liha- ja kalatuotteet, jotka eivät enää ole ihmisravinnoksi kelpaavia, sekä elintarvikkeiden varastoinnissa, käsittelyssä ja valmistuksessa syntyvät sivutuotteet. Radioaktiivista jätettä ei synny S-ryhmän toiminnassa.

Jätetietojen laadintaperiaatteet

Jätteen määrä kattaa S-ryhmän toiminnassa syntyvät jätteet kaikissa toimintamaissa ja toiminnoissa.

Tiedot syntyneistä jätteistä saadaan jätehuoltokumppaneiden kautta, ja ne siirretään S-ryhmän keskitettyyn raportointiratkaisuun. Jätehuoltokumppaneilta siirretään jätteiden määrät ja käsittelytavat jätejakeittain sekä tieto CSRD-luokasta. Puuttuvien jätteiden osuus vuonna 2025 oli 2,9 prosenttia.

Kierrätysasteeseen lasketaan mukaan kierrätetty jäte, joka on suhteutettu koko syntyneen jätteen määrään raportointikauden aikana. Vähittäismyyntiin suhteutettu kokonaisjätemäärä on laskettu jakamalla jätteiden kokonaismäärä verottoman vähittäismyynnin määrällä.

YHTEISKUNNALLISET TIEDOT

ESRS S1 OMA TYÖVOIMA 71

ESRS S2 ARVOKETJUN TYÖNTEKIJÄT 81

ESRS S3 VAIKUTUKSEN KOHTEENA OLEVAT YHTEISÖT 89

ESRS S4 KULUTTAJAT JA LOPPUKÄYTTÄJÄT 91

Sosiaalista vastuullisuutta S-ryhmässä ohjaavat S-ryhmän vastuullisuus-, ihmisoikeus- ja eettiset periaatteet. S-ryhmä on sitoutunut kunnioittamaan kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia. S-ryhmässä edistetään ihmisoikeuksien toteutumista omassa toiminnassa, ja sitä odotetaan myös yhteistyökumppaneilta. S-ryhmässä vältetään aiheuttamasta tai omalta osalta vaikuttamasta kielteisten ihmisoikeusvaikutusten syntymiseen noudattamalla asianmukaista huolellisuutta. S-ryhmän toimintaa ohjaavat kansainväliset sopimukset ja suositukset, kuten YK:n ihmisoikeuksien julistus, lasten ja naisten oikeuksia koskevien yleissopimusten periaatteet, ILO:n perussopimus työelämän perusoikeuksista, OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille sekä YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet.

OMA TYÖVOIMA

ESRS S1

Oma työvoima -osiossa raportoidut tiedot käsittävät S-ryhmän työsuhteiset työntekijät.

Sidosryhmien edut ja näkemykset

ESRS 2 SBM-2

Oman henkilöstön näkemyksiä ja etuja, mukaan lukien heidän näkemyksensä strategiasta, kerätään esimerkiksi työyhteisötutkimuksen kautta ja huomioidaan operatiivisessa ja strategisessa suunnittelussa. Tarkempi kuvaus keskeisistä oman henkilöstön osallistamis- ja vuorovaikutustavoista, tärkeimmistä kestävyysaiheista sekä niiden vaikutuksista kestävyyden johtamiseen raportoidaan kohdassa SBM-2 Sidosryhmien edut ja näkemykset.

Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa

ESRS 2 SBM-3

S-ryhmä on tunnistanut henkilöstöönsä liittyvät olennaiset myönteiset ja kielteiset vaikutukset osana kaksinkertaisen olennaisuuden arviointia. Prosessi, jonka kautta olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu ja arvioitu, on kuvattu kohdassa IRO-1.

Arvioinnissa tunnistetut olennaiset myönteiset vaikutukset liittyvät erityisesti työllisyyteen ja työmarkkinaosapuolten väliseen yhteistyöhön, koulutukseen ja taitojen kehittämiseen sekä yksityisyyteen. Tunnistetut olennaiset kielteiset vaikutukset liittyvät terveyteen ja turvallisuuteen, työ- ja yksityiselämän tasapainoon, sukupuolten väliseen tasa-arvoon sekä työpaikalla esiintyvään väkivaltaan ja häirintään. Tunnistetut mahdolliset kielteiset vaikutukset liittyvät työaikaan. S-ryhmä ei ole tunnistanut olennaisia vaikutuksia, jotka liittyvät pakko- tai lapsityövoimaan tai vihreästä siirtymästä aiheutuvia vaikutuksia henkilöstöönsä. Kaksinkertaisen olennaisuuden arviointiprosessi on kuvattu tarkemmin kohdassa IRO-1.

Yksilöön ja henkilöstöön liittyvät olennaiset vaikutukset

	Osa-aihe	Vaikutus yksilöön, henkilöstöön	Aikaväli	Arvoketjun osa	Kuvaus	Hallintatoimet kielteisten vaikutusten vähentämiseksi ja myönteisten edistämiseksi
Työolot	· Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu · Yhdistymisvapaus · Työehtosopimus-neuvottelut · Työllisyysturva	Tosiasiallinen myönteinen	Pitkä	Oma toiminta	· S-ryhmä tukee työelämään liittyviä oikeuksia. Jatkuva yhteistyö henkilöstön ja henkilöstön edustajien kanssa, aktiivinen työmarkkinaosa-puolten vuoropuhelu, yhdistymisvapaus sekä TES-järjestelmä ja edustukselliset rakenteet tukevat työllisyysturvaa ja vakaata työelämää.	· Avointa ja säännöllistä vuoropuhelua käydään työntekijöiden ja heidän edustajiensa kanssa sovittujen yhteistoimintamallien mukaisesti. · S-ryhmässä noudatetaan useita työehtosopimuksia, ja valtaosa työsuhteisista työntekijöistä kuuluu työehtosopimusten piiriin. · Työehtosopimusten ulkopuolella ovat ylemmät toimihenkilöt ja johtavassa asemassa olevat työntekijät, joiden työsuhteen ehdot määräytyvät S-ryhmän HR-periaatteiden mukaisesti. · Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua käydään säännöllisesti, ja työntekijöillä on edustukselliset rakenteet työehtosopimusten piirissä olevissa toiminnoissa sekä ylempien toimihenkilöiden osalta.
Työolot	· Työaika · Työ- ja yksityiselämän tasapaino	Mahdollinen kielteinen	Keski-pitkä	Oma toiminta	· Liiketoiminnan tarpeiden ja työntekijöiden toiveiden yhteensovittaminen työtuntien määrässä.	· Osa-aikaisten työntekijöiden tyytyväisyyttä työtunteihin ja toteutuneiden työtuntien määriä tutkitaan säännöllisesti. Osa-aikaisten tyytyväisyys sopimustunteihin on korkea, 70 %. · Liiketoiminnan tarpeita ja mahdollisuuksia yhdistää ne työntekijöiden toiveisiin kehitetään jatkuvasti. · Sopimustunteja ja lisätunteja tarjotaan systemaattisesti osa-aikaisille työntekijöille. · S-ryhmässä osassa toimipaikoista on otettu käyttöön yhteisöllinen työvuorosuunnittelu-malli, jossa työntekijät pääsevät valitsemaan yhdessä omat työvuoronsa ja siten parantamaan mahdollisuuksia työn ja vapaa-ajan yhdistämiseen.
Työolot	· Työaika · Työ- ja yksityiselämän tasapaino	Tosiasiallinen kielteinen	Keski-pitkä	Oma toiminta	· Yö- ja vuorotyöllä voi olla vaikutuksia henkilöstön hyvinvointiin ja yksityiselämään.	· Työvuorosuunnittelussa pyritään ergonomiseen työvuorosuunnitelmaan ja huomioimaan yö- ja vuorotyön vaikutukset. · Osassa toimipaikoista on käytössä yhteisöllisen työvuorosuunnittelun malli, jossa työntekijät pääsevät valitsemaan yhdessä omat työvuoronsa ja siten vaikuttamaan itse työvuoroihin ja sitä kautta yksityiselämään.
Työolot	· Terveys ja turvallisuus	Tosiasiallinen kielteinen	Lyhyt	Oma toiminta	· Fyysiset kuormitustekijät, tapaturmat ja asiakastilanteiden riskit voivat vaikuttaa henkilöstön työkykyyn.	· Työturvallisuusohjelma ja vaarojen ja riskien jatkuva arviointi ja osaamisen ja käytäntöjen kehittäminen · S-ryhmässä on käynnissä työturvallisuuden kehittämisohjelma, jonka tarkoituksena on muun muassa alentaa tapaturmataajuutta.
Yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille.	· Sama palkka samanarvoisesta työstä, · Sukupuolten tasa-arvo, · Moninaisuus	Tosiasiallinen kielteinen	Keski-pitkä	Oma toiminta	· Yhteiskunnassa esiintyy edelleen jonkin verran sukupuolten välistä perusteetonta palkkaeroa sekä naisten aliedustusta joissakin johtotehtävissä. Nämä ilmiöt voivat yleisellä tasolla vaikuttaa myös S-ryhmän henkilöstöön.	· S-ryhmässä johtamiskäytännöt ja toimintamallit tukevat sukupuolten tasa-arvoa. Sukupuolten välinen palkkaero on pieni, yksi %. Noin puolessa S-ryhmän yrityksistä palkkaero on naisten hyväksi. Havaitut erot selittyvät pääosin tehtävien vaativuuteen liittyvillä tekijöillä. · Naisten osuus ylimmästä johdosta on lähes 40 %, mikä vastaa aliedustetun sukupuolen edustukselle asetettua tavoitetasoa. S-ryhmä edistää sukupuolten tasa-arvoa muun muassa tasa-arvosuunnitelmien, säännöllisten palkkavertailujen, työehtosopimuksiin ja tehtävien vaativuuteen perustuvien palkkausmallien sekä rekrytointi- ja osaamisen kehittämisen käytäntöjen kautta. Näitä käytäntöjä kehitetään jatkuvasti tasa-arvoisen palkkauksen ja tasapainoisen sukupuolijakauman edistämiseksi.

Yksilöön ja henkilöstöön liittyvät olennaiset vaikutukset

Työolot	Osa-aihe	Vaikutus yksilöön, henkilöstöön	Aikaväli	Arvoketjun osa	Kuvaus	Hallintatoimet kielteisten vaikutusten vähentämiseksi ja myönteisten edistämiseksi
Yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille.	· Koulutus ja taitojen kehittäminen	Tosiasiallinen myönteinen	Pitkä	Oma toiminta	· Koulutus tukee yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osaamisen kehittymistä. S-ryhmä kouluttaa työntekijöitä säännöllisesti varmistaakseen, että työntekijöillä on yhtäläiset mahdollisuudet onnistua työtehtävissään.	· Osaamisen kehittämistä johdetaan systemaattisesti ja liiketoimintalähtöisesti ennakoiden tulevia osaamistarpeita. · Henkilöstölle tarjotaan monipuolisia oppimisen mahdollisuuksia, ja digitaalinen oppiminen tukee yhdenmukaista perehdytystä ja jatkuvaa oppimista.
Yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille.	· Toimenpiteet työpaikalla esiintyvän väkivallan ja häirinnän torjumiseksi	Tosiasiallinen kielteinen	Keski-pitkä	Oma toiminta	· Työntekijät voivat kohdata asiakkaiden toimesta tapahtuvaa häirintää.	· Työpaikan tulee olla turvallinen. Jokainen häirintätapaus on mahdollista ilmoittaa, ja tapaukset selvitetään. · Epäasiallisen käytöksen nollatoleranssi · Ilmoituskanava
Muut työoloihin liittyvät.	· Yksityisyys	Tosiasiallinen myönteinen	Pitkä	Oma toiminta	· S-ryhmässä käsitellään yli 40 000 työntekijän henkilötietoja. Yksityisyydensuoja ja GDPR:n mukaiset toimintamallit ovat hyvällä tasolla S-ryhmässä.	· S-ryhmässä tietosuojaperiaatteet ohjaavat kaikkea henkilötiedon käsittelyä. · Jokaisen S-ryhmän työntekijän perehdytykseen ja jatkuvaan koulutukseen kuuluu tietosuojan perusosaamisen saavuttaminen ja ylläpitäminen. · Tietosuojasta viestitään säännöllisesti S-ryhmän sisäisen viestinnän kanavissa.

Omaan työvoimaan liittyvät toimintaperiaatteet

S1-1

Keskeisiä toimintaperiaatteita S-ryhmän omaan henkilöstöön liittyvien olennaisten vaikutusten hallitsemiseksi ovat henkilöstötyötä ohjaavat ohjeet ja suositukset, vastuullisuus-, eettiset-, ihmisoikeus- ja riskienhallintaperiaatteet sekä tietosuojapolitiikka.

Periaatteet kattavat koko S-ryhmän oman henkilöstön kaikissa toimintamaissa, ja ne ovat saatavilla sisäisessä intranetissä. S-ryhmätasoiset periaatteet hyväksyy SOK:n hallitus. Periaatteet on hyväksytty S-ryhmän johtamisjärjestelmän mukaisesti, ja niiden käytäntöön viennistä vastaa kunkin vastuualueen johtaja. Periaatteita seurataan ja päivitetään säännöllisesti.

Henkilöstötyötä ohjaavat ohjeet ja suositukset ohjaavat laadukasta ja vastuullista henkilöstötyötä sekä edistävät muun muassa oikeudenmukaista ja syrjimätöntä kohtelua, turvallisia ja terveellisiä työoloja, osaamisen kehittämistä ja oikeudenmukaista palkitsemista. S-ryhmän eettisissä periaatteissa linjataan, miten s-ryhmäläisten tulee käyttäytyä ja toimia työelämän eri tilanteissa. Niissä linjataan myös sitoutuminen nollatoleranssiin syrjinnässä, mukaan lukien häirintä tai epäoikeudenmukainen kohtelu etnisen taustan, uskonnon, poliittisen mielipiteen, sukupuolen, iän, kansallisen alkuperän, kielen, seksuaalisen suuntautumisen, siviilisäädyn, vammaisuuden tai minkään muun tekijän perusteella. Ihmisoikeusperiaatteet täydentävät S-ryhmän eettisissä periaatteissaan asettamaa sitoumusta ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Ihmisoikeusperiaatteidensa mukaisesti S-ryhmä on sitoutunut kunnioittamaan kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia eikä siten hyväksy lapsityövoiman käyttöä, mitään pakkotyön muotoa tai ihmiskauppaa. S-ryhmän osuustoiminnallisiin arvoihin pohjautuvat vastuullisuusperiaatteet ohjaavat puolestaan S-ryhmän toimintaa ympäristön, yhteiskunnan ja liiketoiminnan johtamisen aiheissa.

Riskienhallintaperiaatteissa kuvataan riskienhallinnan tapaa varmistaa S-ryhmän henkilöstölle luotettava sekä turvallinen työskentely-ympäristö. Tietosuojapolitiikan tavoitteena on muun muassa turvata henkilöstön henkilötietojen suoja ja tietoturvallisuus sekä henkilötietoihin liittyvien oikeuksien ja velvoitteiden toteutuminen.

Prosessit, jotka koskevat yhteydenpitoa vaikutuksista omien työntekijöiden ja heidän edustajiensa kanssa

S1-2

S-ryhmän strategioiden toteuttaminen perustuu osaavaan, hyvinvoivaan ja sitoutuneeseen henkilöstöön. S-ryhmässä käydään avointa ja säännöllistä vuoropuhelua työntekijöiden ja heidän edustajiensa kanssa sovittujen yhteistoimintamallien mukaisesti. Vuoropuhelun tavoitteena on vahvistaa luottamusta, osallisuutta ja yhteistä ymmärrystä sekä mahdollistaa henkilöstön vaikuttaminen omaan työhönsä ja työyhteisönsä kehittämiseen.

Henkilöstöllä on käytössään selkeästi määritellyt kanavat palautteen antamiseen, ideoiden esittämiseen ja huolenaiheiden esille tuomiseen. S-ryhmässä ei ole tunnistettu työsuhteisten työntekijöiden keskuudessa erityisen alttiissa asemassa olevia työntekijäryhmiä.

Henkilöstön kokemuksia ja näkemyksiä seurataan vuosittain toteutettavalla työyhteisötutkimuksella, joka on keskeinen osa henkilöstökokemuksen mittaamista ja työyhteisöjen kehittämistä. Tutkimus toteutetaan vuosittain syksyllä, ja tulokset valmistuvat loppuvuodesta. Kyselyyn osallistuminen on vapaaehtoista, ja vastausaste on ollut korkea (91 %), mikä osoittaa henkilöstön vahvaa sitoutumista ja halua vaikuttaa työyhteisön ja johtamisen kehittämiseen.

Työyhteisötutkimuksen tuloksia hyödynnetään laajasti eri organisaatiotasoilla: esihenkilöt käsittelevät tulokset tiimeissään ja sopivat konkreettisista kehittämistoimista, ja S-ryhmätasolla tulokset ohjaavat strategista henkilöstötyötä ja johtamisen kehittämistä.

Prosessit kielteisten vaikutusten korjaamiseksi ja kanavat yrityksen omalle henkilöstölle huolenaiheiden esiintuomiseksi

S1-3

S-ryhmä on sitoutunut toimimaan läpinäkyvästi, avoimesti ja eettisiä periaatteita noudattaen. Mahdollisiin omaan työvoimaan kohdistuviin kielteisiin vaikutuksiin puututaan viivytyksettä. Havaittuja ihmisoikeusloukkauksia tai muita epäkohtia tutkitaan yhteistyössä asianomaisen S-ryhmän yrityksen, liiketoiminnan tai toiminnon kanssa, jotta perimmäiset syyt tunnistetaan, vastaavat tilanteet estetään ja aiheutuneet haitat korjataan mahdollisuuksien mukaan.

S-ryhmällä on käytössä riippumattoman kolmannen osapuolen ylläpitämä ilmoituskanava, jonka kautta oma työvoima, arvoketjun työntekijät, vaikutusten kohteena

olevat yhteisöt sekä muut sidosryhmät voivat raportoida työoloihin, ihmisoikeuksiin tai eettisiin periaatteisiin liittyvistä huolenaiheista luottamuksellisesti ja halutessaan nimettömästi. Ilmoituskanava on saatavilla suomeksi ja englanniksi sekä intranetissä että S-ryhmän ulkoisilla verkkosivuilla.

Työntekijöitä kannustetaan tuomaan huolenaiheita esiin myös esihenkilölle, HR:lle, henkilöstön edustajalle tai työterveyshuollolle. Esihenkilöillä on velvollisuus puuttua tietoonsa tulleisiin epäkohtiin ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin niiden poistamiseksi. Ilmoitusten käsittelyprosessi ja ilmoittajien suojelu on kuvattu tarkemmin osiossa G1-3.

Toimenpiteet omaan henkilöstöön liittyen

S1-4

S-ryhmä toteuttaa oman henkilöstönsä olennaisiin vaikutuksiin kohdistuvia toimia erityisesti seuraavilla osa-alueilla: työllisyys ja osapuolten yhteistyö, työaika sekä työ- ja yksityiselämän yhteensovittaminen, terveys ja turvallisuus sekä väkivallan ja häirinnän ehkäisy, osaamisen kehittäminen, tasa-arvo ja palkitseminen sekä yksityisyys. Toimet kattavat S-ryhmän toimialat ja yritykset sekä Viron toiminnot.

Työllisyys ja osapuolien yhteistyö

S-ryhmä pitää yllä jatkuvaa vuoropuhelua työntekijöiden ja henkilöstön edustajien kanssa sovittujen yhteistoimintamallien mukaisesti ja kunnioittaa yhdistymisvapautta. Työehtosopimusratkaisuista neuvotellaan työmarkkinaosapuolten kesken, ja palkitseminen perustuu Suomessa työehtosopimuksiin tai tehtävien vaativuuden arviointiin (TEVA). Tavoitteena on kilpailukykyinen kokonaispalkitseminen ja riittävän palkan toteutuminen.

Työaika sekä työ- ja yksityiselämän yhteensovittaminen

Palvelutyön luonne edellyttää joustavuutta, ja osa-aikatyö on yleistä. Työsuhteisista työntekijöistä 66 prosenttia oli osa-aikaisia vuonna 2025. Heistä 46 prosenttia teki vähintään 30 tuntia viikossa. Työvuorosuunnittelua ja lisätyömahdollisuuksia kehitetään sekä ristiin työskentelyä toimipaikkojen ja toimialojen välillä tuetaan. Yhteisöllistä työvuorosuunnittelua laajennettiin vuonna 2025, ja vuoden lopussa malli kattoi lähes 5 000 työntekijää. Yhteisöllisessä työvuorosuunnittelussa työntekijät osallistuvat työvuorolistojen rakentamiseen esittämällä työvuoro- ja vapaatoiveita sovittujen pelisääntöjen ja aikataulujen puitteissa, jotta työntekijöiden toiveet ja liiketoiminnan resurssitarpeet kohtaavat mahdollisimman hyvin. Vaikuttavuutta seurataan vuosittaisessa työyhteisötutkimuksessa, ja sen mukaan 70 prosenttia osa-aikaisista työntekijöistä oli tyytyväisiä sopimustuntiensa määrään vuonna 2025.

Terveys ja turvallisuus sekä väkivallan ja häirinnän ehkäisy

Henkilöstön terveys ja turvallisuus varmistetaan ennaltaehkäisyllä, vaarojen ja riskien vuosittaisilla arvioinneilla sekä osaamisen kehittämisellä. Kaikki työntekijät kuuluvat työterveyshuollon piiriin. Työturvallisuutta kehitetään ohjelmallisesti tapaturmien ehkäisemiseksi, ja vuonna 2025 S-ryhmä liittyi kansalliseen Nollis-foorumiin. Epäasialliselle käytökselle, häirinnälle ja syrjinnälle on nollatoleranssi. Uhka- ja häiriötilanteisiin sekä työpaikkakiusaamiseen liittyvät toimintamallit ja jälkihoitokäytännöt sisältyvät perehdytyksiin ja koulutuksiin. Turvallisuuden johtamista tukee keskitetty turvallisuustiedon hallintajärjestelmä, johon kootaan ohjeistus, auditoinnit, tarkastukset, koulutusmateriaalit sekä poikkeamien ja havaintojen raportointi ja käsittely.

Osaamisen kehittäminen

Osaamisen kehittämistä johdetaan systemaattisesti ja liiketoimintalähtöisesti ennakoiden tulevia osaamistarpeita. Henkilöstölle tarjotaan monipuolisia oppimisen mahdollisuuksia, ja digitaalinen oppiminen tukee yhdenmukaista perehdytystä ja jatkuvaa oppimista. Vuodesta 2025 alkaen pakolliset verkkokoulutukset (muun muassa tietosuoja, eettiset periaatteet ja turvallinen maksaminen) kohdennetaan automaattisesti työprofiilin perusteella. Jollas Instituutti tarjoaa oppisopimuskoulutusta, ja esihenkilötyön kehittämiseen panostetaan valmennuksilla.

Tasa-arvo ja palkitseminen

S-ryhmä laatii vuosittain tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat sekä hyödyntää palkkakartoituksia ja henkilöstöpalautetta toimenpiteiden kohdentamisessa. Vuonna 2025 henkilöstöstä 73 prosenttia oli naisia ja 26 prosenttia miehiä. Ylimmässä johdossa ja hallinnossa naisia oli 39 prosenttia ja miehiä 61 prosenttia. Palkitsemista kehitetään järjestelmällisesti, ja palkka määräytyy Suomessa työehtosopimusten tai TEVA-mallin perusteella. Vuonna 2025 kehitettiin kaupan työehtosopimuksen palkkarakennetta, päivitettiin TEVA-mallia ja valmistauduttiin palkka-avoimuusdirektiivin vaatimuk-

siin. Sukupuolten palkkaero vuonna 2025 S-ryhmässä oli Suomessa yksi prosentti, ja se selittyy pitkälti tehtävien vaativuudella. Tasa-arvotyöhön panostetaan jatkuvasti. S-ryhmä on allekirjoittanut YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin ja YK:n yritysvastuualoitteen UN Global Compactin naisten voimaannuttamiseksi laaditut Women's Empowerment Principles -periaatteet.

Yksityisyys

Henkilötietojen lainmukaista ja turvallista käsittelyä ohjaavat tietosuojaperiaatteet ja -politiikat. Tietosuojan hallintaa toteutetaan keskitetysti SOK:n ohjauksessa, ja rekisterinpitäjät ovat nimenneet noin 30 tietosuojayhteyshenkilöä tukemaan vaatimustenmukaisuutta ja tietosuojakulttuurin kehittämistä.

Omaan henkilöstöön liittyvät tavoitteet

S1-5

S-ryhmä on asettanut seuraavat omaa työvoimaa koskevat tavoitteet olennaisten kielteisten vaikutusten vähentämiseksi ja myönteisten vaikutusten vahvistamiseksi: tapaturmataajuuden (TRIF) ja tapaturmien vakavuustaajuuden (LTIF) pienentämisen pitkällä aikavälillä, osa-aikaisten työntekijöiden tyytyväisyyden parantamisen työtuntien määrään, pakollisten ja roolikohtaisten verkkokoulutusten korkean suoritusasteen, esihenkilöiden palkkaosaamisen vahvistamisen, aliedustetun sukupuolen osuuden kasvattamisen johdossa ja hallinnossa ja nollatoleranssin lainvastaiselle henkilötietojen käsittelylle.

Tavoitteet on asetettu liiketoimintalähtöisesti, ja niiden määrittelyyn on osallistunut henkilöstö- ja liiketoimintajohto. Edistymistä seurataan vuosittain, ja tavoitteita tarkastellaan suhteessa kehitykseen ja toimintaympäristön muutoksiin.

Tavoite	Mittayksikkö	Tavoitearvo	Tavoite vuosi	2025
Tapaturmataajuus*	TRIF	22	2035	26
Tapaturmien vakavuustaajuus**	LTIF	100	2035	127
Osa-aikaisten työntekijöiden tyytyväisyys työtunteihinsa	%	73	2030	70
Pakollisten verkkokoulutusten suoritusaste	%	90	vuosittainen	Raportointi aloitetaan vuoden 2026 datasta
Uusien työntekijöiden roolikohtaisten verkkokoulutusten suoritusaste	%	80	vuosittainen	Raportointi aloitetaan vuoden 2026 datasta
Kaikilla esihenkilöillä on pääsy digitaaliseen palkkavalmennukseen 2026	%	100	2026	-
Aliedustetun sukupuolen osuus S-ryhmän johdossa ja hallinnossa***	%	40	2030	39

*Tapaturmataajuus lasketaan työpaikalla ja työntekoon liittyvissä olosuhteissa sattuneista korvatuista työtapaturmista miljoonaa työtuntia kohden.
**Tapaturmien vakavuustaajuus kuvaa tapaturmien aiheuttamien poissaolopäivien suhdetta miljoonaan työtuntiin.
***Johdon määritelmä on avattu S1-9 -taulukon yhteydessä.

Omaa henkilöstöä koskevat tiedot

S1-6

Raportoidut henkilöstötiedot kattavat kaikki S-ryhmän työsuhteiset työntekijät raportointikaudella. Luvut sisältävät kaikki työsuhdetyypit sekä poissaolevat työntekijät, kuten perhe- ja opintovapaalla olevat.

Henkilöstömäärät, jakaumat ja tunnusluvut on laskettu raportointijakson kuukausien viimeisten päivien keskiarvona. Työntekijöiden lukumäärät esitetään henkilömäärinä. Henkilöstön vaihtuvuus on laskettu raportointivuoden aikana päättyneiden vakituisten työsuhteiden perusteella. Luku ei sisällä sisäisiä siirtymisiä S-ryhmän yritysten välillä. Osion raportoituja yksittäisiä mittareita ei ole erikseen validoitu ulkopuolisen tahon toimesta.

Työsuhteisten työntekijöiden keskiarvo sukupuolen mukaan S-ryhmä

Sukupuoli	2025
Naiset	33 183
Miehet	11 960
Muut	37
Ei ilmoitettu	62
Yhteensä	**45 243**

Luvut sisältävät kaikki työsuhdetyypit ja poissaolevat henkilöt. Henkilömäärä lasketaan kuukausien viimeisen päivän keskiarvosta.

Työsuhteisten työntekijöiden henkilömäärä maittain S-ryhmä

Maa	2025
Suomi	43 590
Viro	1 653
Yhteensä	**45 243**

Luvut sisältävät kaikki työsuhdetyypit ja poissaolevat henkilöt. Henkilömäärä lasketaan kuukausien viimeisen päivän keskiarvosta.

Työsuhteisten työntekijöiden henkilömäärä sopimustyypeittäin ja sukupuolittain

Sopimustyyppi	Naiset	Miehet	Muut	Ei ilmoitettu	Yhteensä
Vakinaisten työsuhteisten työntekijöiden määrä	29 620	10 508	30	52	**40 210**
Määräaikaisten työsuhteisten työntekijöiden määrä	3 280	1 275	7	10	**4 571**
Vaihtelevalla työajalla työskentelevien työsuhteisten työntekijöiden määrä	283	179	1	0	**463**

Henkilöstön vaihtuvuus S-ryhmä

	2025
Päättyneiden vakituisten työsuhteiden lukumäärä	4 966
Työsuhteisten työntekijöiden vaihtuvuus raportointikaudella (%)	12,4 %

Työehtosopimusneuvottelujen kattavuus ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu

S1-8

S-ryhmässä noudatetaan 14 eri työehtosopimusta. Työehtosopimuksen ulkopuolella ovat ainoastaan ylemmät toimihenkilöt ja yritysten ja osuuskauppojen johtavassa asemassa olevat työntekijät. Työehtosopimusten ulkopuolisten työntekijöiden työsuhteen ehdot määräytyvät yritysten HR-pelisääntöjen mukaisesti. Työehtosopimusneuvotteluiden kattavuusluvussa on huomioitu kaikki eri työehtosopimuksien piirissä olevat työntekijät, pois lukien ylemmät toimihenkilöt ja johto. Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua koskevassa luvussa on niiden työsuhteisten työntekijöiden kokonaisprosenttiosuus, joilla on henkilöstön edustaja.

Työehtosopimusneuvottelujen ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun kattavuus

	Työehtosopimusneuvottelujen kattavuus	Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu
Kattavuusaste (%)	**Työsuhteiset työntekijät – ETA**	**Edustus työpaikalla (vain ETA)**
0–19 %	Viro	Viro
20–39 %		
40–59 %		
60–79 %		
80–100 %	Suomi	Suomi

Työehtosopimusneuvotteluiden kattavuusluvussa on huomioitu kaikki eri työehtosopimuksien piirissä olevat työntekijät, pois lukien ylemmät toimihenkilöt ja johto.

Monimuotoisuuden mittarit

S1-9

Ylimmän johdon sukupuolijakauma

	Määrä (kpl)	Määrä (%)
Miehet	134	61
Naiset	85	39
Yhteensä	**219**	

Monimuotoisuutta seurataan erityisesti ylimmän johdon sukupuolijakauman ja henkilöstön ikärakenteen avulla. Ylimpään johtoon kuuluvat SOK:n hallitus ja konsernijohtoryhmä sekä alueosuuskauppojen hallitukset, toimitusjohtajat ja johtoryhmät.

Työsuhteisten työntekijöiden ikäjakauma

Ikäryhmä	Työntekijöiden määrä	Työntekijöiden määrä (%)
Alle 30-vuotiaat	17 553	36,9
30–50-vuotiaat	18 060	40,3
Yli 50-vuotiaat	9 629	22,8

S-ryhmän työntekijöiden ikäjakauma lasketaan aktiivisten työntekijöiden mukaan jaoteltuna taulukossa mainittuihin ikäryhmiin.

Mittareita hyödynnetään tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisessä sekä henkilöstörakenteen kehittämisessä.

Riittävä palkka

S1-10

S-ryhmä on sitoutunut maksamaan kaikille työsuhteisille työntekijöilleen palkkaa, joka täyttää tai ylittää lailliset vähimmäisvaatimukset.

S-ryhmässä oikeudenmukainen ja kilpailukykyinen palkitseminen koostuu peruspalkasta, kannustimista, Suomen laajimmista henkilöstöeduista ja ei-rahallisista palkkioista, kuten oppimis- ja urakehitysmahdollisuuksista. Tulospalkkaus ja luontaisedut ovat S-ryhmässä laajasti käytössä, ja ne vaihtelevat osuuskaupoittain.

Suomessa palkka määräytyy työehtosopimusten tai tehtävien vaativuuden arviointimallin (TEVA) mukaisesti. Virossa työntekijöiden palkka määräytyy osaamisen ja vastuun määrän mukaisesti.

Työehtosopimukset määrittävät työehtosopimusten soveltamisalaan kuuluvien tehtävien vähimmäispalkat. Keskustelut työehtosopimusten palkkaratkaisuista käydään liittojen välisissä neuvotteluissa.

TEVA-suosituspalkat päivitetään vuosittain tuoreimman ulkoisen palkkatutkimustiedon perusteella. Sisäisiä palkkatasoja seurataan joka toinen vuosi toteutettavan S-palkkatutkimuksen avulla.

S-ryhmässä tehdään työtä sen eteen, että työntekijät, jotka haluavat saada pääsääntöisen toimeentulonsa S-ryhmästä, sen saavat, ja että palkka riittäisi kohtuulliseen elämiseen. Palvelutyötä ei voi tehdä varastoon, ja henkilöstöä tarvitaan paljon ruuhkahuipuissa, joten S-ryhmän henkilöstöstä 66 prosenttia on osa-aikaisia (vuonna 2025). 46 prosenttia osa-aikatyösopimuksista on 30 t/vk tai sen yli, ja osa-aikaiset voivat ansaita ilta- ja viikonloppulisien myötä lähes yhtä paljon kuin kokoaikaiset, aamuvuoroja tekevät työntekijät. S-ryhmässä tehdään jatkuvasti töitä sen eteen, että halukkailla osa-aikaisilla työntekijöillä on mahdollisuus kasvattaa sopimustuntejaan. Osa-aikaisille työntekijöille tarjotaan lisätyötunteja, ja mikäli niitä pystyy vastaanottamaan, on mahdollisuus kasvattaa ansioitaan. S-ryhmä kehittää jatkuvasti työtä, toimintamalleja ja työkaluja henkilöstöä kuunnellen.

Riittävyyttä arvioidaan suhteessa paikalliseen elinkustannustasoon, työehtosopimuksiin ja tehtävien vaativuuteen perustuvaan palkkamalliin. Riittävyyden tarkastelussa huomioidaan työntekijöiden mahdollisuus kattaa keskeiset elinkustannuksensa ja saada pääsääntöinen toimeentulonsa S-ryhmästä. Arvioinnin perusteella palkkatasojen riittävyyttä seurataan jatkuvasti, erityisesti osa-aikatyötä tekevien työntekijöiden osalta.

Sosiaalinen suojelu

S1-11

Kaikki S-ryhmän työntekijät kuuluvat lakisääteisen sosiaalisen suojelun piiriin. Sosiaalinen suojelu kattaa järjestelmät, joilla turvataan työntekijöiden toimeentulo ja hyvinvointi esimerkiksi sairauden, työttömyyden, perhevapaiden ja muiden elämäntilanteiden muutosten varalta.

Koulutusta ja taitojen kehittämistä koskevat mittarit

S1-13

Työsuhteisten työntekijöiden koulutus ja kehittäminen sukupuolen mukaan

	Naiset	Miehet	Muut	Ei ilmoitettu
Säännöllisiin tulos- ja urakehitysarviointeihin osallistuneet (%)	65,7 %	58,3 %	42,3 %	54,8 %
Koulutustuntien keskimääräinen lukumäärä työsuhteista työntekijää kohti	6,2	6,3	3,0	6,1

S-ryhmän strategisena painopisteenä on osaava henkilöstö, jota tuetaan jatkuvalla oppimisella ja kehittymisellä. Koulutusta ja osaamisen kehittämistä koskevat mittarit sisältävät kehityskeskustelujen toteutumisen ja koulutustunnit sukupuolen mukaan.

Kehityskeskustelujen luvut perustuvat HR-järjestelmään dokumentoituihin keskusteluihin ja suhteutetaan niihin työntekijöihin, joiden oletetaan osallistuvan kehityskeskusteluun. Kehityskeskusteluluvuissa ei ole mukana Etelä-Karjalan Osuuskaupan, HOK-Elannon, Inexin ja Viron työntekijöiden tietoja. Inexin tiedot raportoidaan vuoden 2026 datasta alkaen. Tarkastelun ulkopuolelle on rajattu lyhytaikaiset työsuhteet sekä loppuvuonna alkaneet työsuhteet. Koulutustunteihin sisältyvät HR-järjestelmään kirjatut verkkokoulutukset ja S-ryhmän hallinnoimat lähikoulutukset. Koulutustunnit eivät sisällä Viron koulutustunteja. Mittarit kattavat vakituiset työntekijät raportointikriteerien mukaisesti.

Terveyttä ja turvallisuutta koskevat mittarit

S1-14

Terveyttä ja turvallisuutta koskevat mittarit – S-ryhmä

	2025
Oman työvoiman työperäisistä vammoista ja työperäisistä terveysongelmista johtuvien kuolemantapausten lukumäärä	0
Oman työvoiman kirjattavien työtapaturmien lukumäärä	4 654
Oman työvoiman kirjattavien työtapaturmien osuus (tapaturman määrä / milj. työtuntia)	26,4
Yrityksen työsuhteisten työntekijöiden osalta sellaisten kirjattavien työperäisten terveysongelmien tapausten lukumäärä, joihin sovelletaan tietojen keruuta koskevia oikeudellisia rajoituksia	225

Terveyttä ja turvallisuutta koskevat mittarit kattavat koko raportointivuoden. Työtapaturmien lukumäärä sisältää vakuutusyhtiölle ilmoitetut työpaikka- ja työmatkatapaturmat sekä ammattitaudit ja -epäilyt. Tapaturmataajuus lasketaan työpaikalla ja työntekoon liittyvissä olosuhteissa sattuneista korvatuista työtapaturmista miljoonaa työtuntia kohden. Taulukossa on käytetty siirtymäsäännöstä, joten siinä ei ole raportoitu yrityksen omaan työvoimaan kuuluvien henkilöiden prosenttiosuutta, jotka kuuluvat yrityksen sellaisen työterveyden ja työturvallisuuden hallintajärjestelmän piiriin eikä työperäisten vammojen ja kuolemantapausten vuoksi menetettyjen päivien lukumäärää.

Työ- ja yksityiselämän tasapainoa koskevat mittarit

S1-15

Perhevapaat

	Naiset	Miehet	Muut	Ei ilmoitettu	Yhteensä
Perhevapaata ottaneiden työsuhteisten työntekijöiden prosenttiosuus (%)	3,6 %	3,7 %	2,4 %	3,2 %	3,6 %

Kaikki S-ryhmän työntekijät ovat oikeutettuja perhevapaisiin. Perhevapaita koskevissa mittareissa esitetään perhevapaata käyttäneiden työsuhteisten työntekijöiden osuus sukupuolen mukaan. Perhevapaa kohdistetaan siihen vuoteen, jolloin vapaa on alkanut.

Ansiotuloa koskevat mittarit

S1-16

Sukupuolten välinen prosentuaalinen palkkaero – S-ryhmä

Palkkaero (%)	1,0 %

Palkkaeroa koskeva mittari perustuu kokonaispalkkasummaan (PCB), joka ei sisällä kertaluonteisia eriä. Palkkaero lasketaan painotettuna keskiarvona, jossa kunkin TEVA- ja TES-ryhmän palkkaero painotetaan kyseisen ryhmän henkilömäärällä suhteessa kokonaishenkilömäärään. Palkkaero on laskettu Suomessa työskentelevästä henkilöstöstä. Virossa on tehty oma sukupuolten välinen palkkavertailu, joka ei ole osa tätä vertailua.

Vuotuista kokonaisansiota koskeva suhdeluku – S-ryhmä

Palkan suhdeluku	29,7

Suhdeluku kuvaa korkeimmin palkatun henkilön vuotuisen kokonaisansion suhdetta S-ryhmän työsuhteisten työntekijöiden mediaaniansioon. Laskenta perustuu bruttopalkkaan. Laskennassa on huomioitu koko kalenterivuoden voimassaolleet työsuhteet.

Tapaukset, valitukset ja vakavat ihmisoikeusvaikutukset

S1-17

Tapaukset ja valitukset

S-ryhmän ilmoituskanavan kautta vastaanotettiin vuonna 2025 yhteensä 145 ilmoitusta, jotka käsiteltiin määriteltyjen toimintaperiaatteiden ja prosessien mukaisesti.

Ilmoituksista 21 koski kiusaamista, häirintää tai syrjintää. Yksikään näistä tapauksista ei johtanut syytteeseen eikä viranomaisen määräämiin sakkoihin tai muihin seuraamusmaksuihin. Vuoden 2025 aikana ei tunnistettu vakavia ihmisoikeusloukkauksia S-ryhmän omassa työvoimassa.

ARVOKETJUN TYÖNTEKIJÄT

ESRS S2

S-ryhmä on sitoutunut kunnioittamaan ihmisoikeuksia niin omassa toiminnassaan kuin hankintaketjussaankin. S-ryhmä hankkii tuotteita ja palveluita valtaosin Suomesta, mutta samalla osa sen hankintaketjuista on globaaleja. Vakavimmat epäsuorat vaikutukset liittyvät sosiaalisen vastuun riskimaihin. S-ryhmän huolellisuusvelvoiteprosessin mukaisesti näitä hallitaan esimerkiksi sopimusvaatimuksien, toimittajadialogin, auditointien ja sertifiointien kautta.

Arvoketjun työntekijöiden edut ja näkemykset

ESRS 2 SBM-2

Arvoketjun työntekijöiden edut ja näkemykset on kuvattu osiossa SBM-2.

S-ryhmän strategiassa on määritelty tahtotila olla vastuullisuuden edelläkävijä. Vastuullisuus sisältyy liiketoimintojen kilpailustrategioihin, joissa määritellään konkreettiset toimenpiteet ryhmätasoisten sosiaalisen vastuun tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi. Kilpailustrategioita päivitetään säännöllisesti, ja ryhmätasoiset sosiaalisen vastuun tavoitteet huomioidaan liiketoimintakohtaisesti päivityksen yhteydessä. S-ryhmän ryhmästrategia määrittää vastuullisuuden ryhmätasoisen tahtotilan. Kilpailustrategioissa tehdään valinnat, joilla varmistetaan ryhmästrategian tahtotilan toteutuminen.

Arvoketjun työntekijöihin liittyvät mahdolliset kielteiset vaikutukset ovat toimialalle tyypillisiä, ja ne liittyvät globaalin kaupan rakenteisiin ja tiettyjen hankintamaiden työ -ja ihmisoikeuskehityksen tilaan. Yhteistyö sidosryhmien kanssa verkostoissa on tärkeässä roolissa systeemisiin työ- ja ihmisoikeushaasteisiin vaikuttamiseksi.

Arvoketjun työntekijöihin liittyvät olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet

ESRS 2 SBM-3

S-ryhmä on tunnistanut vaikutuksia arvoketjun työntekijöiden työ- ja ihmisoikeuksiin. Vakavimmat epäsuorat ihmisoikeusvaikutukset ovat pakkotyö, syrjintä ja järjestäytymisoikeuden loukkaukset, lapsityövoiman hyväksikäyttö, elämiseen riittämätön palkka, ylipitkät työajat, huonot elämisen olosuhteet sekä työterveyden ja -turvallisuuden vaarantaminen.

Arvoketjun työntekijöihin liittyvät olennaiset vaikutukset

	Osa-aihe	Vaikutus	Aikaväli	Arvoketju	Kuvaus	Hallinta
Työolot sekä elämisen olosuhteet	· Työturvallisuus- ja terveys · Järjestäytymisvapaus · Riittävä toimeentulo · Työmarkkinadialogi · Asuinolot ja puhtaan veden saanti	Mahdollinen kielteinen	Pitkä	Alkupää	· Tuotteiden alkutuotannossa sekä valmistuksessa on riski työolojen ja -oikeuksien sekä elinolosuhteiden kielteisiin vaikutuksiin.	· Sopimusvaatimukset · Auditoinnit · Sertifioinnit · Toimittajadialogi · Koulutukset
Yhdenvertainen kohtelu	· Syrjimättömyys · Tasa-arvoinen kohtelu	Mahdollinen kielteinen	Keskipitkä	Alkupää	· Erityisesti heikoimmassa asemassa olevien ryhmien, kuten naisten, siirtotyöläisten ja nuorten, tasa-arvoinen kohtelu voi vaarantua arvoketjun alkupäässä.	· Sopimusvaatimukset · Auditoinnit · Sertifioinnit · Toimittajadialogi · Koulutukset
Pakkotyö, lapsityö	· Lapsityövoiman hyväksikäyttö · Pakkotyö	Mahdollinen kielteinen	Pitkä	Alkupää	· Erityisesti hankintaketjun alkupäässä, erityisesti alkutuotannossa, on tunnistettu lapsityövoiman hyväksikäytön ja pakkotyön mahdollinen kielteinen vaikutus.	· Sopimusvaatimukset · Auditoinnit · Sertifioinnit · Toimittajadialogi · Koulutukset

Arvoketjun työntekijöitä koskevat tunnistetut kielteiset vaikutukset liittyvät erityisesti

- maihin, joissa lainsäädäntö, sen toimeenpano ja valvonta ovat puutteellisia tai jotka eivät ole ratifioineet kansainvälisiä työ- ja ihmisoikeus-sopimuksia
- maihin, alueisiin ja toimialoihin, joissa työskentelee paljon maan sisäisiä tai ulkomailta tulleita siirto-työläisiä
- tuotteisiin ja raaka-aineisiin, joita tuotetaan korkean riskin maissa ja joiden valmistamisessa käytetään paljon matalasti koulutettua työvoimaa
- tavarantoimittajiin, jotka eivät ole sitoutuneet vastuullisuusaloitteisiin ja kehittäneet toiminta-tapoja vastuullisen hankinnan varmistamiseksi
- sertifioimattomiin riskiraaka-aineisiin
- pitkiin ja monimutkaisiin toimitusketjuihin

S-ryhmän 10 suurinta hankintamaata

Maa	% kokonais-ostoista
Suomi	90,0 %
Ruotsi	2,3 %
Alankomaat	1,4 %
Saksa	1,0 %
Tanska	0,8 %
Kiina	0,6 %
Italia	0,5 %
Belgia	0,5 %
Viro	0,4 %
Liettua	0,4 %

S-ryhmän 10 suurinta riskihankintamaata

Maa	% kokonais-ostoista	% riskimaa-ostoista
Kiina	0,56 %	49 %
Kreikka	0,14 %	12 %
Turkki	0,11 %	10 %
Bangladesh	0,09 %	9 %
Thaimaa	0,06 %	5 %
Vietnam	0,03 %	2 %
Pakistan	0,03 %	2 %
Intia	0,02 %	2 %
Kambodža	0,02 %	2 %
Ecuador	0,02 %	1 %

Arvoketjun työntekijöitä koskevat toimintaperiaatteet

S2-1

S-ryhmä on sitoutunut kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikissa toiminnoissaan ja noudattamaan YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaista huolellisuutta kielteisten ihmisoikeusvaikutusten ennaltaehkäisemiseksi. S-ryhmä noudattaa toiminnassaan kansainvälisiä sekä toimintamaiden kulloinkin voimassa olevia kansallisia lakeja ja säädöksiä. S-ryhmän toimintaa ohjaavat myös kansainväliset sopimukset ja suositukset, kuten YK:n ihmisoikeuksien julistus, lasten ja naisten oikeuksia koskevien yleissopimusten periaatteet, ILO:n perussopimus työelämän perusoikeuksista sekä OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille.

S-ryhmän arvoketjun työntekijöitä, tunnistettuja olennaisia vaikutuksia ja huolellisuusvelvoiteprosessia koskevat periaatteet:

- **S-ryhmän vastuullisuusperiaatteissa** sitoudutaan kunnioittamaan ja edistämään ihmisoikeuksia ja kuvataan huolellisuusvelvoitteen mukainen toimintamalli.
- **S-ryhmän eettisissä periaatteissa** sitoudutaan kunnioittamaan ja edistämään ihmisoikeuksia.
- **S-ryhmän ihmisoikeusperiaatteissa** kuvataan huolellisuusvelvoitteen mukainen toimintamalli sekä ihmisoikeusasioiden johtaminen S-ryhmässä ja sidosryhmien osallistaminen.
- **amforin BSCI Code of Conduct** on osa S-ryhmän sopimuksia, ja toimittajien edellytetään sitoutuvan näihin toimintaohjeisiin.

Periaatteet koskevat kaikkia S-ryhmän toimintoja, sen arvoketjua sekä niitä maantieteellisiä alueita, joilla S-ryhmä toimii ja hankkii tuotteita ja palveluita. Periaatteet ovat SOK:n hallituksen sekä osuuskauppojen hallitusten hyväksymät, ja niiden toteutumisesta vastaavat edellä mainittujen johtoryhmät.

Sidosryhmien näkemykset on otettu huomioon periaatteita laadittaessa osana S-ryhmän jatkuvaa sidosryhmädialogia ja ulkoisen vastuullisuuden Advisory Groupin toiminnan kautta. Lue lisää SBM-2. Periaatteet ovat julkisesti saatavilla S-ryhmän verkkosivuilla.

Yhteydenpito arvoketjun työntekijöiden kanssa vaikutuksista

S2-2

S-ryhmä käy osana huolellisuusvelvoiteprosessiaan sidosryhmävuoropuhelua olennaisten sidosryhmien kanssa ja hyödyntää esimerkiksi erilaisia raportteja, selvityksiä ja tutkimuksia. Eri järjestöjen kanssa käydään säännöllisesti läpi ihmisoikeusvaikutuksia, huolellisuusvelvoiteprosessia sekä sen osa-alueita.

Työntekijöitä kuullaan arvoketjussa heitä edustavien järjestöjen kautta tai esimerkiksi kolmannen osapuolen sosiaalisen vastuun auditointien, ilmoituskanavien sekä digitaalisten työkalujen mahdollistamien ratkaisujen avulla. Auditoinnit sisältävät työntekijöiden haastatteluita. Ilmoituskanavien kautta työntekijät voivat kertoa väärinkäytöksistä. Digitaalisen kyselytyökalun kautta S-ryhmä pyrkii keräämään suoraan arvoketjun työntekijöiden näkemyksiä heitä koskevista vaikutuksista. Eri kanavien kautta saadut sidosryhmien näkemykset otetaan huomioon S-ryhmän huolellisuusvelvoiteprosessissa niin osana vaikutusten tunnistamista, niiden ehkäisyssä, korjaavien toimenpiteiden suunnittelussa, raportoinnissa kuin periaatteiden laadinnassa.

Heikoimmassa asemassa olevat ryhmät huomioidaan järjestövuoropuhelussa, sosiaalisen vastuun auditoinneissa, haastatteluissa sekä käytettäessä digitaalista kyselytyökalua osana arvoketjun työntekijädialogia

SOK-yhtymän ja osuuskauppojen johtoryhmät vastaavat huolellisuusvelvoiteprosessin ja myös sidosryhmien kuulemisen toteutumisesta.

Arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien kielteisten vaikutusten korjaaminen ja ilmoitusmekanismit

S2-3

Mikäli S-ryhmän tavara- tai palveluhankinnoissa tulee ilmi arvoketjun työntekijöihin liittyviä epäkohtia, asiasta käynnistetään selvitys välittömästi. Korjaavista toimenpiteistä sovitaan asianosaisen yhteistyökumppanin kanssa ja toimenpiteiden suorittamista seurataan muun muassa auditointien avulla. Yhteistyötä kumppanin kanssa ei ensisijaisesti katkaista, koska se ei edistä työntekijöiden asemaa arvoketjussa. Yhteistyö voidaan lopettaa tilanteessa, jossa yhteistyökumppani ei osoita halua ja sitoutumista kehittää toistuvasti havaittuja puutteita. Yhteistyö voidaan lopettaa myös, mikäli yhteistyökumppani ei suostu kolmannen osapuolen riippumattomaan auditointiin. Yhteistyökumppaneiden valmiuksia parantaa työntekijöiden olosuhteita pyritään lisäämään kouluttamalla itse sekä ohjaamalla toimittajia

Kuvaus S-ryhmän ihmisoikeuksien huolellisuusvelvoiteprosessista

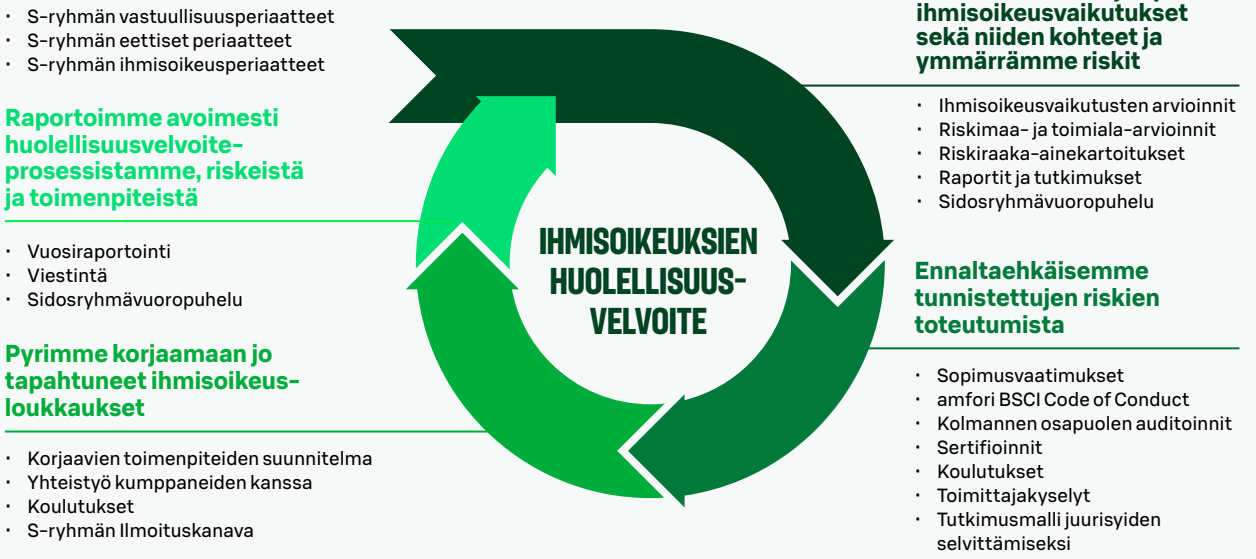

vastuullisuusverkosto amforin järjestämiin koulutuksiin. Erityisesti hankintaketjuissa S-ryhmällä ei aina ole mahdollista suoraan vaikuttaa puutteiden korjaamiseen. Tällöin vaikutusvallan kasvattaminen yhteistyöllä toisten yritysten, vastuullisuusaloitteiden ja muiden verkostojen kanssa on tärkeää.

S-ryhmä seuraa toimittajien auditointien arvosanoja ja edistymistä. Toimenpiteiden tehokkuutta seurataan uusinta-auditoinnein sekä toimittajavuoropuhelun kautta.

S-ryhmässä on käytössä yrityksen perustama, kolmannen osapuolen isännöimä ilmoituskanava työoloihin tai ihmisoikeuksiin liittyvien väärinkäytösepäilyjen raportoimiseen. Lisäksi hankintaketjussa työskenteleville työntekijöille on tarjolla amforin Speak for Change -ilmoituskanava, johon voi ilmoittaa ihmisoikeuksien loukkauksista amforin jäsenten hankintaketjuissa. amfori on kolmannen osapuolen yritysvastuualoite.

S-ryhmän ilmoituskanavan kautta tulleet ilmoitukset käsitellään niin, että ilmoitus voidaan tehdä turvallisesti ja ilmoittajan henkilöllisyys on suojattu. Ilmoituksia käsittelevät S-ryhmässä vain erikseen nimetyt henkilöt, jotka ovat velvollisia käsittelemään ilmoituksen puolueettomasti ja riippumattomasti.

Myös amforin kanavan kautta työntekijät käsittelevät ilmoituksia niin, että henkilöllisyys on suojattu. Esiin nousseet epäkohdat käsitellään yhdessä aloitteen osallisten jäsenten kanssa ja prosessia seurataan loppuun asti.

S-ryhmä pyrkii varmistamaan ilmoituskanavien toimivuutta viestimällä siitä koko henkilöstölle ja yhteistyökumppaneille. S-ryhmän ilmoituskanava löytyy S-ryhmän verkkosivuilta ja amforin ilmoituskanava amforin verkkosivuilta. Kanavien toimivuutta arvioidaan esimerkiksi ilmoitusmäärien avulla.

Arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimenpiteet ja niiden tehokkuuden seuranta

S2-4

YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaisesti S-ryhmä arvioi huolellisesti toimintansa ihmisoikeusvaikutuksia arvoketjussaan sekä pyrkii ehkäisemään ja lieventämään kielteisiä ihmisoikeusvaikutuksia. S-ryhmän ihmisoikeusvaikutusten arvioinnissa hyödynnetään eri järjestöjen ja viranomaisten raportteja ja tutkimuksia, maita koskevia riskinarviointeja (mm. amfori risk Compass -työkalua) sekä vuoropuhelua sidosryhmien, kuten kansalaisjärjestöjen, pohjoismaisten osuuskauppojen ja hankintaliittoumien, kanssa. Lisäksi hyödynnetään auditoinneista saatua tietoa ja kokemusta muun muassa tehtaiden työolojen valvonnasta. Arviointiin osallistuu S-ryhmän asiantuntijoita eri liiketoiminta-alueilta, hankinnasta, henkilöstöhallinnosta ja vastuullisuusyksiköstä. Kappaleessa kuvatut toimenpiteet koskevat kaikkia olennaisia vaikutuksia.

S-ryhmän ihmisoikeusvaikutusten hallitsemisen perusta on huolellisessa vaikutusten arvioinnissa ja toimenpiteiden kohdentamisessa sinne, missä mahdolliset vaikutukset ovat vakavimmat. YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaisesti toimenpiteiden priorisoinnissa on huomioitu vaikutuksen vakavuus ja peruuttamattomuus, todennäköisyys sekä se, onko vaikutus S-ryhmän suoraan aiheuttama vai epäsuora esimerkiksi liiketoimintasuhteen kautta. Vaikutusten arvioinnin pohjalta tunnistetaan ne toimenpiteet, joiden kautta voidaan parhaalla mahdollisella tavalla vaikuttaa tunnistettuihin vaikutuksiin.

Kielteisiä vaikutuksia pyritään ennaltaehkäisemään hankintaketjuissa monin tavoin, muun muassa sopimusvaatimuksin, toimittajadialogin, työntekijöiden kuulemisen, riskimaatavarantoimittajien auditointien, ihmisoikeusvaikutuksien juurisyihin perustuvan tutkimusmallin ja riskiraaka-aineiden sertifiointien avulla.

S-ryhmä odottaa kaikilta tuote- ja palvelutoimittajiltaan ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä tuotteiden jäljitettävyyttä raaka-aineiden alkuperään saakka. amfori BSCI Code of Conduct ja BEPI Code of Conduct ovat osa S-ryhmän sopimuksia.

Omien merkkien ja oman maahantuonnin riskimaaostot tehdään auditoiduilta tavarantoimittajilta. Riskimaat määritellään amforin Risk Compass -työkalun avulla. Sosiaalisen vastuun auditoinnissa tarkastetaan muun muassa työturvallisuuteen ja -terveyteen, palkkaukseen, järjestäytymiseen, työntekijöiden ja työnantajien vuoropuheluun, syrjimättömyyteen, lapsi- ja pakkotyöhön, työtunteihin ja ympäristön suojeluun liittyviä asiakokonaisuuksia.

Joissakin tuotteissa raaka-aine on peräisin riskimaasta, vaikka itse tuotteen valmistus tapahtuu matalan riskin maassa, kuten EU-alueella. S-ryhmän omien merkkien elintarvikkeista selvitetään pääraaka-aineen tuotantopaikka, ja pääraaka-aineen tuotantopaikat tuodaan asteittain vastuullisuusvarmennuksen tai muiden huolellisuusvelvoitteeseen liittyvien toimenpiteiden piiriin. Tavoitteen kanssa edetään tuoteryhmä kerrallaan. Vuonna 2025 selvitettiin erityisesti siementen ja jyvien, kahvin, säilykekalan ja banaanin toimitusketjuihin liittyviä sosiaalisen ja ympäristövastuun kysymyksiä. Lisäksi vuonna 2024 käynnistynyt mehuihin liittyvä selvitys jatkui vuoden 2025 aikana.

Tietyissä korkean riskin raaka-aineissa S-ryhmä edellyttää sertifiointia tai vastuullisuuden varmennusta raaka-aineen tuotantopaikkaan asti. Tällaisia raaka-aineita ovat kahvi, kaakao, tee, soija, puuvilla ja palmuöljy.

Luonnonmarjojen toimitusketjussa todettujen ihmisoikeusriskien johdosta S-ryhmä tarkensi vuonna 2025 sopimusehtojaan marjatoimittajille. Lisäksi alan haasteista on käyty dialogia toimittajien, viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Kesällä 2025 myös pilotoitiin yhteistyössä toimittajien kanssa digitaalista kyselytyökalua, jolla selvitettiin marjanpoimijoiden näkemyksiä ja kokemuksia esimerkiksi rekrytoinnista ja vastuullisesta työelämästä.

Palveluhankinnoissa S-ryhmä kiinnittää erityisesti huomiota työperäisen hyväksikäytön riskeihin Suomessa. Huolellisuusvelvoitteen noudattaminen on myös palveluhankinnoissa sopimusvaatimuksena. Lisäksi S-ryhmä käy aktiivista vuoropuhelua asiasta toimittajiensa kanssa.

Vuonna 2025 laajennettiin digitaalisen kysetyökalun käyttöä siivouspalvelutoimittajien työntekijöille. Tavoitteena oli kuulla siivoustyöntekijöiden oikeuksista suoraan heiltä itseltään. Kyselyyn vastasi työntekijöitä kolmen osuuskaupan alueella.

S-ryhmässä on myös laadittu sisäinen toimintaohje ja perehdytetty henkilökuntaa ihmiskaupan ja työperäisen hyväksikäytön tunnistamiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi.

S-ryhmä on tunnistanut keinoja, joilla se voi entistä tehokkaammin hallita ja vähentää toimitusketjun työntekijöihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia. S-ryhmä

kehittää esimerkiksi työntekijöiden kuulemisen menetelmiä, toimittajayhteistyötä ja -koulutuksia sekä huolellisuusvelvoitteen toimenpiteiden kattavuutta.

Vuoden 2025 aikana omien merkkien ja oman maahantuonnin riskimaissa sijaitsevissa tehtaissa ei tehty yhtään Zero tolerance -havaintoa vastuullisuusauditoinnin yhteydessä. Zero tolerance -havainnosta on kyse, kun havainto koskee lapsi- tai pakkotyövoimaa, epäinhimillistä kohtelua, välitöntä vaaraa aiheuttavaa turvallisuuspuutetta tai lahjontaa.

Toimenpiteiden tehokkuutta seurataan muun muassa auditointien, toimittajadialogin ja sidosryhmädialogin kautta, jotka on raportoitu osioissa S2-2 ja S2-5.

Toimenpiteet eivät edellytä merkittäviä toimintamenoja, koska toimenpiteet toteutetaan osana muita prosesseja.

Arvoketjun työntekijöitä koskevat tavoitteet

S2-5

S-ryhmän omien merkkien ja oman maahantuonnin riskimaaostot tehdään auditoiduilta toimittajilta. Auditoinneissa tarkastetaan esimerkiksi johtamiskäytäntöön, työturvallisuuteen ja -terveyteen, palkkaukseen, järjestäytymiseen, työntekijöiden ja työnantajien vuoropuheluun, syrjimättömyyteen, lapsi- ja pakkotyöhön, työtunteihin ja ympäristön suojeluun liittyviä asiakokonaisuuksia.

S-ryhmän tavoitteena on, että omien merkkien ja oman maahantuonnin auditointiaste on 100 prosenttia. Auditointien kautta pyritään varmistamaan, että tunnistetut kielteiset vaikutukset eivät toteudu.

Auditoinnit järjestelmittäin

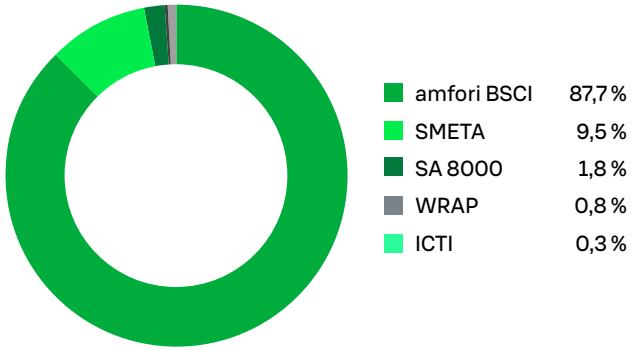

amfori BSCI -auditointien arvosanat

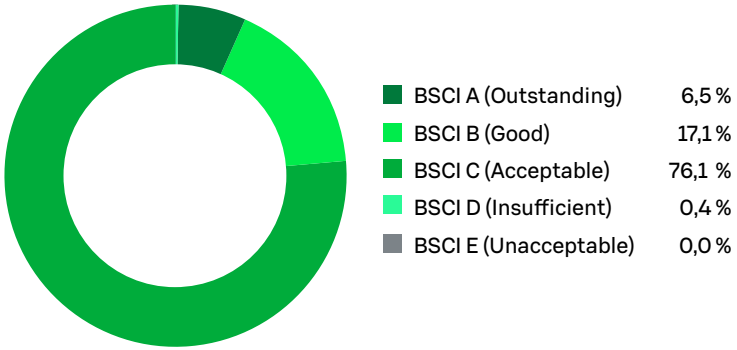

S-ryhmä seuraa toimenpiteiden vaikuttavuutta auditointien kattavuuden, arvosanojen ja uudelleenauditointien kautta.

S-ryhmä on tunnistanut, että tiettyjen raaka-aineiden alkutuotannossa voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia työ- ja ihmisoikeuksille sekä ympäristölle. Näitä raaka-aineita ovat kahvi, tee, kaakao, soija, palmuöljy ja puuvilla. S-ryhmä on asettanut tavoitteeksi, että omien merkkien ja ravintoloissa käytetyt riskiraaka-aineet ovat raaka-ainesertifioituja tai kolmannen osapuolen vastuullisuusvarmennuksen piirissä. Sertifioinnin ja varmennuksen kautta pyritään ehkäisemään, että tunnistetut kielteiset vaikutukset eivät toteudu.

amfori BSCI -auditointien tulokset osa-alueittain

Täydet auditoinnit (kts. viime vuoden vastuullisuusraportti s. 104)

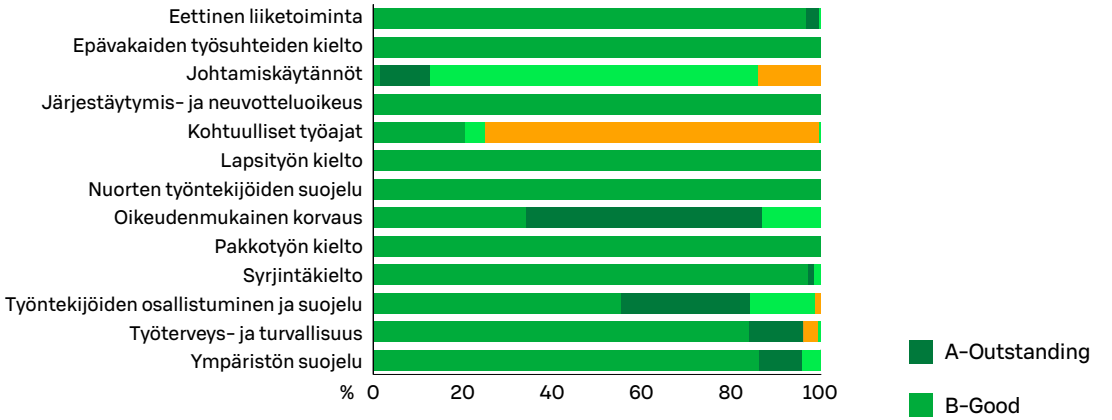

Uudelleenauditoinnit

Tavoite	Mittayksikkö	Tavoitearvo	Tavoitevuosi	2025
Tavoitteena on, että omien merkkien ja oman maahantuonnin riskimaaostot tehdään auditoiduilta toimittajilta.	%	100	Jatkuva	99 %
Tavoitteena on, että omien merkkien tuotteissa ja S-ryhmän ravintoloissa käytetään vain sertifioitua tai vastuulliseksi varmennettua kahvia.	% myyntivolyymista	100	Jatkuva	Omat merkit: 100 % Ravintolat: 99 %
Tavoitteena on, että omien merkkien tuotteissa ja S-ryhmän ravintoloissa käytetään vain sertifioitua teetä.	% myyntivolyymista	100	Jatkuva	Omat merkit: 100 % Ravintolat: 83 %
Tavoitteena on, että omien merkkien tuotteissa käytetään vain sertifioitua kaakaota.	% myyntivolyymista	100	Jatkuva	Omat merkit: 99 %
Tavoitteena on, että omien merkkien tuotteissa raaka-aineena käytetty, riskialkuperää oleva soija ja omien merkkien tuotteissa käytetyn eläinperäisen raaka-aineen (liha, kala, maito, kananmuna) tuotantoketjuissa käytetty riskialkuperääoleva rehusoija ovat sertifioituja. Lisäksi tavoitteena on, että ravintoloiden ja kahviloiden annoksissa käytetty soija sekä niissä käytettyjen eläinperäisten raaka-aineiden (liha, kala, maito, kananmuna) tuotantoketjuissa käytetty riskialkuperää oleva rehusoija on sertifioitua.	% myyntivolyymista	100	Jatkuva	S-ryhmän tuotteissa raaka-aineena tai eläinperäisten tuotteiden tuotantoketjuissa rehuna käytetystä riskialkuperää olevasta soijasta 92 % on sertifioitua.
Tavoitteena on, että omien merkkien ja oman maahantuonnin tuotteissa käytetään ainoastaan vastuullisesti tuotettua puuvillaa vuoden 2025 loppuun mennessä.	%	100	2025	93 %
Tavoitteena on, että omien merkkien tuotteissa ja ravintoloiden syväpaistoöljyssä käytetään vain jäljitettävää, sertifioitua palmuöljyä.	%	100	jatkuva	Omat merkit: 100 % Ravintoloiden syväpaistoöljyssä ei käytetty palmuöljyä.

S-ryhmän arvoketjun työntekijöihin liittyvien tavoitteiden aihepiiriä käsitellään sidosryhmien kanssa osana S-ryhmän sidosryhmädialogia ja osana yhteydenpitoa arvoketjun työntekijöiden kanssa. Yhteydenpitoa arvoketjun työntekijöiden kanssa on kuvattu kappaleessa S2-2. Lue lisää sidosryhmädialogista kappaleesta SBM-2.

Tavoitteilla vastataan tunnistettuihin vaikutuksiin, ja niiden kautta seurataan edistymistä vaikutusten, hallinnassa ja varmistetaan huolellisuusvelvoiteprosessin tehokkuutta. Tavoitteet ovat keino johtaa edellä kuvattuja toimintaperiaatteita käytäntöön sekä noudattaa YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavia periaatteita. Tavoitteet koskevat S-ryhmän omia merkkejä ja omaa maahantuontia sekä raaka-ainesertifiointien osalta S-ryhmän ravintoloissa myytäviä tuotteita. Tavoitteita seurataan vuosittain, ja tavoitteessa edistymistä verrataan 100 prosentin toteumaan.

Tavoitteet on asetettu osana S-ryhmän vastuullisuusohjelmaa, ja ohjelman aiheista käydään sidosryhmädialogia osana jatkuvaa prosessia. Osana kaksoisolennaisuusanalyysia on osallistettu sidosryhmiä, ja tätä tietoa hyödynnetty tavoitteiden asetannassa. Suoraan arvoketjun työntekijöiltä kerätty tieto auditoinneista ja kyselytyökalun kautta on myös vaikuttanut tavoitteiden asettamiseen.

VAIKUTUKSEN KOHTEENA OLEVAT YHTEISÖT

ESRS S3

S-ryhmällä on merkittäviä alueellisia vaikutuksia Suomessa sen 19 osuuskaupan kautta. Valtakunnallisena toimijana S-ryhmän hankintakanavat ulottuvat laajasti eri puolelle Suomea. Osuuskaupat hankkivat paikallisia tuotteita ja investoivat alueiden kehittämiseen. Osuuskaupat ovat suuria työllistäjiä alueillaan ja tarjoavat nuorille harjoittelu- ja kesätyömahdollisuuksia. Yli 2 000 toimipaikan kautta S-ryhmä tarjoaa tuotteita ja palveluita ympäri Suomen.

Osuustoiminnallisen yritysmuodon ansiosta S-ryhmän osuuskauppojen liiketoiminnassa kiertävä raha hyödyttää osuuskauppojen asiakasomistajia ja varmistaa alueellista hyvinvointia ja elinvoimaisuutta. Toiminnan tuotto investoidaan asiakasomistajien eduksi kehittämällä palveluja ja uusimalla toimipaikkoja. Asiakasomistajat saavat S-ryhmästä enemmän hyötyä kuin muut asiakkaat, esimerkiksi Bonusta ostoistaan.

Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta

Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät olennaiset vaikutukset

	Osa-aihe	Vaikutus	Aikaväli	Arvoketju	Kuvaus	Hallinta
Yhteisön taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset oikeudet	Alueiden ja yhteisöjen elinvoimaisuus	Tosiasiallinen myönteinen	Pitkä	Loppupää	· S-ryhmän yritykset ja osuuskaupat hankkivat tuotteita laajasti ympäri Suomen ja investoivat alueilleen.	Kotimaan ja paikallinen hankinta
Yhteisön taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset oikeudet	Alueiden ja yhteisöjen elinvoimaisuus	Tosiasiallinen myönteinen	Pitkä	Loppupää	· S-ryhmä työllistää alueilla ja syrjäseuduilla.	Työllistäminen alueellisesti

Vaikutuksen alaisiin yhteisöihin liittyvät toimintaperiaatteet

S3-1

S-ryhmä pyrkii edistämään vastuullisuusperiaatteidensa mukaisesti hyvinvointia ja alueellista elinvoimaisuutta niissä yhteisöissä, joissa se toimii. Osuuskaupat ovat jäsentensä omistamia, ja ne ovat vahvasti kytköksissä niiden yhteisöjen kehittämiseen, joissa ne toimivat.

Yhteydenpito vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa

S3-2

Sidosryhmävuoropuhelua on kuvattu osiossa SBM-2.

Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin kohdistuvien kielteisten vaikutusten korjaaminen ja ilmoitusmekanismit

S3-3

S-ryhmällä ei ole olennaiseksi tunnistettuja kielteisiä vaikutuksia yhteisöihin.

S-ryhmän ilmoitusmekanismeja on kuvattu osiossa SBM-2 ja G1-3.

Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät toimenpiteet ja niiden tehokkuuden seuranta

S3-4

S-ryhmän yritykset pyrkivät edistämään hyvinvointia ja alueellista elinvoimaisuutta niissä yhteisöissä, joissa ne toimivat. Osuuskaupat ovat suuria työllistäjiä alueillaan. Ne myös tarjoavat nuorille merkittävästi kesätyö- ja harjoittelupaikkoja. Vuonna 2025 S-ryhmä työllisti Suomessa yli 45 000 henkilöä.

S-ryhmän toimipaikkaverkosto kattaa päivittäistavarakaupan myymälöitä, liikennemyymälöitä, ravintoloita ja hotelleja. Toimipaikkaverkosto kattaa 2 060 toimipistettä. Palveluverkoston ylläpitäminen tukee osaltaan alueiden elinvoimaisuutta. S-ryhmä investoi Suomeen 683 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Osuuskaupat hankkivat kotimaisia tuotteita laajasti. Sataprosenttisesti suomalaiselle kaupparyhmälle valikoimien korkea kotimaisuusaste ja ruokaketjun toimivuus ovat tärkeitä asioita. S-ryhmä on Suomen suurin ruokakaupan toimija ja suuri suomalaisen ruoan myyjä. Kotimaisten tuotteiden menekki tukee muun muassa työllisyyttä Suomessa. Paikallisten tuotteiden suosiminen vahvistaa yhteisön yhteenkuuluvuutta ja elinvoimaisuutta. Kun paikalliset yritykset menestyvät, ne voivat investoida takaisin yhteisöön esimerkiksi tukemalla paikallisia tapahtumia ja palveluita. S-ryhmä haluaa edistää aktiivisesti kotimaisen ruoan menestystä ja tulevaisuutta omien tekojensa kautta sekä tarjoamalla asiakkaillensa erilaisia vaihtoehtoja tuotteiden ja palveluiden kautta.

Esimerkiksi S-ryhmän Kotimaista-tuotteet täyttävät aina yleisesti hyväksytyt Hyvää Suomesta -merkin tai Sirkkalehtimerkin kotimaisuusvaatimukset, eli niiden raaka-aineet ovat alkuperältään suomalaisia, ja tuotteet on valmistettu Suomessa. ABC-ravintoloissa on tarjoiltu vain kotimaista sian-, naudan- ja broilerinlihaa vuodesta 2015. Lisäksi S-mobiilin Omat ostot -palvelun kotimaisuuslaskurin avulla voi seurata ostamiensa ruokatuotteiden raaka-aineiden ja valmistuksen kotimaisuutta.

Vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevat tavoitteet

S3-5

Tavoite	Mitta-yksikkö	Tavoite-arvo	Tavoite-vuosi	2025
Kotimaisuusaste	%	80	2030	75

Tavoitteena on, että vuoden 2030 loppuun mennessä 80 prosenttia S-ryhmän myymästä ruoasta on kotimaista. Vuonna 2025 ruokakaupoissa ja ravintoloissa myydyistä elintarvikkeista 75 prosenttia oli kotimaassa valmistettua. Luku on laskettu myydyistä elintarvikkeista ja ravintoloiden hankinnoista (kg, l).

KULUTTAJAT JA LOPPUKÄYTTÄJÄT

ESRS S4

S-ryhmällä on vaikutuksia asiakkaisiin sen myymien tuotteiden ja palveluiden sekä toimipaikkaverkoston kautta. S-ryhmä pitää yllä huoltovarmuutta toimintojensa kautta. S-ryhmä käsittelee huomattavaa määrää asiakkaiden dataa, ja tietosuojan varmistaminen on tärkeä osa toimintaa. Hyvin hoidettu data parantaa myös asiakaskokemusta.

Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyvien vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta

ESRS 2 SBM-3

S-ryhmän vaikutukset asiakkaisiin liittyvät ryhmän myymiin tuotteisiin ja palveluihin, toimipaikkaverkostoon sekä yrityksen käsittelemään henkilötietoon. S-ryhmä tarjoaa toimipaikkaverkostonsa kautta laajasti tuotteita ja palveluita ympäri Suomen sekä ylläpitää huoltovarmuutta. S-ryhmä käsittelee huomattavaa määrää asiakkaiden ja henkilöstön henkilötietoja.

S-ryhmän mahdollinen kielteinen vaikutus liittyy tietosuojaan ja mahdolliseen tietovuotoon. Mahdollinen riski tunnistettiin tuoteturvallisuuteen liittyen, koska S-ryhmä myy tuotteita laajalle asiakasjoukolle. S-ryhmällä voi olla myönteisiä vaikutuksia, koska se voi ohjata asiakkaita kohti kestäviä valintoja valikoimiensa kautta sekä tarjoamalla esimerkiksi digitaalisia palveluita ja tietoa tuotteista ja palveluista.

Asiakkaat vaikuttavat S-ryhmään vaalien kautta, koska osuuskauppojen jäsenet äänestävät osuuskauppojen vaaleissa.

Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyvät olennaiset vaikutukset

	Osa-aihe	Vaikutus	Aikaväli	Arvoketju	Kuvaus	Hallinta
Tietoihin liittyvät kuluttajiin ja/tai loppukäyttäjiin kohdistuvat vaikutukset	Yksityisyys	Mahdollinen kielteinen	Keskipitkä	Loppupää	· S-ryhmässä käsitellään henkilötietoja laajasti ja käsittely on merkittävä osa toimintaa. Ryhmällä on hallussaan merkittävä määrä henkilötietoja, mikä voisi tietovuodon sattuessa aiheuttaa kielteisiä vaikutuksia asiakkaille.	· Tietoturvan organisatoriset sekä tekniset hallintakeinot. Tällaisia ovat esimerkiksi olemassa olevat politiikat, ohjeet ja koulutukset, identiteettienhallinta, pääsynhallinta, toimitusketjun hallinta, tietoturvan valvonta ja poikkeamienhallinta, haittaohjelmilta suojautuminen, turvallinen kehittäminen sekä useat muut operatiiviset ja tekniset tietoturvariskien hallintakeinot.
Kuluttajien ja/tai loppukäyttäjien sosiaalinen inkluusio	Tuotteiden ja palveluiden saanti	Tosiasiallinen myönteinen	Pitkä	Loppupää	· Ryhmä ylläpitää kansallista huolto-varmuutta ja tarjoaa syrjimättömästi kattavan kauppa- ja palveluverkoston, jonka palveluihin kaikilla on oikeus.	· Toimipisteverkoston ylläpitäminen maanlaajuisesti · Huoltovarmuuden ylläpitäminen
Tietoihin liittyvät kuluttajiin ja/tai loppukäyttäjiin kohdistuvat vaikutukset	Laadukkaiden tietojen saanti	Tosiasiallinen myönteinen	Pitkä	Loppupää	· S-ryhmä voi edistää kestävää kuluttamista valikoimien, palveluiden sekä asiakasviestinnän kautta.	· Asiakasviestintä · Digitaaliset palvelut · Valikoima

Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyvät olennaiset riskit

	Osa-aihe	Aikaväli	Arvoketju	Kuvaus	Hallinta
Kuluttajien ja/tai loppukäyttäjien henkilökohtainen turvallisuus	Terveys ja turvallisuus	Keskipitkä	Loppupää	· Omavalvonnan pettäminen ja tuotteen myyminen voisivat aiheuttaa kuluja sekä oikeusprosessin ja korvausvelvollisuuden että merkittävän mainehaitan muodossa.	· Omavalvontajärjestelmä ja -ohjeet · Vakavan tuotevirheen toimintamalli ja kriisiviestintämalli · Koulutukset · Tuote- ja tavarantoimittaja-arvioinnit

Kuluttajien ja loppukäyttäjien edut ja näkemykset

ESRS 2 SBM-2

Kuluttajien ja loppukäyttäjien edut ja näkemykset on kuvattu osiossa SBM-2.

Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyvät toimintaperiaatteet

S4-1

S-ryhmän vastuullisuusperiaatteiden mukaan S-ryhmä tarjoaa kattavan kauppa- ja palveluverkoston, jonka tuotevalikoima ja palvelut ovat laajasti saavutettavissa. S-ryhmä haluaa mahdollistaa asiakkaille terveelliset ja turvalliset tuotteet sekä syrjimättömät, luotettavat ja asiakkaan tarpeita vastaavat palvelut. Laajojen datamäärien lainmukainen ja huolellinen ylläpito on tärkeää. S-ryhmällä on myös tärkeä rooli Suomen huoltovarmuuden ylläpitämisessä ja edistämisessä.

SOK:n hallituksen ja osuuskauppojen hallitusten hyväksymät tietosuojaperiaatteet sekä periaatteita täydentävät SOK-yhtymän ja osuuskauppojen tietosuojapolitiikat ohjaavat S-ryhmässä kaikkea henkilötiedon käsittelyä. Kukin S-ryhmän organisaatio vastaa siitä, että tietosuojaperiaatteet ja näitä täydentävä tietosuojapolitiikka toteutetaan omassa organisaatiossa.

Yhteydenpito kuluttajiin ja loppukäyttäjiin

S4-2

S-ryhmällä on laajasti eri kanavia käytössä, kun se viestii asiakkaille. S-ryhmä viestii ajankohtaisista osuuskaupan jäsenyyteen liittyvistä asioista, kuten vaaleista ja jäsenyyden tilasta, säännönmukaisesti asiakasomistajille. Tähän velvoittaa myös osuuskuntalaki.

Kaupparyhmän tärkein yhteydenpitokanava asiakasomistajiin on S-mobiili-sovellus, jonka voivat ottaa käyttöön sekä asiakasomistajat että asiakasomistajatalouksiin kuuluvat. Sovelluksen kautta voi esimerkiksi seurata kertynyttä Bonusta, tutustua uusimpiin etuihin ja hoitaa pankkiasioita. Myös kuitit löytyvät helposti samasta sovelluksesta.

Kattavasti tietoa kaupparyhmän ajankohtaisista asioista julkaistaan myös S-ryhmän sekä osuuskauppojen verkkosivuilla sekä sosiaalisen median kanavissa. Asiakasomistajuuteen liittyvät asiat puolestaan löytyvät S-kanavalta. Lisäksi asiakkaat voivat halutessaan vastaanottaa uutiskirjeitä ja muita ajankohtaisia sisältöjä esimerkiksi sähköpostiinsa. Asiakkaille viestitään myös monikanavaisen Yhteishyvä-median kautta. Sähköisen median kanavien lisäksi Yhteishyvä-lehti jaellaan laajassa myymäläverkostossa. Markkinointilupia voi hallinnoida S-mobiilissa, S-käyttäjätilillä tai olemalla yhteydessä asiakaspalveluun. Lisäksi esimerkiksi takaisinvetotilanteissa voidaan suorakontaktoida tuotetta ostaneita asiakkaita.

Yhteydenpito ja prosessit kuluttajien ja loppukäyttäjien kanssa tietosuojaan liittyvissä asioissa

S-ryhmällä on prosessit ja kanavat, jotka mahdollistavat rekisteröityjen oikeuksien asianmukaisen toteuttamisen.

S-ryhmällä on Suomessa verkkosivuillaan julkinen tietosuojasivusto, johon on koottu kattavasti tietoa S-ryhmän toteuttamasta henkilötietojen käsittelystä ja ohjeita rekisteröidyille. Osuuskaupoilla on lisäksi omat tietosuojasivustot, joilla kuvataan kunkin osuuskaupan rekisterinpitäjänä toteuttama henkilötietojen käsittely.

S-ryhmän asiakasomistajat ja asiakkaat voivat tutustua S-ryhmän asiakasomistaja- ja asiakasrekisterin sisältämiin henkilötietoihin kirjautumalla S-käyttäjätililleen. Asiakasomistajien on lisäksi mahdollista tarkastella omia ostotietojaan ja kulutustottumuksiaan S-käyttäjätilillä ja S-mobiilissa Omat ostot -osiossa. Rekisteröidyt voivat tehdä pyynnön tutustua omiin henkilötietoihinsa myös sähköisen verkkolomakkeen kautta tai olemalla yhteydessä henkilötietojen käsittelystä vastaavaan rekisterinpitäjään. Julkisella tietosuojasivustolla kuvataan myös ohjeet tilanteisiin, joissa rekisteröity haluaa pyytää itseään koskevien henkilötietojen oikaisua tai poistamista.

Vuonna 2025 asiakasomistaja- ja asiakasrekisterissä henkilötietoihin tutustuttiin 2 734 kertaa, joista 98,7 prosenttia itsepalveluna S-käyttäjätilillä. Muiden rekisterien osalta S-ryhmälle esitettiin neljä pyyntöä tutustua omiin henkilötietoihin. Vuonna 2025 S-ryhmälle tehtiin yhdeksän omien henkilötietojen poistopyyntöä.

S-ryhmä kysyy säännöllisin väliajoin asiakasomistajilta heidän suhtautumisestaan S-ryhmän tapaan kerätä asiakastietoja ja käyttää niitä eri tarkoituksiin. Tutkimuksen tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

S-ryhmä dokumentoi kaikki henkilötietojen tietoturvaloukkaukset ja tekee tietoturvaloukkauksista ilmoitukset tietosuojaviranomaiselle, mikäli tapahtumasta aiheutuu rekisterinpitäjän arvion mukaan riskiä rekisteröidylle. Jos riski rekisteröidylle arvioidaan todennäköisesti korkeaksi, ilmoittaa S-ryhmän rekisterinpitäjä ilman aiheetonta viivytystä tietoturvaloukkauksesta myös rekisteröidylle, jonka henkilötietojen suoja on vaarantunut.

Kuluttajapalautekanavat

S4-3

Kuluttajien omistamana osuuskaupparyhmänä S-ryhmälle on tärkeää kehittää palveluita asiakkaitaan kuunnellen. S-ryhmä kysyy säännöllisesti asiakkaidensa näkemyksiä tuotteisiin, palveluihin ja esimerkiksi vastuullisuuteen liittyen. Asiakastyytyväisyydestä kysytään eri kanavien kautta, esimerkiksi S-mobiilissa tai sähköpostitse. Tutkimuskutsuja lähtee vuosittain noin 13 miljoonaa. Ässäraatiin kuuluvat asiakasomistajat, jotka haluavat olla kehittämässä S-ryhmän tarjoamia palveluita. Ässäraatiin kuuluu noin 22 000 henkilöä.

Tutkimusten ja S-mobiilin ”Kuinka onnistuimme tänään” -kyselyn lisäksi palautetta voi antaa S-kanavan kautta palautelomakkeella tai soittamalla asiakaspalveluun. Lisäksi asiakkaat voivat ottaa yhteyttä suoraan toimipisteisiin. Omien merkkien ja omaa maahantuontia koskevaa neuvontaa sekä palautteita voi antaa S-kuluttajaneuvonnan kautta. Tuotevalikoimiin voi vaikuttaa muun muassa Sinuntoive- tai Korttelitoive-sivustojen kautta.

Lisäksi S-ryhmän ilmoituskanavan kautta asiakkaat voivat ilmoittaa, mikäli epäilevät väärinkäytöksiä tai S-ryhmän eettisen periaatteiden vastaista toimintaa.

Kuluttajiin liittyvät toimenpiteet ja tehokkuuden seuranta

S4-4

Tietosuoja

Tietosuojaa hallitaan S-ryhmässä keskitetyllä mallilla, jota ohjaa SOK.

Jotta S-ryhmän toiminnassa huomioidaan tietosuojalainsäädännön vaatimukset asianmukaisesti sisäänrakennetun tietosuojan edellyttämin tavoin, tietosuoja- ja tietoturvallisuusarviointi tehdään henkilötietojen käsittelyn suunnitteluvaiheessa. Vuonna 2025 S-ryhmässä avattiin yli 279 S-ryhmän projekteja, hankkeita ja muutostöitä koskevaa tietosuoja- ja tietoturvallisuusarviointia. Kattavampi tietosuojaa koskeva vaikutusten arviointi (DPIA, Data Protection Impact Assessment) tehdään lisäksi lainsäädännön edellyttämissä tilanteissa.

S-ryhmä edellyttää kaikilta henkilötietoja käsitteleviltä yhteistyökumppaneilta tietosuojalainsäädännön ja sopimuksissa määriteltyjen tietosuoja- ja tietoturvallisuusvelvoitteiden noudattamista. Henkilötietoja S-ryhmän lukuun käsittelevien yhteistyökumppanien kanssa laaditaan lainsäädännön edellyttämä kirjallinen tietojenkäsittelysopimus sekä sovitaan tietoturvallisuutta koskevista vaatimuksista.

Tietosuojan toteuttamista seurataan S-ryhmässä muun muassa tietosuojan kypsyyden tason itsearvioinneilla sekä tietosuojan toteuttamista koskevien mittareiden avulla.

SOK:n tietosuojavastaava valvoo riippumattomassa roolissaan tietosuojan vaatimustenmukaisuuden toteutumista S-ryhmässä ja raportoi tietosuojan tilasta S-ryhmässä SOK-yhtymän ja osuuskauppojen hallituksille kaksi kertaa vuodessa. S-Pankin osalta tämä tehtävä on S-Pankin tietosuojavastaavalla.

S-ryhmässä tietosuojaperiaatteita ja tietosuojapolitiikkoja täydentävät tarkemmat ohjeet, jotka käsittävät keskeiset vaatimukset, prosessit ja toimintaohjeet tietosuojan toteuttamiseen sekä poikkeamien ja riskien tunnistamiseen ja käsittelyyn. Ohjeet ovat helposti koko S-ryhmän henkilöstön saatavilla.

Tietosuojasta viestitään säännöllisesti S-ryhmän sisäisen viestinnän kanavissa.

Jokaisen S-ryhmän työntekijän perehdytykseen ja jatkuvaan koulutukseen kuuluu tietosuojan perusosaamisen saavuttaminen ja ylläpitäminen. Tietosuojan perusverkkokoulutuksen suoritti vuonna 2025 noin 42 200 työssään henkilötietoja käsittelevää s-ryhmäläistä. Lisäksi S-ryhmä kouluttaa asiantuntija- ja asiakaspalvelutehtävissä toimivia työntekijöitä sekä johtoryhmiä syventävällä tietosuojan verkkokoulutuksella sekä tarpeen mukaan myös muissa yhteyksissä. Tietoturvallisuustietoisuuden ylläpitämiseksi työntekijöille tarjotaan tietojenkalastelun tunnistamisen koulutusta säännöllisten tietoturvallisuuskoulutusten ja tietoturvallisuutta koskevien ohjeiden lisäksi.

S-ryhmän rekisterinpitäjät, kuten osuuskaupat, ovat nimenneet tietosuojayhteyshenkilöt. Tietosuojayhteyshenkilöt on koulutettu tukemaan organisaatioitaan tietosuojaa koskevan lainsäädännön vaatimusten toteuttamisessa sekä tietosuojakulttuurin ja tietosuojaan liittyvän tietoisuuden edistämisessä.

Tuoteturvallisuus

S-ryhmässä SOK hallinnoi hankinta-, logistiikka- ja myymälätoimintoihin liittyviä omavalvontaohjeita ja prosesseja, joilla ohjataan tuoteturvallisuuden ja vaatimustenmukaisuuden toteuttamista.

Päivittäistavarakauppa

S-ryhmän myymäläverkoston keskitetyt omavalvontaohjeet kattavat elintarvikkeiden myynti- ja käsittelyolosuhteet sekä vaaratekijöiden hallinnan. Jokainen osuuskauppa ja kaikki elintarvikkeita myyvät myymälät ovat mukana S-ryhmän omavalvontajärjestelmässä, ja kussakin myymälässä on nimetty omavalvonnasta vastaava yhteyshenkilö. S-ryhmän keskitetyllä omavalvonnan tapahtumien raportoinnilla tuetaan mahdollisimman yhtenäistä vaatimustenmukaisuuden ja tuoteturvallisuuden toteutumista.

S-ryhmä kouluttaa omavalvonnan yhteyshenkilöitä tukemaan organisaatioitaan elintarviketurvallisuutta koskevan lainsäädännön vaatimusten toteuttamisessa sekä elintarviketurvallisuuskulttuuriin ja riskienhallintaan liittyvän tietoisuuden edistämisessä.

Poikkeamien hallinnan osalta S-ryhmässä on käytössä keskitetty vakavan tuotevirheen toimintamalli ja kriisiviestintämalli, jolla tuetaan kaikkia osuuskauppoja ja S-ryhmän vähittäiskaupan myymälöitä.

Tilanteessa, missä riski tuoteturvallisuuden vaarantumiselle arvioidaan todennäköisesti korkeaksi, S-ryhmässä nimetyt vastuuhenkilöt käynnistävät ilman aiheetonta viivytystä tuotteiden poistamisen myynnistä, viranomaistiedottamisen sekä tilanteen vaatiman kuluttajatiedottamisen.

S-ryhmän vähittäiskaupan hankintaa koskevat omavalvontaohjeet käsittävät keskeiset vaatimukset, prosessit ja toimintaohjeet tuotteiden vaatimustenmukaisuuden, jäljitettävyyden ja turvallisuuden varmistamiseen.

S-ryhmän nimetyt asiantuntijat vastaavat tuote- ja tavarantoimittaja-arvioinneista ja seurannasta näiden ohjeiden mukaisesti. Tuotteiden valmistuksen valvontaa tukevat tuotteita ja valmistusta koskevat standardit sekä auditoinnit. S-ryhmä hyödyntää omien tuotemerkkien tuotteiden valmistajien elintarviketuotannon arvioinnissa laajasti erilaisia tuoteturvallisuussertifiointeja. S-ryhmä hyväksyy muun muassa seuraavat standardit: BRC, IFS, FSSC 22000 ja ISO 22000. Lisäksi S-ryhmä toteuttaa omia auditointeja tuoteturvallisuusprosessien arvioimiseksi ja S-ryhmän laatuvaatimusten toteutumisen varmentamiseksi.

S-ryhmä testaa säännöllisesti tuotenäytteitä ennen tuotteiden myyntiin saattamista sekä varastoinnin ja myynnin aikana. Näytteet liittyvät pääasiassa omien tuotemerkkien tuotekehitykseen ja laadunvarmistukseen. Näytteistä tutkitaan turvallisuus- ja laatuvaatimusten toteutumista. Suurin osa tutkimuksista toteutetaan ulkopuolisissa tutkimus- ja testauslaboratorioissa.

Meira Nova

Meira Novassa tuoteturvallisuuden varmistaminen pohjautuu S-ryhmän yhteisiin ohjeistuksiin, kriisiviestinnän ja riskienhallinnan prosesseihin.

Meira Nova Oy:n tuoteturvallisuus perustuu viranomaisen hyväksymään omavalvontasuunnitelmaan, joka kattaa koko logistiikkakeskuksen toiminnan ja ulkoistetut palvelut.

Hygieniapassi vaaditaan kaikilta pakkaamattomia elintarvikkeita käsitteleviltä, ja hygieniavalvontaa toteutetaan päivittäin. Tuotteiden laadunvarmistus tehdään vastaanoton yhteydessä aistinvaraisesti sekä näytteenottosuunnitelman mukaisesti laboratoriotutkimuksin. Non-food-tuotteiden vaatimustenmukaisuus varmistetaan dokumentaatiolla ja sopimusehdoilla. Kuljetus- ja varastoprosesseissa seurataan lämpötiloja automaattisesti ja pistokokein.

Auditoinnit ja toimittajahallinta varmistavat tuoteturvallisuuden koko toimitusketjussa. Meira Nova hyödyntää toimittajavalinnassaan tuoteturvallisuusstandardeja, kuten BRC, IFS, FSSC 22000 ja ISO 22000. Meira Novan laadunhallinta perustuu sertifioituun ISO 9001 -laadunhallintajärjestelmään.

Huoltovarmuus

S-ryhmä on osa ruokahuollon varmistamisen kokonaisuutta, jossa se toimii tiukassa yhteistyössä elintarviketeollisuuden ja viranomaisten kanssa. Tätä yhteistyötä on tehty vapaaehtoisesti jo 1960-luvulta lähtien.

Varautuminen ja jatkuvuuden turvaaminen on osa S-ryhmän toimintaa niin tuotteiden hankinnassa, jakelussa kuin myymälöiden toiminnassa. Päivittäistavarakauppa ry:n (PTY) jäsenenä S-ryhmä on mukana Suomen

huoltovarmuustoiminnassa kauppa- ja jakelupoolin kautta.

Kauppa- ja jakelupooli on yksi valtakunnallisen huoltovarmuusorganisaation elintarvikesektorin neljästä poolista. Sen puitteissa laaditaan muun muassa suunnitelmia toimenpiteistä, joilla alan toimintaedellytykset voidaan turvata eri tilanteissa, sekä järjestetään säännöllisesti koulutuksia ja valmiusharjoituksia.

Huoltovarmuutta turvaa osaltaan myös laaja, koko maan kattava S-ryhmän myymäläverkosto, joka on auki seitsemänä päivänä viikossa. Tätä täydentävät ruoan verkkokaupat eri puolella Suomea. Tärkeässä roolissa on lisäksi S-ryhmän food service -tukkukauppa, jonka asiakkaita ovat esimerkiksi sairaaloiden, hoitolaitosten, koulujen ja työpaikkojen ruokailupalvelut.

Poikkeustilanteisiin varautuminen on myös muuta kuin elintarvikehuollon turvaamista. S-ryhmä on useiden toimialojensa kautta mukana varmistamassa, että ruoan lisäksi suomalaisille on poikkeusaikoinakin tarjolla muun muassa polttoainejakelua, muuta energiaa ja rahaliikenteen palveluja.

Kestävän kuluttamisen edistäminen

Vuonna 2024 päivitetyt kotimaiset ravitsemussuositukset nostivat ympäristövaikutukset terveyden rinnalle. Myös S-ryhmä kannustaa asiakkaitaan syömään yhä terveellisemmin ja ilmaston kannalta kestävämmin.

S-ryhmä on muun muassa lisännyt kotimaisten kasvisten valikoimaa sekä tuonut ruokakauppoihin Helpot ja nopeat -kasvistuotesarjan sekä esille satokauden kasvikset, hedelmät ja marjat. Prismoissa ja S-marketeissa on käytössä Alle euron hevi -kampanja, jossa vihannekset ja hedelmät maksavat alle euron joko kilohinnaltaan, per rasia, pussi tai kappale. Lisäksi kaikissa S-marketeissa ja useissa Prismoissa, Alepoissa sekä Saleissa on myynnissä hevihävikkilaatikkoja ja -pusseja. ABC-asemilla on monipuolinen salaattipöytä ja noutopöydästä löytyy päivittäinen kasvisruokavaihtoehto. S-mobiilin Omat ostot -palvelun kasvislaskurilla voi seurata, kuinka monta kiloa hedelmiä ja vihanneksia on ostanut vuodessa tai kuukaudessa yhteensä tai keskimäärin päivässä.

S-ryhmä tekee myös yhteistyötä eri tahojen kanssa. S-ryhmä on yksi perustajajäsenistä Pro Vege -yhdistyksessä, jonka tarkoituksena on edistää kasvipohjaisen ruoan kehitystä ja kasvua Suomessa. Lisäksi S-ryhmä on allekirjoittanut lähes 30 suomalaisen elintarvikealan yrityksen ja muun elintarvikealan toimijan kanssa Kasvipohjaisiin elintarvikkeisiin kannattaa investoida nyt -kantapaperin. Kaikki S-ryhmän ruokakaupat tekevät yhteistyötä Vegaanihaasteen kanssa. Helsingin yliopiston ja Tampereen yliopiston koordinoimassa LoCard-tutkimushankkeessa tehdään kansainvälisestikin ainutlaatuista ruoankäytön ja elintapojen tutkimusta S-ryhmän ostodataa ja asiakasomistajille toteutettuja kyselyitä hyödyntäen. Yhteistyö S-ryhmän ja yliopistojen kanssa on alkanut jo vuonna 2016, ja hankkeessa on ehditty selvittää muun muassa kestävää ruokavaliota, motiiveja ja ostosten hiilijalanjälkeä.

Kuluttajiin liittyvät tavoitteet

S4-5

Tavoite	Mitta-yksikkö	Tavoite-arvo	Tavoite-vuosi	2025
Kasvipohjaisuuden edistäminen	%	65	2030	60

Tavoitteena on, että 65 prosenttia S-ryhmän myymästä ruoasta on kasvipohjaista vuoden 2030 loppuun mennessä. Vuonna 2025 kasvipohjaisuusaste oli 60 prosenttia. Kasvipohjaisuus on laskettu myydyistä elintarvikkeista ja ravintoloiden hankinnoista (kg, l).

Tavoite	Mitta-yksikkö	Tavoite-arvo	Tavoite-vuosi	2025
Ei viranomaisen antamia päätöksiä lainvastaisesta henkilötietojen käsittelystä	lkm	0	Jatkuva	0

Asiakkaiden ja henkilöstön henkilötietojen käsittelyyn liittyvien oikeuksien asianmukaisesta toteutumisesta huolehtiminen on keskeistä S-ryhmälle. S-ryhmässä henkilötietojen lainmukainen ja läpinäkyvä käsittely on edellytys palveluiden kehittämiselle ja liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiselle. S-ryhmän tavoitteena on, että sen toiminnasta ei anneta viranomaispäätöstä henkilötietojen lainvastaisesta käsittelystä.

HALLINTOTAPATIEDOT

ESRS G1 LIIKETOIMINNAN HARJOITTAMINEN 98

LIIKETOIMINNAN HARJOITTAMINEN

ESRS G1

S-ryhmä edistää läpinäkyvää ja vaatimusten mukaista yrityskulttuuria arvojensa, eri toimintaperiaatteidensa ja niiden toteuttamisen kautta muun muassa viestinnän ja koulutuksen keinoin.

Liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvien olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta

ESRS 2 SBM-3

Liiketoiminnan harjoittamisen osalta S-ryhmä on tunnistanut toimittajien hallintaan liittyen myönteisen vaikutuksen. Riskejä on tunnistettu liittyen poliittiseen vuorovaikutukseen ja kestävän kehityksen tavoitteiden ristiriitaan, toimittajien tasapuolisen kohteluun ja eettisten periaatteiden vastaiseen toimintaan.

Liiketoiminnan harjoittamiseen ja yrityskulttuuriin liittyvät olennaiset vaikutukset

	Osa-aihe	Vaikutus	Aikaväli	Arvoketju	Kuvaus	Hallinta
Liiketoiminnan harjoittaminen	Suhteet tavaran- ja palveluntoimittajiin, mukaan lukien maksukäytännöt	Tosiasiallinen myönteinen	Keski-pitkä	Alkupää	· Toimittajien tasapuolinen kohtelu edistää hyvien kauppatapojen toteutumista. · Laskujen ajallaan maksaminen on ennen kaikkea tärkeää pienille ja keskisuurille yrityksille.	· Laskujen kiertoajan tarkkailu. · WhistleB-kanavan ilmoitusten seuranta. · WhistleB-ilmiannon perusteella toimenpiteiden käynnistäminen

Liiketoiminnan harjoittamisen osalta S-ryhmä on tunnistanut riskeiksi eettisten periaatteiden vastaisen toiminnan, poliittisen vaikuttamisen ja kestävyystavoitteiden ristiriidan sekä, toimittajien epätasapuolisen kohtelun. Prosessi, jonka kautta olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu ja arvioitu, on kuvattu kohdassa IRO-1.

Liiketoiminnan harjoittamiseen ja yrityskulttuuriin liittyvät olennaiset riskit

	Osa-aihe	Aikaväli	Arvoketju	Kuvaus	Hallinta
Liiketoiminnan harjoittaminen	Poliittinen vuorovaikutus	Pitkä	Oma toiminta	· Kestävyystavoitteiden ja vaikuttamisen yhdenmukaisuus on varmistettava koordinaation ja sisäisen kommunikaation kautta.	· Prosessit koordinaation varmistamiseksi · Tapaamiset ovat läpinäkyvästi tarkistettavissa kansallisesta ja EU-tason avoimuusrekistereistä
Liiketoiminnan harjoittaminen	Suhteet tavaran- ja palveluntoimittajiin, mukaan lukien maksukäytännöt	Keski-pitkä	Alkupää	· Toimittajien tasapuolisen kohtelun varmistaminen ja hyvien kauppatapojen edistäminen on keskeistä suurelle kaupparyhmälle. · Laskujen ajallaan maksaminen on ennen kaikkea tärkeää pienille ja keskisuurille yrityksille.	· Eettisten periaatteiden koulutus · WhistleB-kanavan ilmoitusten seuranta · WhistleB-ilmiannon perusteella toimenpiteiden käynnistäminen · Laskujen kiertoajan tarkkailu
Liiketoiminnan harjoittaminen	Korruptio ja lahjonta	Keski-pitkä	Oma toiminta	· Eettisten periaatteiden vastaisen toiminnan ehkäiseminen edellyttää kattavaa koulutusta sekä kanavia havainnosta ilmoittamiseen ja prosessia asioiden tehokkaaseen ja kattavaan raportoimiseen ja korjaamiseen.	· Eettisten periaatteiden koulutus henkilökunnalle sekä hallinnolle ja erityisesti riskitoiminnoissa toimiville. · Toimivat kanavat ja mekanismit eettisten periaatteiden vastaisesta toiminnasta ilmoittamiseen erilaisten raportointikanavien kautta.

Yrityskulttuuri ja liiketoiminnan harjoittamista koskevat toimintaperiaatteet

G1-1

S-ryhmän yrityskulttuuri rakentuu yhteisten arvojen ja johtamislupausten varaan. Ne ovat keskeinen osa perehdytystä ja esihenkilövalmennuksia. Arvojen ja johtamislupausten toteutumista seurataan henkilöstön työtyytyväisyystutkimuksella, jossa arvioidaan niiden toteutuminen erikseen.

S-ryhmän liiketoiminnan eettisyyden ja vaatimustenmukaisuuden varmistaminen toteutetaan noudattamalla lainsäädäntöä, eettisiä periaatteita, vastuullisuusperiaatteita sekä ihmisoikeusperiaatteita. Periaatteet koskevat kaikkia S-ryhmän työntekijöitä ja ohjaavat heidän toimintaansa niin sisäisesti kuin suhteessa asiakkaisiin, toimittajiin ja muihin sidosryhmiin.

Kansainväliset viitekehykset

S-ryhmän kestävyystyötä ohjaavat kansainväliset sopimukset ja suositukset, kuten YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavat periaatteet, ILO:n perussopimus työelämän perusoikeuksista ja OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille. S-ryhmä on sitoutunut YK:n Global Compact -aloitteen periaatteisiin ja niiden toimeenpanoon, ja sen lisäksi S-ryhmä noudattaa sekä edellyttää toimittajiaan noudattamaan amfori BSCI- ja BEPI Code of Conduct -periaatteita.

S-ryhmän eettiset- ja vastuullisuusperiaatteet

SOK:n hallituksen hyväksymät S-ryhmän vastuullisuus- ja eettiset periaatteet ovat julkisesti saatavilla S-ryhmän verkkosivuilla. Niiden toimeenpano tapahtuu S-ryhmän johtamisjärjestelmän mukaisesti, joka on kuvattu kohdassa GOV-1 Hallinto-, johto- ja valvontaelinten rooli.

S-ryhmän eettiset periaatteet ja vastuullisuusperiaatteet määrittelevät yhteiset pelisäännöt, jotka perustuvat S-ryhmän arvoihin. Ne korostavat lakien ja hyvien liiketapojen noudattamista sekä lahjonnan ja epäasiallisen vaikuttamisen ehdotonta kieltoa.

Toimittajille ja jakelijoille on omat vastuullisen hankinnan vaatimukset, joiden avulla S-ryhmä viestii eettiset ja vastuullisuusperiaatteensa ja edellyttää niiden huomioimista yhteistyökumppaneiden toiminnassa. Toimittajien edellytetään sitoutuvan näihin periaatteisiin toimiessaan S-ryhmän kanssa.

Koulutus ja viestintä

Eettisten periaatteiden tunnetuksi tekeminen ja koulutus ovat keskeinen osa S-ryhmän sisäistä vastuullisuustyötä. Koulutusta järjestetään säännöllisesti verkkokursseina, virtuaalisesti ja toimipaikoissa. Koulutusta on kuvattu tarkemmin kohdassa G1-3.

Hallinto-, johto- ja valvonta-elinten rooli ja asiantuntemus liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvissä asioissa

ESRS 2 GOV-1

S-ryhmän toiminnan tarkoituksena on tuottaa palveluja ja etuja alueosuuskauppojen jäsenille eli asiakasomistajille. Jokapäiväisen toiminnan on täytettävä ne eettiset odotukset, joita eri sidosryhmät S-ryhmälle asettavat.

S-ryhmän johto ja esihenkilöt vastaavat siitä, että henkilöstö perehdytetään huolellisesti eettisiin periaatteisiin. Periaatteiden noudattaminen on jokaisen S-ryhmän yrityksen työntekijän tehtävä.

Eettiset periaatteet ovat SOK:n hallituksen hyväksymät, koskevat koko S-ryhmää ja löytyvät julkisilta verkkosivuilta.

Vastuullinen yrityskulttuuri ja sen valvonta

S-ryhmä on sitoutunut toimimaan läpinäkyvästi, avoimesti ja eettisiä periaatteita noudattaen. Väärinkäytöksistä tai eettisten periaatteiden vastaisesta toiminnasta S-ryhmässä voi ilmoittaa anonyymin ilmoituskanavan WhistleB:n kautta. Lisää WhistleB-kanavasta osiossa SBM-2 sekä Compliance-politiikasta osiossa GOV-5.

Suhteet toimittajiin

G1-2

S-ryhmän hankinnan vastuullisuus perustuu selkeisiin odotuksiin ja vaatimuksiin, jotka määritellään toimittajavalinnoissa ja yhteistyössä tavaran- ja palvelutoimittajien kanssa. Sopimuksiin on sisällytetty sekä amforin BSCI että BEPI Code of Conduct, jotka muiden sopimusvaatimusten rinnalla määrittävät odotuksia toimittajille. Näiden periaatteiden jalkauttamista edellytetään koko hankintaketjussa. Kaikilta toimittajilta edellytetään keskeisten työ- ja ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä asianmukaista huolellisuutta ihmisoikeus- ja ympäristövaikutusten tunnistamiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi omassa toiminnassaan ja toimitusketjuissaan. Ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksia arvioidaan muun muassa amforin riskityökalun, raaka-ainekohtaisen riskiarvioinnin sekä kansainvälisten instituutioiden ja järjestöjen tuottamien raporttien avulla.

Kaikilta toimittajilta, joiden tuotteet valmistetaan sosiaalisen vastuun riskimaissa tai jotka sisältävät niistä peräisin olevia raaka-aineita, edellytetään kolmannen osapuolen tekemiä tehdasauditointeja. Vaatimuksen toteutumista seurataan erityisesti omien merkkien ja oman maahantuonnin tuotteiden osalta. S-ryhmä on aktiivinen jäsen kansainvälisessä vastuullisuusjärjestelmässä amforissa ja osallistuu sen työkalujen kehittämiseen. Lisäksi S-ryhmä on mukana Sedex- ja International Accord -aloitteissa. S-ryhmän hankintaa ohjaavat tuote- ja palvelukohtaiset laatuvaatimukset, syrjimättömyysperiaate sekä ympäristö- ja ihmisoikeusasioiden huolellisuusvelvoite. Edellytyksenä on, että sekä raaka-aineiden tuottajat että valmistajat noudattavat lainsäädäntöä, työehtosopimuksia ja kansainvälisiä työelämän vähimmäisnormeja. Avoin kommunikointi ja toiminnan läpinäkyvyys ovat vastuullisen hankinnan perusedellytyksiä.

Hankinnan vastuullisuudessa on olennaista, että toimittajavalinnassa ja yhteistyössä tavaran- ja palvelutoimittajien kanssa sovitaan vastuullisuuteen liittyvät odotukset ja vaatimukset ja sovittujen asioiden noudattamista seurataan.

Korruption ja lahjonnan ehkäiseminen ja havaitseminen

G1-3

S-ryhmä on sitoutunut avoimeen ja läpinäkyvään toimintaan eettisten periaatteidensa mukaisesti. S-ryhmässä otetaan kaikki epäilyt korruptiosta ja lahjonnasta vakavasti. S-ryhmää koskee EU-direktiivi (EU) 2019/1937, jonka mukaisesti S-ryhmällä on velvollisuus ylläpitää ilmoituskanavaa (whistleblowing) ja väärinkäytösten ilmoittamiseen on olemassa anonyymi ilmoituskanava WhistleB. Tämä kanava on pääpiirteissään kuvattu kohdassa S1-3.

Ilmoituskanava on tarkoitettu sekä sisäisille että ulkoisille sidosryhmille, ja ilmoituksia voi tehdä verkkosivuston kautta. S-ryhmässä ilmoituskanavan toteutus on ulkoistettu SOK:lle. Tämä toteutus on ilmoittajansuojalain tulkinnan mukainen. Ilmoituskanavan esikäsittelypalvelua tarjoavat SOK:n Riskienhallinnan asiantuntijat, joita sitoo vaitiolovelvollisuus.

Pääsy järjestelmään ja sinne tuleviin ilmoituksiin on tarkasti rajattu. Kun ilmoitusta tutkitaan, voi ilmoituksen käsittelijä osallistaa tutkintaan olennaisiksi tunnistettuja muita henkilöitä luottamuksellisesti. Johtuen S-ryhmän rakenteesta SOK esikäsittelee ilmoitukset eli vastaanottaa ja kategorisoi ne. Tämän jälkeen ilmoitukset siirtyvät kohdeorganisaatiolle, alueosuuskaupalle tai tytäryhtiölle. SOK:n rooli tässä kohtaa on avustaa ja konsultoida tutkimuksessa. Kaikista hyväksytyistä, väitettyä väärinkäytöstä koskevista ilmoituksista tehdään perusteellinen tutkimus. Kohdeorganisaatio / SOK Riskienhallinta määrittelee asianmukaisen tutkimustavan. Prosessin mukaisesti ilmoituksen tutkimukseen ei osallistu henkilö, jota epäily koskee tai jolla on yhteyksiä siihen. Kukaan kohdeorganisaation jäsen tai muu tutkimusprosessiin osallistuva henkilö ei pyri tunnistamaan ilmoittajaa millään tavalla, ja näin pyritään parhaalla tavalla takaamaan ilmoittajan anonymiteetti. Mikäli tutkinta vaatii, ilmoittajalle tehdään jatkokysymyksiä ilmiantokanavan kautta. Kohdeorganisaatio vastaa selvityksen käynnistämisestä ja toteuttamisesta mukaan lukien päätöksen mahdollisen tutkintapyynnön tekemisestä viranomaiselle. Kohdeorganisaatio dokumentoi selvityksen ja lopuksi arkistoi ilmoituksen anonymisoiden tiedot. SOK Riskienhallinnan rooli on raportoida vuosittain S-ryhmätasolla ilmoitusten määrät, aiheet sekä tehdyt toimenpiteet.

Tutkintojen tulokset raportoidaan säännöllisesti S-ryhmän hallituksen tarkastusvaliokunnalle sekä tarvittaessa muille hallinto-, johto- ja valvontaelimille. Whistleblowing-järjestelmän toimivuutta seurataan muun muassa ilmoitusten määrän ja käsittelyaikojen perusteella. Tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä ja riskienhallinnassa. S-ryhmä ei hyväksy kostotoimia vilpittömässä mielessä ilmoittaneita kohtaan, ja ilmoittajien suoja on keskeinen osa väärinkäytösten käsittelyprosessia. S-ryhmän toimintaa ohjaavat eettiset

periaatteet, sisäiset ohjeistukset sekä lainsäädäntöön perustuvat menettelytavat, joiden tavoitteena on ehkäistä, havaita ja käsitellä mahdollisia väärinkäytöksiä. Korruption ja lahjonnan torjunta on sisällytetty osaksi S-ryhmän vastuullisuus- ja vaatimustenmukaisuusohjelmaa, joka kattaa koko organisaation ja sen sidosryhmät. Korruption ja lahjonnan ehkäisemiseksi S-ryhmä on ottanut käyttöön useita ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Henkilöstölle tarjotaan verkkokoulutus, joka kattaa eettiset periaatteet ja korruptionvastaiset käytännöt. Riskialttiissa toiminnoissa, kuten hankinnassa, myynnissä ja liiketoimintajohdossa työskenteleville henkilöille, on pakollisena laaja eettisten periaatteiden verkkokoulutus. Tässä tavoitteena on, että koulutuskattavuus on 100 prosenttia vuosittain. Eettiset periaatteet sisältävät ohjeet lahjojen ja vieraanvaraisuuden käsittelystä, eturistiriitojen välttämisestä sekä epäeettisen toiminnan ilmoitusvelvollisuudesta. S-ryhmän liikekumppaneilta odotetaan sitoutumista S-ryhmän eettisiin periaatteisiin, jotka sisältävät korruptionvastaiset vaatimukset.

Tavoite	Mitta-yksikkö	Tavoite-arvo	Tavoite-vuosi	2025
100 prosentin koulutuskattavuus hallinto- ja hankintatehtävissä toimiville	%	100	2026	87

Koulutus järjestettiin vuonna 2025 ensimmäistä kertaa näin laajalle kohderyhmälle koskien koko S-ryhmää ja sen vuoksi koulutuskattavuus oli 87 prosenttia vuonna 2025.

Vahvistetut korruptio- ja lahjontatapaukset

G1-4

Tavoite	Mitta-yksikkö	Tavoite-arvo	Tavoite-vuosi	2025
Ei vahvistettuja ilmoituksia maksuviivästyksistä tai maksuehtojen rikkomuksista WhistleB-kanavaan	kpl	0	2026	0
Ei vahvistettuja korruptio- ja lahjontatapauksia	kpl	0	2026	0

Korruptio tai lahjontatapaukset

Määrätyt sakot lahjonnan ja korruption vastaisen lainsäädännön rikkomisesta (€)	0,00 €

Arvoketjun korruptio- ja lahjontatapaukset, joissa S-ryhmän yritys tai sen työntekijät ovat suoraan osallisena

Vahvistettuja korruptiotapauksia raportointijaksolla	0
Vahvistettuja lahjontatapauksia raportointijaksolla	0

Yhtään korruptio- tai lahjontatapausta ei nostettu yhtiötä tai sen omia työntekijöitä kohtaan raportointiajanjaksolla. Tiedossa ei ole myöskään yhtään vahvistettua tapausta, jossa liikekumppanuus olisi lopetettu tai jätetty uusimatta vuonna 2025 havaittujen korruptio- tai lahjontarikkomusten takia.

Poliittinen vaikuttaminen ja lobbaustoiminta

G1-5

Tavoite	Mitta-yksikkö	Tavoite-arvo	Tavoite-vuosi	2025
Kaikki poliittiseen vaikuttamiseen liittyvät tapaamiset avoimuusrekisteriin	%	100	2026	100

Poliittiset lahjoitukset

S-ryhmä ei tee suoria poliittisia lahjoituksia, mutta osallistuu normaalien osallistumiskulujen muodossa järjestöjen ja puolueiden tilaisuuksiin, mikäli se tulkitaan tarpeelliseksi ja siinä ei nähdä ristiriitoja S-ryhmän eettisten periaatteiden tai muiden avoimuutta ja rehellistä kilpailua edistävien toimintapolitiikkojen kanssa. Tämän lisäksi S-ryhmässä on tunnistettu, että erilaisille edunvalvontajärjestöille maksetaan jäsenmaksuja niin SOK:n kuin alueosuuskauppojen toimesta alla olevan kuvauksen mukaisesti.

Vaikuttamistyö

S-ryhmän yhteiskuntasuhdetyötä tehdään tavoitteellisesti ja avoimesti keskustellen. S-ryhmä on mukana kansallisessa sekä eurooppalaisessa ja kansainvälisessä järjestöjen vaikuttamistyössä, joka liittyy elinkeinoelämään ja S-ryhmän liiketoiminta-alueisiin. Tavoite on, että päättäjillä on hyvät tiedot S-ryhmän erityispiirteistä ja päätöksenteon tukena faktat, jotka huomioivat osuustoiminnallisten yritysten erilaisuuden muista yrityksistä.

Tähän liittyy myös poliittisen johdon eli eduskunnan, hallituksen sekä valtioneuvoston jäsenten tapaamisia. Tämän lisäksi SOK tekee S-ryhmän vaikuttamistyötä Euroopan Unionin instituutioissa.

Yhteiskuntasuhdetyötä harjoittaa S-ryhmässä SOK, ja nämä tapaamiset kirjataan avoimuusrekisterilain vaatimusten mukaisesti Valtiontalouden tarkastusviraston ylläpitämään Avoimuusrekisteriin y-tunnuksella 0116323-1. EU-tapaamiset kirjataan EU:n avoimuusrekisteriin tavattavan tahon toimesta, ja SOK:n tapaamiset voi hakea tunnisteella 201839244725-10.

SOK:n harjoittamaa poliittista yhteiskuntasuhdetyötä edistetään seuraavien teemojen alla:

- vapaa kilpailu
- henkilöstön saatavuus
- ilmastotavoitteiden edistäminen
- kestävä ruokaketju

S-ryhmä harjoittaa liiketoimintaa myös Virossa SOK Liiketoiminta Oy:n kautta. Virossa edellä mainittujen kriteerien mukaista yhteiskunnallista vaikuttamista ei tapahdu, eivätkä näin ollen Viron liiketoiminnat kuulu Euroopan Unionin avoimuusrekisteriin. Virossa tapaamiset viranomaisten kanssa julkaistaan sille dedikoidussa rekisterissä.

Maksukäytännöt

G1-6

S-ryhmä pyrkii kaikessa toiminnassaan toimittajiensa tasapuoliseen kohteluun. Maksuaikakäytännöt koskien pieniä ja keskisuuria toimittajia tunnistettiin olennaiseksi kaksoisolennaisuusanalyysissä. Samalla kuitenkin tasapuolinen kohtelu tulee ottaa huomioon kaikessa toiminnassa johtuen S-ryhmän koosta ja sen markkina-asemasta koskien erityisesti vähittäiskauppaa. S-ryhmässä on käytössä vakiomaksuehdot, jotka toimivat pohjana, kun maksuehdoista sovitaan yhteisesti toimittajien kanssa neuvottelemalla. Tavoitteena on, että S-ryhmä maksaa laskut eräpäivänä ja ettei WhistleB-kanavaan tulevissa ilmoituksissa todeta vahvistettuja rikkomuksia maksuviivästyksiin tai maksuehtoihin liittyen. Laskujen ajallaan maksaminen on ennen kaikkea tärkeää pienille ja keskisuurille yrityksille. Vuonna 2025 laskut maksettiin keskimäärin 0,25 päivää alle eräpäivän. Laskujen eräpäivä ylittyi 4,63 prosentissa laskuista.

Maksukäytännöt toimittajaryhmittäin

	2024	2025
Keskiarvo maksuajasta suhteessa eräpäivään (pv)	0,13	-0,25
Prosenttiosuus laskuista, joissa eräpäivä ylittyy (%)	12,55	4,59
Keskimääräinen maksuaika (pv)	23,51	22,04
Tällä hetkellä maksuviivästyksistä vireillä olevia oikeudenkäyntejä	0	0

Riippumattoman varmentajan varmennusraportti

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan johdolle

Varmennuksen laajuus

Olemme suorittaneet Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan (y-tunnus 0116323-1) (jäljempänä ”SOK”) johdon pyynnöstä rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat alla tarkemmin määritellyt vastuullisuustiedot.

Varmennuksen kohde

Varmennuksen kohteena ovat S-ryhmän Selvityksessä kestävyystyöstä 2025 esitetyt vastuullisuustiedot raportointikaudella 1.1.–31.12.2025 (jäljempänä ”Vastuullisuustiedot”) siltä osin kuin ne koostuvat tiedoista, jotka on esitetty seuraavien aihekohtaisten eurooppalaisten kestävyysraportointistandardien (European Sustainability Reporting Standards, ESRS) perusteella:

- ESRS E1 Ilmastonmuutos,
- ESRS E5 Resurssien käyttö ja kiertotalous,
- ESRS S1 Oma työvoima ja
- ESRS S2 Arvoketjun työntekijät.

Johtopäätös

Suorittamiemme toimenpiteiden ja hankkimamme evidenssin perusteella tietoomme ei ole tullut seikkaa, joka antaisi meille syyn uskoa, että rajoitetun varmennustoimeksiannon kohteena olleet Vastuullisuustiedot raportointikaudella 1.1.–31.12.2025 eivät olisi kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu jäljempänä määritellyn Raportointikriteeristön mukaisesti.

Johtopäätöksen perustelut

Olemme suorittaneet Vastuullisuustietojen varmentamisen rajoitetun varmuuden antavana toimeksiantona noudattaen kansainvälistä varmennustoimeksiantostandardia ISAE 3000 (uudistettu) *”Muut varmennustoimeksiannot kuin mennyttä aikaa koskevaan taloudelliseen informaatioon kohdistuva tilintarkastus tai yleisluontoinen tarkastus”*.

Tämän standardin mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Varmentajan velvollisuudet.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet johtopäätöksemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa evidenssiä.

Varmentajan riippumattomuus ja laadunhallinta

Olemme riippumattomia SOK:sta ja S-ryhmään kuuluvista yhteisöistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

KPMG Oy Ab soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1, jonka mukaan tilintarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet tai menettelytavat.

Johdon velvollisuudet

SOK:n johto vastaa Vastuullisuustietojen laatimisesta ja esittämisestä raportointikriteeristön eli seuraavien aihekohtaisten eurooppalaisten kestävyysraportointistandardien (European Sustainability Reporting Standards, ESRS) mukaisesti: E1, E5, S1 ja S2. Johto vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia Vastuullisuustiedot, joissa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Luontaiset rajoitteet Vastuullisuustietojen laatimisessa

Vastuullisuusraportoinnille on luonteenomaista, että tämäntyyppisten tietojen raportointiin liittyy estimaatteja ja olettamuksia, sekä mittaus- ja arviointiepävarmuutta.

Kasvihuonekaasujen määrittämiseen liittyy luontaista epävarmuutta, koska päästökertoimien ja eri kaasujen päästöjen yhdistämiseen tarvittavien lukuarvojen määrittämisessä käytettävä tieteellinen tieto on epätäydellistä.

Raportoidessaan tulevaisuutta koskevia tietoja Raportointikriteeristön mukaisesti SOK:n johdon on esitettävä mahdollisia tulevaisuuden tapahtumia koskevat oletukset, ja kerrottava S-ryhmän mahdollisista tulevista toimista näihin tapahtumiin liittyen, sekä laadittava tulevaisuutta koskevat tiedot näiden oletusten perusteella. Todellinen lopputulos on todennäköisesti erilainen, koska ennustetut tapahtumat eivät usein toteudu odotetulla tavalla.

Varmentajan velvollisuudet

Velvollisuutemme on suorittaa varmennustoimeksianto saadaksemme rajoitetun varmuuden siitä, onko varmennuksen kohteena olevissa Vastuullisuustiedoissa väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa rajoitetun varmuuden antava varmennusraportti, joka sisältää johtopäätöksemme.

Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan päätöksiin, joita käyttäjät tekevät Vastuullisuustietojen perusteella.

Kansainvälisen varmennustoimeksiantostandardin ISAE 3000 (uudistettu) noudattamiseen kuuluu, että käytämme

ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko toimeksiannon ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat Vastuullisuustietojen olennaisen virheellisyyden riskit, ja muodostamme käsityksen toimeksiannon kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset varmennustoimenpiteet, mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon S-ryhmän sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia varmennustoimenpiteitä hankkiaksemme johtopäätöksemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa evidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

Kuvaus suoritetuista toimenpiteistä

Rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa suoritettavat toimenpiteet poikkeavat luonteeltaan ja ajoitukseltaan kohtuullisen varmuuden antavan toimeksiannon toimenpiteistä, ja ovat niitä suppeampia. Valittavien varmennustoimenpiteiden luonne, ajoitus ja laajuus perustuvat ammatilliseen harkintaan sisältäen arvioinnin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvasta olennaisen virheellisyyden riskistä. Rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa suoritettavat toimenpiteet ovat lähtökohtaisesti tiedusteluja ja analyyttisia toimenpiteitä. Tämän vuoksi rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa saatava varmuuden taso on huomattavasti alempi kuin varmuus, joka saataisiin suorittamalla kohtuullisen varmuuden antava toimeksianto.

Toimenpiteemme sisälsivät mm. seuraavaa:

- Haastattelimme SOK:n johtoa sekä Vastuullisuustietojen keräämisestä ja raportoinnista vastaavia henkilöitä.
- Hankimme haastatteluilla käsityksen Vastuullisuustietojen keräämiseen ja yhdistelemiseen liittyvistä S-ryhmän keskeisistä prosesseista, kontrolleista ja käytännön menettelytavoista.
- Perehdyimme S-ryhmän Selvityksessä kestävyystyöstä 2025 esitettyjen Vastuullisuustietojen esittämisen kannalta olennaisiin S-ryhmän sisäisiin ohjeistuksiin ja toimintaperiaatteisiin.
- Arvioimme Vastuullisuustietojen oikeellisuutta perehtymällä S-ryhmän laatimaan taustadokumentaatioon ja asiakirjoihin otosperusteisesti, ja arvioimme, tukevatko ne esitettyjä Vastuullisuustietoja.
- Arvioimme Raportointikriteeristön raportointia koskevien periaatteiden soveltamista Vastuullisuustietojen esittämisessä.

Helsingissä 27. maaliskuuta 2026

KPMG OY AB

Jukka Rajala
KHT

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK)
Fleminginkatu 34, Helsinki
PL 1, 00088 S-RYHMÄ
puh. 010 76 8011
(mpm/pvm)
www.s-ryhma.fi